

Stefan Simić

**GENERACIJAMA
KOJE RASTU BEZ POEZIJE**

Beograd, 2016.

Stefan Simić

GENERACIJAMA KOJE RASTU BEZ POEZIJE

Finegraf, Beograd

Tiraž: 500

Autorsko izdanje

Recezeni: Maja Odžaklievska i Marijan Grakalić

Lektor: Katarina Oljača

Dizajn korica: Draško Mikanović

Fotografija: Milica Tepavac

Tehnički urednik: Anica Novak

ISBN

©2016 – Sva prava zadržana

ONIMA KOJI NISU ODUSTALI

SADRŽAJ

KAO DA JE BILO NEKAD	9
NISU MI DAVALI NIKAKVE ŠANSE	9
NOVOGODIŠNJA FOTOGRAFIJA	11
GENERACIJAMA KOJE RASTU BEZ POEZIJE	14
NE DAJ SE, INES	17
HOROSKOPSKA PRIČA	19
MUŠKO LICEMERSTVO	21
DECA KOJA SU DO JUČE BILA DECA	22
DEDINA LJUBAV	24
O SEBI	25
UNA	26
BEOGRADSKI AZILANTI	28
PRIČAJ MI O LJUBAVI	30
DUGO NEĆEŠ ZNATI ŠTA PREDSTAVLJAŠ U MOM ŽIVOTU	30
ŽENI TREBA UMETNIK	32
NAJLEPŠA SI BILA DOK SI BILA SA MNOM	34
KADA ĆE MENE NEKO DA SPASE	36
GODINAMA ČEKA NEKOGA	38
DUŠO, OSTANI JOŠ MALO DEVOJČICA	40
SUSRET NEKADAŠNJIH LJUBAVNIKA	42
PRVA LJUBAV	45
MALA ANA	46
ŽIVOT IZNAD POEZIJE	49

MALA VELIKA MOJA	50
NIKADA TI NEĆEŠ BITI POZNATA ŽENA	50
E, MALA...	51
ŠTA ŽENE ŽELE	53
SREĆOM, PISAC SAM	55
DA SAM OSTAO SA NJOM	56
STRAH OD ŽENE	58
DA MI JE JEDNA TI	60
NIKAD NISI ZNALA DA SE NAMETNEŠ KAO ŽENA	61
ŠALJITE MI NEŠTO DRUGO	63
ZAMIŠLJAM TE	64
SVI TRENUCI PROVEDENI SA TOBOM	66
STO GODINA SAMOĆE	69
KO JE, ZAPRAVO, LUD	69
INTERNET SVET	72
VEČERAS U BEOGRADU	73
UMRETI SREĆAN	75
PROFESOR I STUDENT	79
DUPE JE POBEDILO	82
I PROSTITUTKA JE NEČIJA ČERKA, MAJKA, SESTRA	83
NEMOJ DA PROĐEŠ KAO JA	86
IMA BOGA IAKO NE POSTOJI	88
NE ZNATE VI ŠTA JE BOL	90
NAKON SVIH OVIH GODINA	94
MAJKINA PRIČA	94
LEPE ŽENE	97
SVI MISLE DA SU UMETNICI	100
LJUDI KOJI ODGLUME ŽIVOT	101

TI SI DOBAR ČOVEK	102
LJUDI ANĐELI	104
NOVAKOVA KATARZA	107
MENADŽERSKI FAZONI	111
BIVŠI LJUDI	117
NJEMU JE TATA BOGAT ČOVEK	119

SVI MOJI ŽIVOTI 120

A VI, BUDUĆI	120
IMA JEDNA TREŠNJA	122
SAMO ME NISU NAUČILI DA ŽIVIM	123
SUVIŠNI ČOVEK	125
ZAMISLITE	127
KAKO SE KALIO ČELIK	129
KAKAV SAM ŽIVOT MOGAO DA IMAM	132
MENI TO NE TREBA	134
KAKO SAM NASTAO	135
KADA BI ZNALE NA KAKAV SVET DOLAZE	136

BILO JE ŽENA 139

SAVRŠENE ŽENE	139
ZNAMO TO OBOJE	141
TEBI TREBA NEKO DA TI SE DIVI	143
TREBA MI SAMO JEDAN DAN SA TOBOM	145
SAMO NE POMINJI NJU	147
GLE DAM TE NA SCENI	149
ZAŠTO MUŠKARCI VOLE KUČKE	151
STRIPTIZ BAR	154
KADA OSTARE	155
KURVA PRED BOGOM	156
SVE ŠTO MI NIJE DAO ŽIVOT	161

DNEVNIK JEDNOG LUDAKA	163
MAŠINA ZA ŠTAMPANJE PARA	163
ZA TEBE KAŽU DA SI ALKOHOLIČAR	165
ČOVEK KOJI NIKOME NIJE POTREBAN	166
I NAJSTARIJA STAROST JE DO JUČE BILA MLADOST	171
KADA TE EMOTIVNO BLOKIRAJU	173
KAVEZI ŽIVOTA	176
GLAD	178
ZAPISI SA SVADBE	180
SAMOUBISTVO BEZ TRAGA	185
KADA SE DOTAKNU	187
DVOSMISLENOST LJUBAVI	189
TREBA	191
ONO SVE ŠTO ZNAŠ O MENI	192
ZVALA SE MARIJA	192
TI SI ŽENA	196
NOĆNE ŠETNJE	199
KADA BOLI	201
PORODIČNI SNIMAK	203
FALI MI JUGOSLAVIJA	206
KAŽU GLUPE ŽIVOTINJE	209
ONA KREĆE NA PUT	211
DEDINA PESMA	213
BIĆU JEDNOM	216

KAO DA JE BILO NEKAD

NISU MI DAVALI NIKAKVE ŠANSE

Bilo mi je jasno da nemam nikakvih šansi.
Profesori su rekli da fakultet nije za mene,
Ćale da ne može da me finansira,
Rođaci da od mene neće ništa da bude.
O, navodnim, prijateljima i da ne pričam.

Nailazio sam samo na podsmehe i potcenjivanja.

Nisam ništa trenirao.
Nisam ništa svirao.
Nisam nigde putovao.

Nisam ni u čemu bio posebno dobar,
A kamoli najbolji...
Od svega od čega sam mogao da odustanem,
Odustao sam na vreme.
Osim od sebe.

Za punoletstvo, umesto novca ili automobila,
Dobio sam lekciju da sam na dalje prepušten samome sebi.

Država, u kojoj sam se rodio, promenila je četiri puta ime.
Spoljni dug je sve više rastao, dok se teritorija smanjivala.
Roditelji gubili poslove, gubili prijatelje,
Dobijali samo godine i nove lekarske dijagnoze.

Vršnjaci, ili su daleko, Švedska, Austrija,
Ili su ostali ovde, ali kao da su još dalje...

Devojke, kako koja i kako sa kim,
Svaka u nekom svom filmu.
Neke razočarane, neke još nisu stigle da se razočaraju.

Nekada me je mučilo sve to,
Ko mi je šta rekao,
Zašto mi je to rekao,
A danas su sve to moje inspiracije.
Možda ne mogu sa svima,
Ali zato mogu, kroz umetnost, o svemu.

Okolnosti mogu dosta toga da oduzmu čoveku.
Bolesti,
Nemaština,
Loši izbori,
Sve one gluposti, koje tek kasnije dođu na naplatu...
Ali, onaj trenutak kada si načisto sa sobom,
U svom svetu, ne može niko da ti oduzme.

Upravo je o tome ova pesma.
Upravo je to ovaj trenutak.

NOVOGODIŠNJA FOTOGRAFIJA

Čekali smo 1995-tu, kao što sada čekamo 2015-tu
Tada svi zajedno, sada svi odvojeno

Tačno dvadeset godina razlike na kalendaru
Tačno dvadeset godina razlike u našim životima

Familija, koja je tada stvarno bila familija,
sada je četa razbijena na hiljadu delova
Držim u rukama fotografiju i vidim čaleta,
koji još uvek nije imao nijednu sedu
Vidim majku k'o devojkju, dragu i nasmejanu,
koja još nije počela da se goji
Baba, tada žena u najboljim godinama, koje odavno nema više
Deda, k'o mladić, zdrav za desetoricu, sada se jedva vuče

Tu su još mnogi, a o njima sve najbolje, mada im i nije baš najbolje
Ali ne bih o tome, u tuđu privatnost, izbor i sreću
Sastajemo se jedino još na sahranama,
mada ni tamo ne progovoramo
Osim kada moramo, strogo formalno i zvanično

Slave slavimo, ali se ne zovemo, nekako je jeftinije
Sveća i kolač, ko dođe - dođe, a najčešće ne dođe niko
"U ime oca i sina i svetoga duha - amin",
promumlamo u sebi, i gotovo
Više mehanički, reda radi

U međuvremenu je došao rat, onaj građanski, koji smo izbegli
Zbog geografske udaljenosti Paraćina od Hrvatske i Bosne
I onaj malograđanski, koji još uvek nismo

Zemlja je više puta menjala ime, a i mi smo toliko toga promenili

Došlo je bombardovanje, peti oktobar, tranzicije...

Došle su nove nade, i nova razočaranja

Isuviše politike, premalo ljubavi...

Isuviše razvoda, premalo odanosti...

Nekako su svi ostali nasamo sa sobom

Zemlje su nastavile da se dele i rastavljaju

Osamostalile su se, a i mi smo

Mnogi su u međuvremenu otišli, neki zauvek, a neki u inostranstvo

Neki su porasli, neki još uvek nedorasli

I tek po koja prinova, koja ni ne zna ko je kome ko

Nove godine smo prestali i da čestitamo jedni drugima,

a kamoli da ih zajedno slavimo

Fabrike u koje se tada još uvek išlo, sada su ruševine

Prijateljstva u koja su se tada kleli, sada su povod za izbegavanje

Od rodbinskih veza ostala su samo prisećanja

– kako se živelo nekad

Da mi je neko, kao šestogodišnjaku,

koji je zabavljao sve te ljude svojim repertoarom

Rekao da nikada više neću moći da ih okupim – ne bih im verovao

Šta zna dete osim da se raduje svima i da upija njihove priče?

Neki novi ljudi me uporno zovu da sa njima dočekam 2016-tu,

I bojim se da ne shvataju moja odbijanja

Kako da im objasnim staru porodičnu fotografiju?

Oni žive za taj dan – za dobro društvo, dobru muziku, klopu

Moja očekivanja od budućnosti su daleko veća

Njima je važno da se okupimo tada, toga dana
A meni, da i za dvadeset godina ne zaboravimo ko smo,
šta smo i odakle smo?!

Njima je važno da sve dobro prođe te noći,
A meni, da za dvadeset godina,
kada razmišljam o njima ne brojim poraze?

Njima je važno da se provedu i zabave,
A meni, da se zabava ne završi nego da traje, traje i traje...

Tek kasnije ćemo znati da li je sve ono izrečeno
U novogodišnjoj noći 2015-te imalo smisla
Tek kada se reči i čestitanja pretvore u život,
a najlepše želje u nešto realno

Tek tada...

I to "tek tada" me najviše plaši...

GENERACIJAMA KOJE RASTU BEZ POEZIJE

Vama imena poput Tolstoja, Nerude, Jevtušenka neće značiti ništa.

Za Bulata Okudžavu mislićete da je neki manje poznati fudbaler, a za Moraviju da je eventualno osnivač neke kompanije.

Kada neko u vašem društvu izgovori reč "Vojvodina", glavom vam neće proći Mika Antić nego Vojvođanska banka.

U Rusiji nećete tražiti Jesenjinova sela, breze i malo ždrebe, već džinovske tržne centre i šoping molove.

Balaševičevih 206 koraka vam takođe neće značiti ništa, kao ni stanica u Puli, provincijalka, ili miholjsko leto.

Ni kada se kockate, nećete se setiti Dostojevskog kako gubi sav novac u Nemačkom Baden Badenu.

Vi, u Londonu, nećete razmišljati o ulicama kojima se kretao Oskar Vajld, nego ćete tražiti Čelzijeve i Arsenalov stadion.

Kada vidite ciganske čerge, prvo čega ćete se setiti nisu Puškinovi cigani, već Hitlerov holokaust.

Vi nećete zadrhtati pred dnevnikom Ane Frank, ali ćete se kleti u protokole sionskih mudraca i ostale antisemitske knjige.

I kada razmišljate o samoubistvu, glavom vam neće proći Jesenjin, Hemingvej i Branko Miljković, nego pitanje - da li je moguće da izvučete još neki kredit?

Vi se u Pragu nećete ni osvrnuti za Kafkinom kućom...

Hodaćete Parizom, a nećete ni znati da su tamo živeli Selin, Viktor Igo i Žak Prever.

Mrzećete podjednako sve vladare, zaboravljajući da je i Njegoš bio vladar?

Mislićete da su slepi ljudi beskorisni, zaboravljajući ulogu Filipa Višnjića u srpskoj istoriji?

Vama će priručnici pod sloganom “brzo, lako i jednostavno” biti zanimljiviji od svake literature.

Za vas će to biti jedina prava literatura?!

Vama će Šerbedžijino izvođenje “Ne daj se, Ines” biti dosadno...

A Tolstojeva Ana Karenjina idealan podmetač za sto, ili šporet, zbog svoje obimnosti.

Vama će stare dedine knjige samo skupljati prašinu, ako ih pre toga ne izbacite na ulicu.

Pod uslovom da to pre vas nije učinio vaš otac?

Vi ćete u Sarajevu sasvim nezainteresovano proći pored tzv. “mosta ljubavi” koji je decenijama razdvajao dve gimnazije – mušku i žensku?

Gimnazije razdvajao a momke i devojke spajao?

Vama na desetine beograskih spomen ploča u čast velikih pesnika neće značiti ništa.

Prolazićete pored njih kao da ne postoje...

Vama će Trg Tina Ujevića biti neki tamo trg, a Tin neki tamo pesnik,
i ništa više od toga.

Učićete geografiju sveta zbog velike nagrade formule jedan,
ili svetskog prvenstva u fudbalu,
a nećete znati ko je na svojim ramenima nosio kulturu jednog naroda?

Vama Selimovićeve derviš neće predstavljati ništa u životu,
kao ni Gospodar Jovanova br. 39 u Beogradu?

Kao ni Sonja Marmeladova i Nataša Filipovna?

Kao ni starac Zosima i prezime Karamazov?

Vama, u krajnjem, ništa neće značiti ni ova pesma
jer je nećete razumeti...

Vama, koji ćete živeti bez poezije...

Vama, koji ćete voleti bez ljubavi...

NE DAJ SE, INES

Nisam ranije shvatao tu pesmu, a znao sam je napamet.

Delovala je kao i svaka druga, obična, ljubavna...

Ali, kako godine prolaze, a prolaze mnogo brže nego što bi smele,

Kako iskustvo menja nevesto sklopljene rečenice i prijateljstva,

Polako uviđam da ništa nije trajno, kao što se činilo tada.

Polako počinjem da shvatam i ovu pesmu.

Sve one ljude, koji uz nju zaplešu, zaplaču i zastanu...

Šetao sam juče, prvi put,

alejom zaslužnih građana na Novom groblju u Beogradu.

Prošao sam pored velikana poređanih u krugu

od nekoliko desetina metara...

Andrić, Selimović, Crnjanski, Kapor, Duško Radović, Ćopić...

Stevo Žigon, Miloš Žutić, Zoran Radmilović...

Nedaleko od njih Isidora i Desanka...

Nedavno su im se pridružili Bora Todorović i Nikola Simić, još stoje
cveće i venci...

Još se toliko tu velikana dvadesetog veka međusobno zbilo i čuti...

Za života im je bila tesna i planeta, a sada im je dovoljno i dvorište.
Koliko velikih reči, gestova, aplauza, koliko generacija je pošlo za
njima, nasmejano, zapitano, zagledano...

I?

Ništa.

Zar se čovek rodi da bi umro?

Vratila mi se “Ne daj se, Ines”, a i neizbežna violina kao pratnja toj pesmi...

Vratio mi se dobro poznati Radetov glas, koji jedini zna šifru da je iznese...

Sve je teklo polako, uz sudar sadašnjosti i prolaznosti...

Spoj treptaja svakodnevnice i nemilosrdnog udara vanvremenskog...

Susret malog mene i prohujalog sveta ispred mene, koji se prostirao u daljini...

Ništa ne plaši kao ono što nikada više neće da se vrati...

Izgubljena melodija je zasvirala nakon toliko godina.

Začule su se pozaboravljane reči. Vratila se napokon i Ines, još uvek mlada, lepa, nova, još uvek dobro sačuvana od svega onoga što je tek čeka...

“Znam da će još biti mladosti”, kaže Arsen, “ali ne više ovakve...

Neću imati s kim ostati mlad ako svi ostarite...

I ta će mi mladost teško pasti...

A bit' će ipak da ste vi u pravu...

Jer sam sam na ovoj obali...

Koju ste napustili i predali bezvoljno...”

Ne daj se generaciji XXI veka...

Ne daj se Sanja, Jelena, Marija...

Ne daj se Vlado, Saša, Milane...

Ne dajte se...

HOROSKOPSKA PRIČA

Lude li žene!

Hteo sam devojkju, a ne vešticu!

Ja njoj o ljubavi, ona meni o karmi.

Ja njoj o našem životu, ona meni o našim prošlim životima i reinkarnacijama.

Ja da je poljubim, ona me gurnu u stranu i naljuti se što joj ulazim u astralni prostor.

Ja u njoj video anđela, a ona se predstavlja kao devica sa podznakom škorprije pod uticajem Venere i Saturna.

Ja joj pokazujem kartu sveta, gde bih sve da je vodim, ona meni astralnu kartu i kineski horoskop.

Ja računam, iz fazona, koliko je minuta poznajem, ona računa da li nam se numerologije poklapaju.

Ja njoj laskam da je lepa kao san, ona tumači moje snove pomoću nekih zodijskih knjiga.

Ja se raspitujem o njenim roditeljima, a ona, za to vreme, radi kompjutersku analizu mog porekla.

Ja je mazim i milujem po ruci, ona me pita da li to na nju primenjujem reiki i rekonekciju.

Ja nju pokušavam da pogledam u oči, ona mene gleda kroz tarot karte, i kaže da mi sve vidi.

Ja joj objašnjavam šta je magija reči, a ona meni razliku između crne i bele magije.

Priznajem joj da sam osetio leptiriće kada sam je ugledao. Ona kaže da su to poruke univerzuma i kosmosa.

Opisao sam joj scenu kako zamišljam da vodimo ljubav. Ona se umešala rekavši mi da bludnim mislima ne prljam protok astralne projekcije, i da nismo životinje.

Priznao sam joj da zavidim njenom psu i mački što mogu stalno da je gledaju. Ona se nadovezala i rekla mi da sam to možda bio u predhodnom životu, čim gajim takve simpatije prema njima.

Pitao sam je da li zna neki od Marfijevih zakona, rekla je da ne zna ali da zna da primeni kabalu.

Pitao sam je da li zna nešto o meni, rekla mi je da je vidovita i da me vidi kao na skeneru, ali da o tome ne želi da priča.

Kažem joj, na kraju, kada sve proveri i izvrši sve analize moje ličnosti da mi javi.

Zaključila je da je naš susret sudbinski, i da čim smo tu zajedno ništa nije slučajno, i da je sve već određeno unapred. Negde zapisano...

Reče da je problem moje ličnosti što sam neosvešćen, i da, iako imam oči ne vidim...

Obećala je da će spasiti moj duh, i da će se moliti za mene uzvišenom biću koje je čuva.

Pobegao sam glavom bez obzira, sve mi se pomešalo, i veštice, i demoni, i horoskopci, i tantre, i mantre, i zvezde, i marsovc, a ona mi se i dalje priviđa.

Dajte mi jednu običnu da me izleči, jednu koja zna da zagrl i voli, ništa drugo mi ne treba.

Ništa drugo ne želim da znam...

MUŠKO LICEMERSTVO

Moja majka je godinama radila kao čistačica u jednoj televiziji i restoranu. Uvek kada se spremala za posao otac je govorio – zašto se spremaš, šminkaš, ne ideš da vodiš dnevnik, nego da čistiš i peglaš? Šta će ti karmin? Šta će ti suknja? Ne ideš tamo da te snimaju, nego da radiš. -

Pritom, moj ćale je uvek voleo, i voli, lepo sređene žene. Važio je, u svoje vreme, za izuzetno popularnog muškarca u gradu u kome je živeo, i živi.

Ali, zašto je svojoj ženi zamerao kada bi se sređivala za posao?

Zašto ga je pogađalo kada izađe doterana iz kuće?

Zašto je više voleo da izađe neprimetna, a opet, na ulici se nikada ne bi okrenuo za nekom takvom?

Da li zato da je ne bi gledali drugi kao što je on voleo da gleda druge?

Malo šta ženi može da padne teže nego kada prestane da bude predmet seksualnog interesovanja muškaraca.

Kada izgubi privlačnost, ili kada joj se učini da je izgubila, i kada u svojim očima postaje tetka, baba, postaje sve drugo, samo ne više žena koja pleni svojom pojavom i ženstvenošću.

Muškarac, sa jedne strane, želi za sebe što privlačniji ženu, time mu raste ugled, oseća se superiorno u društvu. A opet, što je žena atraktivnija samim tim je u većem strahu jer je poželjnija i za mnoge druge, i stalno je na udaru. Da li ima veće uvrede za muškarca od rečenice - ne paziš dovoljno na ženu, ko zna šta ti sve radi iza leđa?

To je najveći mogući udarac na muškost, nevažno da li ga žena stvarno vara ili ne...

Svaka žena koju sretnem nosi neku svoju posebnost. Čovek uvek postavlja pitanje da li da bira onu koja će da mu se divi, podiže decu, bude žena - majka, žena - domaćica, žena – saborac, prijatelj? Ili da bira onu koja će da ga, u bukvalnom smislu, zaludi, sa kojom neće moći tek tako, i sa kojom će od prvog dana biti sve ludo, neizvesno, a i nestabilno.

Ne znam ni sam. Znam samo da nikada neću sputavati slobodu svoje devojke, kao ni njenu potrebu da bude što lepša i zanosnija, pa i po cenu da pripadne nekom drugom, da je izgubim.

Ako je to uslov njene sreće, neka je, neka ide.

Jer ko sam ja, u krajnjem, da zabranim ženi da se zaljubi u nekog drugog?

Pod uslovom, naravno, da njihova priča stvarno ima smisla.

DECA, KOJA SU DO JUČE BILA DECA

Neka deca, koju su do juče vodile mame za ruku, danas me pitaju koji fakultet da upišu.

Neka deca, kojoj sam do juče kupovao sladoled, danas mi mašu iz svojih automobila.

Neka deca, koja su do pre neki dan bila deca, danas čekaju svoju decu.

Neke klinke, koje su rasle nedaleko od mene, danas su devojke i okrenem se vrlo često za njima.

I ne samo da se okrenem, nego i imam šta da vidim...

Računam njihova godišta, imaju već osamnaest, devetnaest... Neverovatno, ko bi rekao? Zar i one?

Čike iz mog kraja nisu više čike, nego deke...

A deke nisu više deke, nego ih uglavnom više i ne viđam...

Šta se to dešava sa godinama?

Poludele su?

Pre neko veče smo slavili Novu godinu, a evo, već je sredina juna... Izgleda da i ja starim.

Prepadnem se nekad i zaboravim koja je godina i koliko je meni godina uopšte.

Otrčim do ogledala i vidim da sam još mlad...

Kažem – uhhh, dobro je, mada ko zna – ponavljam u sebi – kakvog ću matorca sledeći put zateći u ogledalu.

Napunio sam 26 godina nedavno...

I dalje sam mlad, ali to i dalje, a ni ovo mlad, neće trajati večno.

Kaže mi ćale – više ne možeš da se vadiš na foru i da lažeš ljude da si mladi pisac, ta vremena su prošla. –

Pritom mi još od moje petnaeste objašnjava, a i prigovara, šta je

On sve radio u svojoj petnaestoj.

Bolje da vam ni ne pričam šta je sve radio sa svojih 26...

Keva takođe, imala je mene, plus 6 godina radnog staža, i drugih nekih beneficija o kojima mi danas možemo samo da sanjamo.

Lete godine, definitivno, a i mi letimo sa njima...

Neki na metli, neki van zemlje, a neki pod zemljom...

Aleksandar Makedonski, najveći osvajač na svetu, jedva je dobio do svoje tridesete i tu zauvek stao. On je uspeo da osvoji čitav svet, a ja jedva da sam uspeo da osvojim neka srca...

Uglavnom klinke iz moje ulice nisu više klinke, a ja im odavno ne kupujem sladoled.

One sada završavaju fakultete, voze kola, smišljaju kako će i sa kim provesti život...

A ja? Ja ispisujem ovu priču o prolaznosti i maštam o jednoj od njih...

Da je sada pored mene, sasvim sigurno bih se na ovoj vrućini bavio nečim pametnijim od pisanja ovog teksta.

DEDINA LJUBAV

Stariji gospodin odlazi često ženi na grob,
i prepričava joj šta se u međuvremenu zbilo.
Priča joj sve ono što nije stigao da joj kaže,
a i ono što nema kome drugom.

Da samo mogu da snimim njegove reči – bila bi to bolja
hronologija događaja i od najbolje vođenog dnevnika.

Samo ljubav koja se obaveže na vernost može da bude do kraja
dosledna.

Kakve li su sve priče čuli grobovi koje živima nisu ispričane?

Iako sam je toliko puta ožalio, nekad razmišljam – blago toj ženi
do koje izgleda jedino stižu prave vesti.

Većina ne doživi ljubav ni za života, a njihova traje i nakon njene
smrti.

Možda nije idealno mesto za ljubavne sastanke,
ali bar oboje znaju da ih neko uvek čeka!

O SEBI

Kažu da nema više velike umetnosti,
to kažu oni koji je ne stvaraju...

Kažu da nema više velikih ljubavi,
to kažu oni, koji su prestali da vole...

Kažu da nema više velikih knjiga,
to kažu oni, koji su prestali da čitaju i one male...

Kažu da nema više vere,
to kažu oni, koji su prestali da veruju...

Kažu da nema više borbe za socijalnu pravdu,
to kažu oni, koji su prestali da se bore...

Jedno je sigurno - ljudi o čemu god da govore,
govore o sebi.

UNA

Gledam malu Unu
Ćerku mog brata

Još nije čula ni za jednog političara
Ne zanimaju je ni Ameri, ni Rusi
Ne štrajkuje, ne bojkotuje
Samo se smeška i zavodi sve oko sebe
Gleda svet svojim detinjim očima
I podseća me na prolećno sunce
Koje sve ozari kada se pojavi

Ona ima tri godine
A kao da ima tri veka

Neuhvatljiva, nedodirljiva, sva svoja

Sledi joj period socijalizacije
Učenja društvenih normi
Ovo smeš – ovo ne smeš
Ovo je lepo – ovo nije
Nešto se mislim –
Ma bolje mi od nje da učimo

Ona je srećna, mi nismo
Ona se smeje bez grča na usnama

Ona kada grli, grli zato što voli

A mi?

Srećna je jer ne zna šta je čeka

I ko je sve čeka
Kakvi sve ludaci na ulicama, radnim mestima, fakultetima
Ona vidi samo tatu i mamu
Ona vidi samo baku, deku, prijatelje

Njoj su svi prijatelji
I kuca, i maca, i sve što je okružuje

Ona vidi samo šarene, neodoljive boje detinjstva

I zato nemoj da rasteš mala
A ako već moraš
Shvatićeš šta si sve izgubila
Kada prvi put stvarno budeš razumela ovu pesmu

BEOGRADSKI AZILANTI

Uoči koncerta Robija Viliijamsa, pun voz sirijskih državljanja se iskrcao u Beograd. Zatekao sam se u tom vozu sasvim slučajno i slušao njihove priče...

Ostali su u ratu, koji i dalje traje, bez gradova, kuća, porodica, gledali su samo da pobjegnu što dalje.

Vozom je kružila flaša vode koju su pili, čokolada koju su delili, isijavala je neka posebna solidarnost iz njih.

Preko puta mene u kupeu sedela je trogodišnja devojčica koja, po rečima njenih roditelja, dve godine, zbog rata, nije izašla iz kuće. Čim bi je pogledao neko od nas vrištala je. Nije navikla na nepoznata lica osim majčinog i očevog.

Njena majka, još devojka, filmskog lika i najotvorenijeg pogleda koji sam video, sve vreme je bodrila svoje sunarodnike. Podsetila me na heroine iz velikih revolucija koje su svojom ženskom magijom vraćale muškarcima poljuljani moral...

Satima sam bio okružen sirijskim dečacima i devojčicama.

Deca od deset, jedanaest, dvanaest godina. Dečaci i devojčice, kojima je od detinjstva ostao samo ranac, a od budućnosti okean neizvesnosti, nezahvalno bačen pred njima...

Na njihovom jeziku znao sam samo da se smejem, da ih golicam i da mimikom i pantomimom zasmekavamo jedni druge.

Nikome nije bilo do smejanja, a ipak smo se smejali...

Nije bilo za njih mesta u kupeima naše železnice, koja je štedelana njima, kao da prevoze stoku, a ne ljude. Stoku, koja može da se zbije i čuti satima bez vode, vazduha, prostora...

Slušao sam njihove priče, sudbine, strahove, poražen što ne mogu da im pomognem...

Gledao sam dva poluprimitivna konduktera, kako ih bukvalno šutiraju po hodnicima. Gledao sam naše ljude kako ih sa gađenjem preskaču, kao da pored njih leže predmeti, a ne ljudi.

To su, pritom, bili obrazovani ljudi, plemeniti, ali izgleda da više ništa nije dovoljan uslov za pristojnost, osim da su ti džepovi puni para...

Kakva je samo euforija izbila iz njih kada su čuli da su napokon stigli

u Beograd! Nakon nedelja i nedelja putovanja, pešačenja, skrivanja, svih mogućih uvreda koje su morali da progutaju...

Kada smo izašli iz stanice, reke ljudi su se slivale na koncert Robija Viliijamsa. Ostali su pričali kako će Srbija postati prvak sveta u fudbalu, i postala je prvak sveta...

Niko nije dočekao sirijske državljane, ni jedan jedini čovek! Gledao sam neke klince, pubertetlije, kako upiru prst u njih, smeju se na glas, i viču: "Izbeglice! Cigani", i nastavljaju da pričaju nešto svoje. Neke naše dame su prokomentarisale: "Bože, kako su prljavi, kako li tek smrde...", a gospoda: "Još ovi nam trebaju..."

Izgleda da je devojčica iz voza sa razlogom plakala na svako nepoznato lice koje bi je pogledalo.

I meni se plakalo, dok sam osluškivao reakcije naših ljudi, bez trunke solidarnosti i saosećanja.

Pitam se samo gde su spavali te noći, čime su se pokrili, šta su jeli, gde su ti ljudi danas, gde će sutra...?

Pre tačno dve decenije, Balkan je doživeo nešto slično, bežalo se kuda se znalo i umelo...

Sve vreme su mi glavom prolazile dve paralelne slike. Na jednoj je lik, koji će dva sata da skače na bini, da zabavlja mase koje će da urlaju u transu njegovo ime. Na drugoj su stotine, za to vreme, gladnih, izgubljenih ljudi, kojima bi i najmanji gest pažnje značio više od svega.

Ljudi, koji su ostali bez porodica, kuća, svega onoga što su sticali decenijama unazad...

Uveče, na internetu, čitam da se toga dana u Srbiji ubilo četvoro, a dan pre toga troje ljudi...

Čitam, kako je u Zrenjaninu na ulici umro čovek, a pored njega su građani normalno nastavili da prolaze, piju kafu, slušaju muziku, kao da pored njih leži lutka, a ne živo biće koje je upravo prestalo da diše i čije je srce prestalo da kuca.

Nema to veze. To se sve dešava tamo negde, nekom drugom, važno je da je Srbija prvak sveta, mi Srbi, mi veličanstveni Srbi, i da nam je Robi Viliijams ukazao tu čast i posetio naš glavni grad.

A ljude ko jebe...

PRIČAJ MI O LJUBAVI

DUGO NEĆEŠ ZNATI ŠTA PREDSTAVLJAŠ U MOM ŽIVOTU

Dugo nećeš znati šta predstavljaš u mom životu...

Koliko si često bila tu...

Mislićeš da sam samo jedan od mnogih...

I da si ti meni samo jedna od mnogih...

Pratiću kako ćeš nežno i otmeno da stariš.

Da menjaš stilove,

Poslove,

Ljubavi.

I neću ti ostavljati nikakve znake.

Moći ćeš samo da me osetiš,

Da pretpostavljaš...

Nastaviću da prolazim pored tvoje zgrade.

Nećeš ni znati koliko sam ti puta bio blizu...

Gledaću tvoje fotografije na internetu,

Čuvaću samo one na kojima si ti...

Tvoja umetnost fotografisanja me nikada nije zanimala...

Sačekaću da ti se dogode sve one najlepše stvari,

A i one druge, o kojima ćeš da čutiš...

Sačekaću da ti se dogodi čitava jedna mladost,

A i sve ono, što ide posle...

Sačekaću da probaš sve one muškarce, koji ti se nude.
Da završiš sa knjigama koje si započela.
Da ostvariš ambicije na kojima si toliko radila.

Sačekaću da se suočiš sa sobom kao žena, majka,
lako već sada znam da će u dubini duše
Uvek nešto da ti fali...

I tek tada ćemo, kada sve to prođe
Imati onu šetnju koju smo toliko dogovarali.
Onu jednu, izmaštanu, koja nam se nikada nije desila.
I onu buduću, pravu, kada ćemo reći sve ono što nismo...

Ti ćeš tada biti žena.
Nečija žena.

Ili ničija?

A ja ću sačekati jednu drugačiju tebe.

Možda ne lepšu,
Možda ne srećniju,
Možda ne ni bolju!

Ali, svakako jednu zreliju tebe.
Koja neće tek tako olako preći preko ove pesme...

A ni preko ovog života, koji ti je upravo piše...
Tek tada...

Zato što je sada, bojim se, prerano...

ŽENI TREBA UMETNIK

Svaka žena treba da ima svog umetnika u životu.

Muškarca, koji će videti u njoj nešto, čega ni sama još uvek nije svesna. Nekoga, ko će joj dati potpunu slobodu, ali ne i sebe – do kraja, kao što neće tražiti ni od nje da mu se preda, do kraja.

Svaka žena treba da ima nekoga, ko njome neće da se hvali prijateljima, da je nasilno menja, da joj nudi brak, da gleda da je prisvoji samo za sebe, ili da smišlja samo kako da je povali. Ne, već nekog diskretnog i samouverenog, nekoga ko savršeno vlada sobom, tačno zna šta hoće, a i zna da prepozna trenutak.

Nekoga pored koga će se osećati živo, probuđeno, prisutno. Nekoga ko će da je izvuče iz njenih problema, strahova, i ko će joj pomoći da uspostavi ravnotežu sa sobom.

Žena treba da ima učitelja lepote, koji će u njoj da voli i probudi nju. Pravu nju, otmenu nju, drugačiju nju, posebnu nju...

U njihovim zajedničkim momentima nema izgubljenog vremena, sve je smisleno, sve je stimulans, i sve što se radi rađa jedan uvid o životu i ljubavi. Kao dva savršeno uigrana glumca na sceni, muškarac i žena, koji sve vreme znaju kako se oseća onaj drugi.

Umetnik neće da je vodi na skupe večere, neće da je impresionira brzinom svojih kola, neće da joj se hvali brojnim poznanstvima, samo će da je voli, voleće sve njeno.

U njegovom prisustvu spašće sve njene maske i foliranja, osećaće se kao ponovo rođenja. Bez potrebe da bude ono što nije, i da mu priča ono što on želi da čuje. Pustiće je da igra svoju igru, ne tražeći od nje ništa više od onoga što je spremna da mu ponudi.

Umetnik neće da kopa po njenoj prošlosti, neće da se meša u njenu budućnost, neće da skraćuje njen telefonski imenik i produžava dužinu njene suknje.

Ne, on će da je voli dodirom i pogledom koji oslobađa, dopustiće joj da se rascveta pored njega. Njemu neće biti cilj da istakne sebe, zbog sebe, već će njegova pojava buditi najlepše u njoj. Ono što je oduvek želela da oseti pored nekoga. Snagu, poverenje, spontanost, hrabrost, lepotu, pamet.

Probudiće njenu fantaziju, maštu, snove, vratiće je tamo gde je bila naj srećnija – u godine rane mladosti, gde je sve prepreke prelazila sa lakoćom.

Umetnik neće da joj obećava kule i gradove, samo će da odigra sa njom svoj najlepši ples, bez postavljanja uslova i pozivanja na večnu odanost. Živeće u ovome sada, za ovo sada, a ne za neko nepostojeće sutra, ili zaboravljeno juče.

Delovaće joj nestvarno naspram svih muškaraca sa kojima je bila to tada, a i ona će se pored njega osetiti nestvarno. Lebdeće sa njim nekoliko koraka iznad zemlje, i sve će joj, odjednom, postati lakše i lepše. Njen život, njene obaveze, njen grad, njene ruke, kosa, osmeh, sve njeno.

Sve će se pretvoriti u igru, njihov odnos će postati igra, ona će postati igra.

Šta će se to desiti sa njom kada ga napokon sretno?

Po prvi put će biti u društvu nekoga, a da je tako blizu sebi.

Po prvi put neće morati da brine o nekome, a osećaće se prihvaćeno i voljeno. Po prvi put, po prvi put, sve po prvi put...

Pitaće se šta taj čovek ima što drugi nemaju?

Neće joj biti jasno kako uspeva uvek da je usreći, nasmeje, opusti, pritom uvek nov, drugačiji, poseban?

Kako, ni ona sama neće znati da odgovori, zna samo da će pored njega pronaći i zavoleti sebe, i sve svoje...

Samo zato što je on prvi koji je prihvatio onakvu kakva jeste...

Samo zato što se pored umetnika, po prvi put, i sama osetila umetnikom.

NAJLEPŠA SI BILA DOK SI BILA SA MNOM

Najlepša si bila dok si bila sa mnom.

Ni dete, ni žena. Više svoja, nego tuđa. Više moja, nego bilo čija. Zagledana u život kao u film sa srećnim krajem gde se svi vole i pronalaze svoj put.

Pola grada nam se divilo, pola nas izbegavalo. Ali, bilo nas je briga i za jedne i druge dok smo imali nas.

Gledam te sada, još mlada, a već ostarela. Ostarela po duhu, a ne i po telu.

Lepa si, ali nije to ona lepota. Smeješ se, ali nije to onaj osmeh. Osvajaš, ali nije to ta ljubav.

Nekako pričaš ono što svi pričaju, gledaš ono što svi gledaju, čuješ ono što svi čuju.

Nikada nisi volela prosek, razlikovala si se, a sada, dok razmišljam o tebi, kao da ti je osrednjost u opisu radnog mesta.

Ljudi sa kojima se družiš...

Život koji živiš...

Čovek koga voliš...

Video sam te u venčanici, dobro ti stoji, samo ti ne stoji najbolje onaj što hoda pokraj tebe.

Ne sviđa mi se, ali kako bi mogao da mi se sviđi bilo ko pored tebe? Kako da ti objasnim da venčanje traje jedan dan, a kajanje zauvek? Lako je reći "Da" pred svima, ali hiljadu onih "Ne" dočekaće te u najgorim trenucima.

Najlepša si bila sa mnom, jesi, ili sam te toliko voleo da za mene nije postojala ni jedna druga.

Ni jedna druga Ti, a ovo što si sada, to ne poznajem.

Film se završio, naš film. Odjavna špica odavno protekla, a mi, svako na svoju stranu.

Znala si da uvek možeš da mi se vratiš, zato mi se nikada nisi ni vratila.

Znao sam da nikada više neću moći da te imam, zato sam te i želeo sve ove godine.

Ne znam da li iz mene govori muška sujeta, verovatno, još nisam sreo one, koji su od nje operisani. Ili me samo boli što ti nisi više ti. Ili što nisi više moja ti?

Hodaš drugačije, smeješ se drugačije, pričaš drugačije, verovatno i ljubiš drugačije.

Samo što to nikada više neću moći da proverim.

Voleo sam te, bar to tebi ne moram da objašnjavam.

A ti kažeš da si i sada voljena? Ali kakva je to ljubav kada nisi sa mnom.

Jednom ćeš mi reći zašto si izabrala njega, a ne mene. Jednom, ne moraš sada...

Jednom, kada se u meni ugasi svaka nada.

Jednom, kada više ništa u mom životu neće podsećati na tebe.

Jednom, kada toliko budeš tuđa, da ni u ludilu više neću moći da te nazovem svojom.

Jednom, kada će mi biti svejedno šta god da mi kažeš.

Jednom, kada u društvu napokon prestanem da prepričavam naše najlepše trenutke.

Jednom, nemoj sada, a ja ti šaljem ovaj tekst umesto svadbenog poklona.

Možda sam malo zakasnio, za tebe sasvim sigurno jesam.

Ili smo stigli prerano jedno drugom u život, ko zna.

KADA ĆE MENE NEKO DA SPASE

Uvek, kada vidim neku predivnu devojkicu s nekom budalom, imam potrebu da joj se diskretno obratim, da mi pojasni zašto je sa njim, a ne sa mnom, recimo.

I nikada to, naravno, ne uradim – njen izbor, njena stvar...

Međutim, toliko je devojaka koje vole da spašavaju momke, što im je gore, i što su oni gori prema njima, one imaju potrebu da ostanu uz njih.

Ne znam samo zašto?

Da li zato što se napokon pojavio neko, kome mogu da pomognu, ili neko luđi od njih?

Mene još nijedna devojkica nije spašavala.

Ni na trenutke...

U svim vezama, ja sam bio taj koji spašava...

Malo sam se umorio u međuvremenu od svega toga.

Tako da bih sada, za promenu, da neko mene spasi od mene samog.

Da mi govori sve ono, što sam ja do sada govorio. Da se brine o meni...

Ako joj je problem, mogu da joj ispišem čitav koncept...

Ne može čovek većito da bude nečiji psihijatar.

Psihijatri prvi polude.

Dobro, ja još nisam poludeo, ali nikad se ne zna...
Trebalo mi neka da me spase, definitivno!

Neka obična, jednostavna...

Ne mora da bude ni nešto posebno lepa, samo da razume.

Sreo sam do sada neke takve, nije da nisam, a one, ili su bile nečije,
ili me nisu htele.

One, koje su me htele, videle su u meni ono što ja nisam.
I tu nastaje problem.

Večeras mi fali baš jedna takva.

Da bude tu, kada treba, da ume sa zagrljajima, rečima, tišinom...

Da ne beži nakon prvog problema, da je u stanju da voli duže od
jedne sezone...

Ona, kojoj ne treba mnogo, jer to "mnogo" ima u sebi.

Nadam se da će me spasiti jedna takva.

Dosta sam ja spašavao.

I možda sam ih spasio sve, podigao iz mrtvih, ali sebe još nisam.

Trebalo mi jedna takva, a možda sam i ja potreban njoj.

Da spasimo dušu pre svega, a za ostalo ćemo lako...

GODINAMA ČEKA NEKOGA

Sreo sam je juče nakon toliko godina, slučajno.
Mada je naš odnos takav da se samo slučajno možemo i sresti.
Umesto da zastane, samo je prošla i skrenula pogled u stranu.
Sama je i dalje, kao i tada, a kao da je bilo juče.

Sećam se dobro tih dana – ona, ja, duge šetnje, slučajni dodiri,
Beograd, Kalemegdan, Terazije, dva – tri kafića tu negde oko centra,
i... ništa. Reći ću samo da me nije htela.

Čujem da se i dan danas žali kako nije upoznala nikoga.
A da li je dala šansu nekome da je upozna?

Godinama se nada nekome, potajno traži, željna ljubavi i pažnje,
a kada se neko pojavi, postavlja neprobojni zid, nakon koga i najuporniji odustaju.

Kako dopreti do nje, i da li ima smisla truditi se?

Ona ima sve ono što treba da ima jedna devojka, i mnogo više...
Ali ne i sposobnost da se prepusti nekome, da se daje i otvori.

Još uvek je mlada, ali dolaze i mlađe...
Još uvek je lepa, ali dolaze i lepše...
Još uvek, još uvek, još uvek, ali ni to “još uvek” neće trajati večno.
Ubeđena je da niko nije dovoljno dobar za nju, a onaj, koji jeste,
još nije naišao.

Možda i jeste, samo što ona to ne zna, jer sve što je mogla odgurala je od sebe.
Plaši se da je ne povrede, i ostave, htela bi sve da drži u svojim rukama,
zato je toliko dugo i sama.
Ima nešto posebno u njoj, to je sigurno. Koga bude zavolela, daće

mu puno, i mnogo više nego što taj neko može da zamisli. Preko njega će želeti da nadoknadi sve propušteno...

Taj srećnik može da bude bilo ko. Možda neko potpuno pogrešan, neko, ko se samo našao tu i iskoristio njenu potrebu, a možda i neko pravi, neko, ko je stvarno zaslužuje.

Ona ima strah od otvaranja, definitivno.

Priča da bi pričala, sluša da bi slušala, a niti priča ono što misli, niti čuje ono što drugi kažu.

Isuviše je mažena i pažena, isuviše prepuštena svojim fantazijama, i sve je to, odjednom, nestalo, naišao je realni svet, realni ljudi.

I šta sada?

Nesnađenost, nesigurnost, skrivanje, nespretno spuštanje na zemlju među ljude od kojih je toliko puta želela da pobegne daleko, što dalje. Pružio sam joj ruke jednom, odbila me je. Pružio sam joj ruke još jednom, odbila me je ponovo.

I odbiće me još puno puta, znamo to oboje.

Pitanje je samo, koliko će mi dugo biti zanimljiva?

Pitanje je samo, koliko će još dugo drugim muškarcima biti zanimljiva?

A kada popularnost prestane? Kada sve one karte kojima sada igra preuzmu drugi?

Šta će onda? Gde? Sa kim?

Najverovatnije nazad, u svoju samoću.

Nazad, u sve ono, odakle nikada nije ni otišla.

DUŠO, OSTANI JOŠ MALO DEVOJČICA

Dušo, ti imaš šesnaest, a ponašaš se kao da ti je trideset i nešto.
Sve ćeš stići, veruj mi.

Stići ćeš da budeš i voljena, i mažena, i tražena.
Stići ćeš da budeš i odbačena, i zaboravljena, i ničija.
Stići ćeš da budeš i nečija devojka, žena, majka, a na kraju i nečija udovica.

Bićeš sve to, bićeš i mnogo toga drugog.
Ali budi još malo devojčica!

Ne žuri, posebno ne u pogrešnom smeru!

Ne moraš odmah da se skidaš na prvom sastanku.
Ne moraš naslagama šminke da skrivaš svoju mladost.
Ne moraš da pobediš svakoga u ispijanju piva.
Ne moraš svima da saspeš sve što misliš u lice.

Život se čini kratkim tek na kraju,
Tek kada se razmišlja o zvucima poslednjeg marša.
U tvojim godinama je svaka staza nagazna mina.
Ne stvaraj rane na svakoj...

Znam da bi htela sve, sada i odmah.
Znam da su ti potrebni aplauzi i priznanja.
Ali nisu sve nagrade za ponos...
Neko ti daje, da bi ti uzeo...
Većina te hvali, da bi te imala...

Ne žuri, ne ubrzavaj svoj peščanik vremena.
Ne juri za vozovima koji su drugima namenjeni.

Ne odriči se tek tako snova i igračaka!
Vrlo lako i sama možeš postati nečija igračka...
Ne stidi se svoje mladosti.
Ako se stidiš onog najboljeg što imaš,
Šta li će tek biti sa odraslim godinama koje dolaze?

Budi još malo devojčica...
Još samo malo...

SUSRET NEKADAŠNJIH LJUBAVNIKA

Sreću se dvoje nekadašnjih beogradskih ljubavnika iz sredine osamdesetih.

- Koliko je prošlo? – pita je

- Tačno trideset godina. – odgovori ona

- Gde si bio? Gde si bila? Imaš li dece? A ti? Lepa si?

Kako su ti roditelji? Radiš u školi? –

Smenjuju se neizmenično njihova pitanja...

Oboje imaju preko pedeset, isuviše da bi započeli nešto ponovo, a premalo da bi tek tako prošli jedno pored drugog.

Godine su ostavile tragove na njihovim licima...

Nekada su oboje pričali samo o budućnosti, šta će sve da budu...

A sada samo o prošlosti, šta su sve mogli, a nisu.

Imaju brakove iza sebe, oboje, podjednako duge i neuspešne.

Oba, navodno, nastala iz ljubavi, i oba, poodavno bez ljubavi...

Ona nema decu, svoju, ali zato ima od muža, dvoje...

On ih ima, ali kao da ih nema, otišla su svojim putim, ni ne zna gde su.

Ponovo Beograd, ponovo Skadarlija, ponovo “Moja mala nema mane”, “Devojko mala”, “Jesen u mom sokaku”, i ponovo ništa.

- Nije nam se dalo – zaključuju oboje dok se sudaraju čašama i pogledima.

Pomislila je, na trenutak, da joj je on poslednja šansa, zadnji voz iz poodavno potrošene mladosti u koji i dalje misli da može da se ukrca, i da ode negde daleko, što dalje.

I on je pre susreta pomislio to isto za nju, ali čim su se videli bilo im je jasno da je gotovo.

Dva nekadašnja ljubavnika, sada samo dva stranca...

Ne ide im se ni u krevet, a pre, danima nisu izlazili iz njega.

- Šta nam se to desilo mili – pita ga – gde smo pogrešili?

- Godine draga, godine – odgovara joj – proklete godine!

Odmahuju rukom i jedno i drugo, i zovu konobara...

I dalje se odmeravaju pogledom, k'o nekad, traže ono što su nekad voleli, što ih je toliko uzbuđivalo, ali ne pronalaze. On nije više nije onaj mladić kome se sve može, a ni ona nije devojka za kojom se svi okreću.

Vreme je odradilo svoje. Alkohol, loši izbori, loša prijateljstva, samoća, promašene investicije, i veliko ništa na kraju.

- Može li nešto žestoko, znam da to voliš? – pita je.

- Ne, ja ću ovoga puta čaj... - odgovara mu.

Zaplesali su, k'o nekad, ali kao da su u međuvremenu izgubili ritam. On je nespretno gazi dok igraju, ko zna koliko dugo nije igrao, a ona se toliko zaokruglila da se više tresse nego što igra.

- Da li me voliš i dalje? – pita ga kroz smeh.

- Naravno da te volim! – odgovara joj.

Smeju se oboje, a čini mi se da bi zaplakali...

- Šta će nam ovaj susret? – pita je.

- Ne znam – odgovara mu ona.

Bolje da su ostali večno mladi u mislima jedno drugog, zgodni, šarmantni, pomalo ljudi, pomalo egoisti, pomalo idealisti, pomalo od svega, u svetu koji je verovao u bolje dane.

Ovako, kao da nemaju više o čemu...

Sedim sa devojkom za stolom pored njih, držimo se za ruke i komentarišemo taj stari beogradski par.

- Kako deluju smešno! – komentariše devojka.

- Nemaš pojma kakav je to par bio nekada! – dodaje stari konobar uz nostalgični uzdah.

- Da li ćemo i mi ovako? – pitam je.

- Ne znam – kaže ona – treba prvo da te ostavim, a onda da te ponovo nađem za trideset godina. –

- Naćićeš me? - pitam je.

Ona samo slegnu ramenima, odmahnu rukom i reče mi – nije važno, važno je kakvi smo sada! -

I dobro je što ovo sada još uvek traje, i dalje nam je sasvim dobro u njemu...

A ti mala pazi šta radiš, i nemoj kada te sretnem za trideset godina da od naše priče ostane samo uspomena na ono nekad.

Ne dozvoli da se ovo ikada završi, i ne dozvoli da prestanem da plešem...

PRVA LJUBAV

Koliko sam samo patio za prvom ljubavlju...
Mislio sam da iz toga nikada neću izvući živu glavu.
Čini mi se da je sa mnom, zbog nje, patilo pola grada.
Govorio sam da je najlepša, jedina, suđena...

Posle su došle druge ljubavi, treće, četvrte...

I sada bih, nakon svega, jednu stvar poručio onom dečaku, koji je tada venuo zbog nje - umesto što patiš, mladiću, treba da slaviš, jer nisi svestan šta te sve čeka...
Slava prvim ljubavima što su nas ostavile!
Oslobodile su nas nečega što mi sami
Zaneseni odanošću i vernošću nikada ne bismo mogli da prekinemo.

Vi ste tada našle drugoga, a mi smo tada našli sebe.

MALA ANA

Mala Ana, tek joj je deset godina, pronašla je u fioci sliku jedne moje bivše ljubavi.

- Ko ti je ona? – pitala me je.

- Nije važno – odgovorio sam.

- Jeste, čim držiš njenu sliku – nastavila je – ona ti je bila najveća ljubav?

- Da, najveća! – priznao sam.

- I, šta sada? – nastavila je da zapitkuje.

- Sada ništa, došle su druge... – priznao sam ponovo.

- Tek tako, kao da nije ni bilo? – gledala me je zbunjeno – Da li te zanima šta je sada sa njom? -

U pravu je Ana, šta je sa našim bivšim ljubavima?

Kome sada pred spavanje pišu poruke da ga vole, pored koga se bude, za koga li sada kažu da im je najveća ljubav, njihovo sve?

Ne znam, a iskreno i ne zanima me.

Prošlo je.

Nestvarno je kako se ljubav pretvori u ništa, i od onog “svega” ostanu samo slike.

I kako sve te, toliko puta ispričane priče, odjednom izblede, postaju suvišne, dosadne, ispričane?

- Pričaj mi malo o svojim bivšim ljubavima! – moli me Ana.

- Lakše mi je da ti pričam o budućim! – pravdam joj se i pokazujem joj slike nekih, u koje bih mogao da se zaljubim.

- Ova ti je dobra! – kaže Ana.

- Znam, znam, nego, da li sam dobar ja njoj? – pitam je zbunjeno za savet.

- Daj mi njenu adresu, pronaćiću je, i smuvaću je za tebe u roku od pet minuta! – hrabri me Ana.

- Dogovoreno, samo ti i možeš da mi je smuvaš, pošto meni baš i ne ide... –

Gledam pre neko veče moju najveću ljubav, listam našu prepisku, gledam fotografije, gledam...

Sada je ljube neki drugi i tako mi je svejedno.

Kao da je u pitanju neka nepoznata, daleka...

Nisu to više moje ruke, nisu to više moje oči, nije to više moj osmeh.

Dok sam je voleo govorio sam to naglas, svima – ona je to, znam, znam.

Tako je bilo i sa prvom, drugom, trećom...

Kako sam samo nekada drhtao pred njima, a kako mi je sada svejedno.

- Zašto je ljubav tako komplikovana? – nastavlja Ana svoju ispitivačku misiju.

- Zato što jedna strana prestane da voli i tu je kraj! – objašnjavam joj.

- Zar je to moguće? – gleda me zbunjeno svojim velikim dečijim očima.

- Nažalost... - priznajem joj nešto što će tek kasnije da shvati.

Srećem svoje bivše ljubavi u prolazu, sada smo, kao neki “prijatelji”...

Razmenimo koju, i nastavljamo svojim putem...

Bez onog: “sećaš se”, “mogli smo”, i slično...

- Volela bih da sam poznavala tvoje devojke. – kaže mi Ana.

- Voleo bih i ja da sam ih poznavao. – odgovaram joj.

- Ništa ja tebe ne razumem! – buni se Ana.

- A tek ja što ne razumem, to je tek neopisivo. – pravdam se detetu.

- Zar su sve ljubavi tako tužne, kao tvoje? – vrti razočarano glavom.

- Samo one, koje se završe, i one, koje se upravo završavaju. – pokušavam da joj pojasnim.

- Ti onda nađi neku koja neće nikada se završi! – savetuje me Ana.

- U pravu si, od sada tražim samo neku takvu. Evo ruka! -

Pružam mi ruku, namiguje mi, a ni ne zna, anđeo mali, šta nju tek čeka.

ŽIVOT IZNAD POEZIJE

Ona je volela poeziju, posećivala moje pesničke večeri,
Ali je ipak otišla sa sinom nekog krimosa.
Ljutio sam se tada na nju, nazivao je kurvom...

Međutim, danas, nakon dugog pesničkog staža
Shvatam da najmanje života ima u poeziji.
A ona je volela život, avanturu i sve što ide uz to.
A ne samo da se priča o nečemu...

I sam sve manje verujem u poeziju...
Ni ne znam više šta je to.

Verujem u život, svakakav.
Prljav, veličanstven, ponizan, zgažen, pevajući...

Ali u poeziju ne verujem.
Ona je sterilni život.
Kao veštačko cveće.
Kao ulje na platnu.
Kao preparirana životinja.

Svuda tražim život. I u kamenu, i u zidovima, i u smrti.

Vi stvarajte umetnost, pišite poeziju. A ja ću život.

A što se nje tiče,
Ona odavno više ne posećuje pesničke večeri.
Doduše, iskreno, ne posećujem ih ni ja...
Osim onih, mojih, gde sam jedini učesnik,
Koje pravim još jedino u nadi
Da će da se pojavi neka slična njoj...
Koja će unapred znati pravu vrednost svega.

MALA VELIKA MOJA

NIKADA TI NEĆEŠ BITI POZNATA ŽENA

Nikada ti nećeš biti poznata žena!
Zaobići će te svi mediji sveta!
Filmovi, pozornice, aplauzi.
Učestvovalaće neke druge...
Davaće intervjue i slikaće se neke druge...
Većito neke druge...

Nikada ti nisi marila za takvu slavu.
Govorila si – nije to baš sve tako.
Nije to za mene... -

Ali, ja znam da si ti jedna od retkih,
Pored kojih bih mogao da doživim
Duboku i relativno spokojnu starost...

Iako nemaš još svoju decu,
Mogu samo da zamislim
Kako bi bila divna sa unucima...

Vidim to u tvojim očima...
Tvom hodu... Glasu... Pokretima...

Ti živiš za svoje male snove!
Zato si tako velika...
A ja živim svoje velike snove!
Zato sam, u odnosu na tebe,
Tako mali.

E, MALA...

E, mala!

Do juče si sanjala život, sada ga živiš...

Nije ti bilo jasno kako ne mogu svi da budu kao ti, a sada ti nije jasno kako ni ti više ne možeš da budeš kao Ti.

Tako je lako biti srećan, ispunjen - govorila si.

Tako je lako uživati u životu, radovati se ljudima, ponavljala si stalno, svima.

Tako je lako voleti, a šta je sada?

Vrata, na koja si računala, zatvorila su se. Ona druga, iza kojih si, nisu zlatna kako si mislila, nego sa jeftinom pozlatom...

Nisi znala da u ljubav spada i trpljenje nečijeg ludila, koje nikada neće da se smiri, da je ljubav i pranje prljavih gaća, slušanje stalno istih laži, da su ljubav nedostaci, koji nikako da sazre...

Nisi znala da u ljubav, na kraju, spada sve drugo osim - ljubavi.

Nisi znala da je posao, ne ono - što si bila najbolja na fakultetu, nego ono - da niko ne mari za to, i da će ti ispiti poslednju kap krvi, samo ako im dozvoliš.

Šta ti bi mala?

Šta ti je?

Govorila si: "Ne, ne može to meni da se desi! Bože! Meni? Ma, kakvi!"

Žalila si sve žene sveta, gledala ih onako sažaljivo, sa visine.

A pogledaj sada! Ti se polako pretvaraš u jednu takvu ženu!

Kao da te je neko vezao za ogradu, poput dvorišnog psa, i ne možeš ni tamo, ni ovamo. Možeš samo da laješ i režiš, ali ni to ti ne pomaže.

A i na koga da laješ?

Na gazdu, onog u kući, ili onog van kuće?

A sve je delovalo tako lako...

Prvo, talentovana za klavir. Zatim, prve nagrade iz, više ni sama ne znaš čega sve.

Samo si se prošetala osnovnom, srednjom, na fakultetu je u prvom momentu bilo povuci – potegni, a posle je sve išlo kao po loju.

Bila si najbolja, ali gde ti, u stvari, nisi bila najbolja?

O tvojoj lepoti i da ne pričamo, skupila si više komplimenata nego što će cela tvoja generacija da ih skupi za čitav život...

Najveću ljubav si ostavila zbog druge, druga najveća te ostavila zbog neke svoje najveće, i napokon si srela njega, u godinama kada ti je bio potreban neko, za ono pravo...

Srela si ga, Gospodina Veličanstvenog, najposebnije biće na svetu, hodajući šarm, “večita tajna”, kako si govorila, i ta tajna se, na kraju, pretvorila ni u šta.

A i ti se, polako, pored njega, pretvaraš ni u šta.

Šta ćemo sada?

Došli smo do trideset i neke...

Tačno, dama se ne pita za godine, ali ti se sve manje i osećaš kao dama...

Malo toga je onako kako si planirala. Malo toga...

Ni premlada, ni prestara, negde između, ali to “između” je najopasnije.

Ostaje ti da čekaš novu šansu. One stare su bile pogrešne i potrošene...

Čekaš pravu šansu, pravog nekog, pravo sve...

Čekaš pravu sebe da ti se ponovo vrati...

Čekaš...

Čekaš...

Čekaš...

U međuvremenu su poslednji dani februara 2015-te, a ti i dalje čekaš.

Dobro veče, mala, probudi se!

ŠTA ŽENE ŽELE

Koliko žene, ili bar ono što sam osetio kod žena, suštinski ne zani-
ma hladna intelektualna priča već jedna otmena visokosofisticira-
na strasnost muškarca koja neprekidno pulsira između fantazije i
realnosti.

Ništa ne odbija ženu kao ozbiljnost, teoretisanje u prazno, razba-
civanje terminima, moralisanje...

Žena voli emociju, sirovu, zavodljivu, razbuktalu poput plamena,
ali emociju koja pokreće.

Hladnoće se plaši, podseća je na nju samu, na samoću, bezizlaz.

Isto tako je i sa pričom koju želi da čuje. Nije joj toliko važno da li je
istinita, već da li je u stanju da probudi pravu nju, da se oseti živom.

Žena je u stanju da nagradi onoga ko probudi nešto u njoj, bilo
pesmom, bilo određenim gestom. Tu nema jasne logike, i nekih
posebnih pravila, već samo varnica koja se dogodi ili ne dogodi...

Žena je pre svega mačka koja uživa u svakom svom pokretu,
opuštena, nonšalantna, i kada je takva onda je najlepša. Onda je
biće harmonije, onda je biće ljubavi.

Žena može da bude i kučka, a i gora od kučke ako se to u njoj isprovocira...

Žena želi da je izvedeš iz ovog sveta, da je ne podsećaš na njene
probleme, da joj ne držiš lekcije o njoj samoj nego da je podigneš,
kao dete kada držiš na rukama, i da je pustiš da se prepusti i poleti.

I naravno da se oseća sigurno, i da to vaše bude samo vaše, a ne svačije...
I naravno da se oseti posebno, i da ta posebnost bude samo njena,
a ne svačija.

Žena se voli više glavom nego rukama, telo je samo instrument a prava melodija je u mislima...

I naravno opuštenost, razigranost, raspevanost...

I naravno neodoljiva ličnost koja se ne stidi onoga što jeste...

I naravno svest o trenutku, i umeće da se uživa u svemu tome...

Žena voli slobodu, ali ne totalnu, već onu u kojoj se oseća važno, potvrđeno, koju i može da oseti samo sa nekim...

Vrhunac je duboki uzdah, olakšavajući osmeh, potreba da se razbije čaša, da se peva, da se igra, da se u trenutku oseti oslobođenost od problema – kao pred toplim morem kada mu se čovek u potpunosti prepušta da ga ponese.

Muškarci bi da prilagode ženu sebi, da naprave od nje ono što ona nije, a treba je pustiti, gledati, slušati... Treba je pustiti da uživa u svojoj igri, samo takva je prava, samo takva može da se daje do kraja.

I na kraju, znaj da ne voli nečija nadmena hvalisanja, ali voli da je neko hvali.

Ne voli nečije bahaćenje, ali voli, na trenutke, i sama da bude bahata.

Voli neku posebnu vrstu moći nad muškarcem, i da se oseti važno, sigurno, bitno...

Voli još dosta toga, a najviše voli onoga ko je u stanju da voli sve to u njoj...

SREĆOM, PISAC SAM

Srećom pisac sam – rekoh joj na rastanku – moćićeš da me pratiš.

Izgleda da jedino pisce devojke mogu da prate, kada se završi njihova priča.

Pekari, koliko god da su dobri, obično peku za neke druge ljude...

Doktori leče bolesne, a ona deluje tako zdravo da sumnjam da će uopšte da se razboli u ovom milenijumu.

Piloti voze za Sidnej, Vankuver, Njujork, a šta će ona tamo? Ona je devojka iz naših krajeva, Amerike i Australije je ne zanimaju ni na filmu, a kamoli ovako.

Pevači pevaju uvek iste pesme na isti način, a to je već provaljeno? Ona ne voli provaljene stvari.

Glumci uvek glume nekog drugog, po tekstu nekog drugog, za druge, a ona hoće nekoga samo za sebe.

A i neće valjda 150 puta gledati istu predstavu?

Sportisti većito trče za loptom, ili rekordom, a to je tako dosadno.

Jedino mi, pisci, svakoga dana trčimo novu stazu...

Nekada smo srećni i raspevani, a nekada kao da se pred nama sve gasi.

Možda nemamo najviše ljubavi na svetu, ali zato imamo najviše izmišljenih, sasvim sigurno.

Naša nije izmišljena, zar ne?

A što se nje tiče, znam da će da me prati. Pratila me je i pre nego što sam uopšte čuo za nju.

Pratiće me i sada, i to mnogo više, i tražiće neke skrivene znake koje će samo ona razumeti...

Možda je i ovaj tekst jedan od naših skrivenih znakova.

DA SAM OSTAO SA NJOM

Sanjao sam kako sam oženio jednu moju davnu ljubav.
Iz vremena kada nisam ni znao šta je ljubav...

Sanjao sam da već imamo decu koja mi nisu po volji.

Kako umesto knjiga listam kladioničarske liste.
Kako verujem u Đokovićeve i ostale sportske pobede.
Kako uveče gledam Dnevnik, i psujem sve živo.

Njih psujem, a svoju ženu ne mogu očima da vidim...

Razmišljam o tom, nazovi "normalnom životu", koji sam mogao da živim.
Da sam upao u mrežu, koju mi je tada sredina vrlo vešto isplela.

Uz zaposlenje nekog nižeg činovnika u opštini.
Sa sve godišnjim odmorom i svim mogućim praznicima i slavama.
Sa sve glupim štosevima na koje bih morao da se smejem, da ih ne uvredim.

I razmišljam - dobro je što je ovako.

Takav život mi se ne sviđa ni u pesmu.
A kamoli u životu...

Živela moja lutanja! Možda su me odvela od nje.
I od mnogih drugih za većinu normalnih stvari.
Ali su me dovela do sebe.

Ništa čoveka ne može da ubije kao uređeni život.
Odrekne se svih strasti, svega onoga što je voleo,
Da bi bio dobar i služio nekome...

I u tom službovanju možda i bude po volji drugih.
Možda ga prihvati sredina i nazove “uzornim”.
Ali, od sebe mu ostane samo prazna ljuštura...

Dobro je da sam se izvukao...

Ona je otišla drugome, ja sam ostao sebi.

STRAH OD ŽENE

Ništa ne plaši muškarca kao veoma lepa, otmena i uspešna žena...

Pritom još i ako je obrazovana, kulturna, naširoko prihvaćena...

Svestan je da ne može da istrči sa njom sve one staze u kojima je ona najbolja, oseća se inferiorno, oseća se nesavršeno i sklanja se na vreme...

Više osvaja takve žene zbog prestiža, nego da bi bio sa njima...

Biti sa jednom takvom ženom je odgovornost, a i obaveza.

Da li je on na to spreman?

Da li mu to uopšte treba?

Ili možda neko mnogo manje savršen, ali lakši za upotrebu? Neko, ko mu neće stvarati takav pritisak i buditi u njemu njegove slabosti?

Kako da impresioniraš nekoga ko je impresivniji od tebe?

Kako da budeš zanimljiv nekome ko je zanimljiviji od tebe?

Kako da se osećaš dobro, pored nekoga, ko je u svemu uspešniji od tebe?

Za muškarca je žena pozornica na kojoj igra, publika za koju igra, a sa ženom, koja je u svemu iznad njega, on nema šta da traži...

Nema, jer ne ume da se snađe...

Nema, jer ne ume da odgovori na njene izazove...

Ono što njima treba, on ne može da im da, a ono, čime osvaja druge žene, kod njih ne prolazi.

Teško je biti u vezi sa nekim ko je u svemu bolji od tebe, gde muškarac ni na sekund ne može da oseti dominaciju, snagu, gde je pročitatan i mnogo pre nego što nešto uopšte kaže.

Još kada se tome doda i ljubomora koja se na početku vešto skriva, a posle se razlije poput otrova koji sve sagori i sve lepo pretvori u pakao...

Znam puno takvih žena.

Isto tako, znam da su isuviše dugo same, i to ne zato što im nešto posebno nedostaje, već zato što se muškarci jednostavno ne snalaze u njihovom društvu.

Tu su, oko njih, u najbližoj blizini, dišu im za vratom, a opet, kilometrima daleko od onoga što stvarno njima treba...

I na kraju, kada se popneš na sam vrh, kada shvatiš šta si sve napravio, da si među najboljima, ako ne i najbolji, shvatiš svu uzaludnost pobede, jer nemaš sa kim, na pravi način da je поделиš.

DA MI JE JEDNA TI

Da mi jedna Ti sve bi mi bilo lakše...
Lakše bih učio, lakše bih živeo, lakše bih se radovao.

Na kraju svega bi bila Ti,
Na početku svega bi bila Ti,

A kada si Ti, onda je sve lakše...
Lakše se sanja, lakše se voli, lakše se diše.

Da mi je jedna Ti, manje bi me zamaralo ono juče...
A i ono sutra...

Da mi je jedna ti,
Koliko god da boli, manje bi bolelo.
Koliko god da sija, jače bi sijalo.
Koliko god da je lepo, bilo bi još lepše.

Da mi je jedna Ti,
Sve one praznine bile bi popunjene.
Sve one staze izvan grada prošli bismo zajedno.
Sva ona jutra osvanuli bismo u zagrljaju.

Da mi je jedna Ti...

Jedna nasmejana Ti, jedna pospana Ti, jedna obična Ti...
Jedna bila kakva Ti, samo da si Ti!

Samo da si Ti...
Samo da si Ti...
Samo da si Ti...

I sve ono, što ide uz Tebe.

NIKADA NISI ZNALA DA SE NAMETNEŠ KAO ŽENA

Nikada nisi znala da se nametneš kao žena
Imaš sve, samo nemaš petlju

Zato skrivanja i zatvaranja
Zato sve te misli o odlasku, tamo negde
Kao da ćeš tamo naći sebe

A znamo i ti i ja da nećeš

Zato tvoja lepota nije dovoljno lepa
A tvoja pamet nije dovoljno pametna
Zato što se plašiš
Odbijanja
Nerazumevanja
Da te neko ne razotkrije
Tebe i tvoje prefinjeno ludilo

Meni je ono poznato koliko god da ga skrivaš
Ono ide uz tebe
Kao tvoja kosa
Kao tvoj ruž za usne
Kao boja tvoga glasa

Voleo sam te, znaš to
Nisi mi dala ni da ti pridem

Strah, znam

U stvari, ja ne znam ništa o tebi
Znam samo da mi se sviđaš
Ti, ili sve te tvoje silne maske

Imaš sve osobine da me upropastiš kao muškarca
Prelepa si
Dovoljno pametna da znaš kada da začutiš
A kada da šarmiraš i zavodiš

Dobra si
Ali ne i za sebe

I naravno nesrećna
Mada ko nije?

Imaš još toliko toga
Samo sve manje imaš vremena

Plaše te godine koje dolaze
Propuštene šanse
Muškarci koji su pripali drugome
Sve ono što si sanjala u potaji
A sada to žive drugi

I?

I jednog sasvim drugačijeg mene
Kome nikada nisi pružila šansu

Zašto?

Ni sama više ne znaš

Znaš samo da ti trenutno nije do pesme
A možda ni do života

ŠALJITE MI NEŠTO DRUGO

Šalju mi devojke stalno nekakve pesme
Miku Antića i Balaševića posebno
Objašnjavam im da ni pekara ne možete osvojiti pecivom.
Kakvo god da je, čije god da je, nije mu do toga
Smučilo mu se, pošto su mu ruke u testu svakodnevno.

Tako je i sa mnom i sa rečima

Nešto se mislim, devojke, dajte mi nešto drugo!
Nije mi do poezije
Posebno ne večeras

Šta god drugo da mi pošaljete, više bi me usrećilo
Deo odeće, donjeg veša, neku klopnu, šta god
Čak i usputni osmeh, ili namigivanje

Nemojte samo pesme
Posebno ne ljubavne
Imam ih za izvoz

Sve imam, majke mi
Sve, osim ljubavi

Šaljite nešto drugo,
Ili donesite lično

I shvatićete koliko su pesme nebitne

ZAMIŠLJAM TE

Zamišljam te u kuhinji kako praviš slatko od jagoda
Kako me pitaš kuda ćemo naredne godine na letovanje
Kako mi pričaš sve ono što nisi stigla juče

A ja već na polovini života, četrdesete
Dovoljno uspješan da ne kukam za propuštenim
A i dovoljno neostvaren da i dalje jurim svom snagom

Tu su i deca, njih dve
Jana i Milica, recimo
Jana samo što je krenula na balet i u školu
Kaže učiteljica da je najlepša i najbolja u rezredu
Na tatu, kažem ja
A Milica već počinje da čita teen časopise
I da se posebno interesuje za muškarce
Na mamu, kažeš ti

Ti si već žena u najboljim godinama
Mada ćeš za mene uvek biti devojka
Nije bilo lako sa tobom, priznajem
Ali bez tebe bilo bi još teže

Imamo normalan brak, kuću, kola, prijatelje
Kola ti voziš, a voziš i mene povremeno
Dežurstva, sastanci i sve ono što mi već pričaš kada te nema

Ti si, recimo, arhitekta, ili doktorka
Možda glumica, ili profesorka već nečega
A ja umetnik, tvoj i svačiji
Nekada tvoja najveća ljubav, a danas tvoj muž

Volimo se, posebno pred drugima
Za naš brak kažu da je idealan
A mi se zadovoljno smeškamo i klimamo glavom
Što smo stvorili u javnosti takvu sliku o nama

Ovih dana proslavljamo petnaest zajedničkih godina
Petnaest godina blistave radosti, a i onog drugog
Bilo je tu svega, ali čim je bilo znači da je i prošlo
A mi smo, evo, ostali, zajedno

Možda neće puno ostati od moje umetnosti
Ko zna šta će čitati generacije koje dolaze
Ali dok gledam njih dve kako divno rastu
Siguran sam da će puno ostati od naše ljubavi

A i od nas dvoje, večeras
I ne samo večeras

U ovom životu
A i ne samo u ovom životu

Volim te, mada to već znaš

SVI TRENUCI PROVEDENI SA TOBOM

Da mi daju mrežu za hvatanje vremena, skupio bih samo one trenutke provedene sa tobom. Sve drugo ostalo bi po strani, zaboravljeno i čuvano za neki drugi film, a u ovom našem, najvažnijem, bilo bi mesta samo za nas dvoje.

Ti bi igrala sve uloge, i one najbolje, i one najgore, kao što si ih igrala u mom životu, navlačeći uvek nove kostime...

Trajao bi onoliko, koliko smo trajali i mi, ne bih izostavio ništa, ni jednu jedinu sliku, ni jedan jedini trenutak. Počeo bih sa tvojim mahanjem sa terase i spuštanjem niz stepenice, sa tvojom kosom u velikom kadru, onda sa tvojim usnama i osmehom, i na kraju odlaskom niz reku, daleko.

Ti, lagana i nedostižna, laka kao obećanje, a nedostižna kao život proveden sa tobom...

A ja, kao nemirno more kome ne znam ni ime, kao nedosanjani san po kome smo plovili zajedno...

Film bi bio samo nama razumljiv, sastavljen od naših pogleda, dodira i nežnosti. Niko ga ne bi pogledao osim nas dvoje. Prisetio bih se svega, svih naših tajni, milovanja, muzike, one tvoje smešne žute jakne i autobusa broj 83 koji je bio linija koja nas spaja i razdvaja, koji te je donosio i odnosio, i na kraju ukrao jednom zauvek... Prisetio bih se svega, posebno trenutka kada sam te prvi put poželeo, a ti se nasmejala i rekla mi da sam lud. Posebno one noći kada je sve stalo i kada smo disali kao jedno.

I sledeće, i sledeće, sećaš se...?

Ali, da ne nabrajam, znaš već na šta mislim...

Proći će godine, hoće, to je ono čega se najviše plašim. Poverovaćeš nekome, ubedićete u ono što ja nisam uspeo, i pretvorićete u nešto

što ti nisi, niti si ikada bila. Dobićeš prsten, kumove, decu, novu familiju i novu tvrđavu, koja će nemilosrdno da stoji između nas dvoje. Proći će mladost, kao što su prošle sve one mladosti pre ove naše... Proćićemo i mi, ovakvi, ljudi i zaigrani, dobićemo neka nova lica, neke nove uloge mnogo teže od ovih današnjih...

A proćićemo i nas dvoje, tada, jedno pored drugog, već strani i daleki, možda poraženi i umoreni, sigurno drugačiji, obećani drugima, verni i neverni, bez onog sjaja i snage da promenimo bilo šta. Poželeću te i tada, kao što te želim i sada, ali to više neće biti ista želja. Kao što ni ti, tada, nećeš biti ista žena.

Ovu današnju želju ništa ne može da ugasi, ni vreme ni ljudi koji stoje između nas a tadašnju sumnjam da ćeš moći da zapališ tek tako... I večeras bih da te raznežim, k'o nekad, da privučem uz nas sve one dobre snove. Da te mazim i šapućem sve ono što ne sme da se kaže naglas pred drugima...

Fali mi sve naše, priznajem, posebno ona lakoća dok smo zajedno. Fali mi sve tvoje, i ono banalno, najbanalnije, ono čega ni sama nisi svesna a najviše onaj neodoljivi osećaj kada znamo da zagrljeni možemo da osvojimo čitav svet.

Najteže mi je da pišem o tebi, bez tebe, kada sam kao brod bez luke i obale koji se trudi da bude svuda, a nije nigde. Saplićem se od sopstvenih reči koje mi se otimaju i pokušavaju sve vreme da ti kažu samo jedno...
Koliko te ...

Staću ovde sa željom da moj udaljeni glas dođe do tebe. Da ponovo povuče suzu, sećanje, ili bar da izmami osmeh...
Volim kada usnama miluješ moje reči, volim slike koje budim u tebi, volim trenutno za oboje i mislim da nije pristojno voleti nekoga toliko...

I na kraju, da mi daju mrežu za hvatanje vremena, sastavio bih sve ono što ima veze sa tobom, sve ono što si bila, sve tvoje zaboravljene sitnice, sve tvoje ulice i sećanja, sve tvoje reči i sva tvoja lutanja koja si mi naglas govorila...

I u svemu tome tražio bih način da dođem do tebe, i bojim se da ga ni tada ne bih našao.

Jer me ne želiš, niti si me ikada želela onako kako žena želi muškarca...
Jer me ne voliš, niti si me ikada volela onako kako sam ja voleo tebe.

Onako do kraja, kao u ovom tekstu...

Onako do kraja, kao u ovom životu...

STO GODINA SAMOĆE

KO JE, ZAPRAVO, LUD?

Doktor na psihijatrijskom odeljenju, divan mladić...

Gostovao sam u njegovom gradu, saznao sam gde i šta radi, i umesto u obilazak grada zamolio sam ga da me odvede u obilazak pacijenata.

Nije bilo lako, ali sam ga ubedio.

Dugi hodnici, prozori sa rešetkama, i puno mladih ljudi, od petnaeste do trideset i neke.

Lepi, prelepi, puni života koji se rasipa iza tih zidina...

Neke devojke, k'o manekenke, kao da nisu svesne svoje lepote, momci koji ne mogu da pronađu smisao, sredovečni u većitom traženju. Sve pomešano, kao kartaški špil, i povezano nepovezivo od svih mogućih ljudskih profila i sudbina.

Dijagnoze različite – anoreksija, bulimija, opsesivni i bipolarni poremećaji, depresije, psihozei ostalo.

Volim te ljude jer se ne skrivaju, oči u oči su sa problemom, spremni su da idu do kraja, samo da ga se reše. Priznaju da imaju problem, što znači da su na tragu rešenja, ne svi, ali su u potrazi...

Zainteresovao sam se za njih, istinski, ne da bih pisao o njima, nego da bih preko njih bolje razumeo sebe. Proveo sam sate sa onima sa kojima mi je bilo dozvoljeno da budem i video sam u njihovim očima potrebu za druženjem, pažnjom, razumevanjem.

Neki su me prihvatili više, neki manje, neki ni najmanje. Bilo je smeha, radosti, otvorene su sve moguće teme. Osećao sam se nekako blaženo među njima, oduvek sam tražio sagovornike spremne da

se na prvu otvore, i da mi pričaju o svemu.

Oni se ne leče, oni tragaju za smislom, zato sam ih gledao kao sabraču a ne kao ludake...

Dok sam sa nekima od njih razgovarao, činilo mi se kao da su u bolnici na godišnjem odmoru, opušteni, rasterećeni porodice, obaveza, svega onoga što ih guši. Nisam znao šta ih tačno muči, znao sam samo da igra koja se dešava u njihovim glavama prevazilazi mnogo toga što može da se sretne van tih zidina.

Nakon toga smo drug lekar i ja otišli u noćni život, u noćne klubove, gde se kreću nazovi "normalni".

Prvo su nas na ulaznim vratima članovi obezbeđenja pretresli do gole kože, a onda smo upali u buku kakva se retko sreće. Svi pijani, u svom filmu, gde svako vuče na svoju stranu.

Ono, što običan svet naziva ludnicom, pružio mi je mnoge odgovore, svi ti razgovori, ispovesti, savetovanja, zapitanosti, osećaj pripadnosti negde i nekome, dok sam se među normalnima osetio gore nego ikad.

Normalni me uopšte nisu primećivali. Plašili su me njihovi pogledi, pokreti, prividna opuštenost... Polumrak, polusvet... iako si okružen stotinama mladih ljudi, čini ti se kao da si bačen u nešto gde ti nema spasa, osim da se napiješ i da vrištiš, urlaš.

- Doktore vrati me u ludnicu – šaputao sam drugu – vrati me tamo gde sam mnogo opušteniji, gde nema buke, alkohola, smrada kojekakvog, možda tamo neću naći srodnu dušu, ali ću mnogo lakše naći razumevanje, prijatelja, smisao. -

Vraćala su mi se sva ona lica iz bolnice, upoređivao sam ih sa ljudima iz diskoteke, koliko je sve pomešano, koliko toga se tu krije ali kako razmrsiti to klupko?

Ko je, u stvari, normalan?

I da li ima normalnih?

Da li su normalni oni koji pokušavaju da nađu sebe, i na tom preosetljivom putu stradaju, ili oni, koji se isključe iz svega i glume sreću, ispunjenost, dok sve kipi u njima...?!

Da li se treba obratiti za stručnu pomoć, ili se prepustiti moru prepuštenih, i sakriti u masi?

Izašao sam na svež vazduh, pogledao nebo, prošao još jednom pored bolnice, poželeo da svratim unutra i nastavim razgovor, ali vrata su bila zaključana.

Narod se slivao u diskoteke, noćne klubove, svi su išli tamo, a ja sam bežao glavom bez obzira i čeznuo za "ludnicom" da nastavim priču sa onima kojima je do priče.

Vrata su zaključana.

I još mnoga vrata su zaključana?

I još mnogi ljudi je zaključano?

A ja bih da ih otvorim...

A ja bih da se otvorim...

Samo što ponekad ne znam kome, toliko ludnica oko mene, samo nisam siguran u kojoj mi je tačno mesto. Ljudi, nažalost, nisu svesni ludnica koje ih okružuju, i umesto da beže od njih, spremni su sve svoje da žrtvuju da bi bili i pripadali tamo.

Da ne nabrajam šta sve, i ko sve, shvatićete već i sami...

INTERNET SVET

Internet zavodnici, vernici, ratnici, manekeni...

Internet umetnici, lekari, revolucionari, komičari...

Sve isto, kao i u realnosti.

Samo što u realnosti ti ljudi ne postoje.

Zahvalnost internetu što mogu da ih upoznam.

Njihove talente, njihove želje i njihova viđenja sebe...

U realnim razgovorima ništa od toga ne bih mogao da saznam o njima.

Ne bi mi to ni rekli, ili ne bi umeli da mi kažu...

Sve češće mi ljudi koje srećem govore - imaš me na internetu, ukucaj me i naćićeš me. Sve će ti onda biti jasno o meni, da ti ne pričam ovako...

I sve sam te ljude našao na internetu, a i mnoge druge.

Pitanje je samo, koliko sam te ljude našao u stvarnosti?

Što ih više pronalazim, kao da ih sve više gubim.

Što više mislim da ih imam, shvatam koliko ih nemam.

I zato slava onima koji su samo tamo gde jesu!

I koji su samo ono što jesu.

Baš tu, baš sada, baš oni...

Oni su izgleda jedini preostali heroji...

VEČERAS U BEOGRADU

Večeras u Beogradu, za mnoge najlepšem gradu na Balkanu,
sedi mladić, koji danima ne izlazi iz sobe.

Ne zanima ga niko. Ni ljubav, ni knjige, ništa
Zanima ga samo sopstvena nesreća u koju je zaronjen
i strah, koji ne može da pobedi.

Isti takav mladić sedi i u Firenci, Parizu, Njujorku, Moskvi,
A ista takva devojka, sa istim takvim mislima leži oslonjena
Na zajedničkom zidu, samo sa druge strane koji ih deli.

Na samo pola metra su jedno od drugog,
A opet kilometrima daleko.

Slično je i u Nišu...
Novom Sadu...
Zagrebu...

Slično je bilo pre sto godina...
Slično će biti i za sto...

Toliko dešavanja u jednom danu, premijera, predstava, susreta,
A oni sede sami, zagledani u četiri zida, i ćute.

Koliko je onih koji sanjaju sve te gradove,
A njihovi koraci ih nikada neće videti?

Koliko je onih nepoznatih, koji bi da ih usreće,
Dolete do njih iste sekunde, samo da mogu?

Samo da znaju za njih?

Koliko je sreće na ovom svetu,
Samo je nepravilno raspoređena, i na pogrešnim mestima.
Ili sa pogrešnim ljudima?

Sve se razlikuje, sve!
Svaki grad, svaka ulica, svaki prozor sa koga se gleda,
Svaka žena u koju se gleda...
Izgleda da je samo samoća u četiri zida svuda ista.

Nevažno gde živiš.
Nevažno sa kim živiš.

Tamnica ljudske duše je tamnica ljudske duše.
I gotovo.

UMRETI SREĆAN

Umire čovek, ostalo mu je još malo...

Leži u krevetu na poslednjem spratu zgrade, u provinciji, u najužem krugu porodice.

Može još samo da misli i govori, ali šta mu vredi, kada ne može više ništa drugo?

Bio je doktor, bio je sportista, bio je boem, bio je, bio je, bio je... ali, šta vredi kada više nije?

Nijedno "bio je" ne može da ukroti ovo "sada", a ni ono, što tek dolazi...

Teško se kreće, malo toga može da obavlja sam, bolest je sve zahvatila, još uvek nije pitanje trenutka, ali se kraj nazire...

Maksimalno mesec dana, kažu...

- Da imam pištolj ubio bih se – razmišlja u sebi – ali to bi onda bilo samoubistvo? Sramota za porodicu, zgradu, stid za mene. Proživću poslednje nedelje u paklu umesto da rešim sam sebi muke, i gotovo... -

Grad k'o grad, porodica k'o porodica, svi negde jure, žure, tek mu mahnu u prolazu i pitaju da li mu nešto treba, dok on ostaje nasamo sa sobom i svojim mislima.

Do nedavno je bio ugledni doktor, ljudina kakva se samo jednom rađa i vidi, a sada je bivši čovek prikovan za krevet.

Primiče se prozoru i gleda prolaznike, decu, ima osećaj da su ga nadživeli svi pacijenti.

- Koga sam lečio – pita se – kada nisam uspeo da izlečim sebe? – Svestan je svega, nije ni tako star, samo što je otišao u penziju...

Samoća i svest o kraju, koji se približava, bude u njemu nešto što nikada ranije nije osećao. Uvek je govorio "Ima vremena...", a sada se to odlaganje suočava sa neminovnim.

- Nema više vremena, doktore – progovara u njemu unutrašnji glas – odlagao si suočavanje sa sobom, odlagao si, sada si tu, gde jesi, i moraš da priznaš sebi neke stvari. Ali, kome, doktore, kada neće

niko da te čuje? Gde su ti pacijenti, gde su ti deca? Uvek si bio tu za svakoga, nisi razlikovao bogataše od sirotinje, a sada, kada su ti najpotrebniji nema nikoga? Deca ti jedva mahnu kada se vrate sa posla, ili dođu iz škole. Šta ćemo sada doktore? Dosta si ti izvlačio ljude, ko će tebe da izvuče? -

Odmotava mu se pred očima čitav život, uzeo bi da piše, po prvi put, ali ruka ga boli.

Gleda svoj mobilni telefon, uključuje snimač zvuka i počinje da govori.

Nema kome drugom, ostaje mu da govori samo sebi...

Obraća se ocu, majci, deci, unucima, sugrađanima, ređa priču za pričom, rečenicu za rečenicom. Šta sve nije napričao, kakve sve misli, kakvi sve događaji, čitavo bogatstvo koga ni sam nije bio svestan.

* * *

Svedok savremenik je napokon progovorio. On nije književnik, ne ulepšava. Nije ni političar, da zavodi. Nije ni ne znam kakav vernik i ne traži utehu u bogu. On je čovek, na prvi pogled kao i ostali, ali sa neverovatnom sposobnošću promišljanja.

Toliko mu se svidelo pričanje, toliko se uživao da je svu preostalu energiju utrošio ispovedajući se...

U tih dvadesetak dana smestio je čitav svoj život, i ne samo svoj, nego čitavu mudrost do koje je došao, svoje spoznaje, doktorsku etiku, bitne ljude koje je sreo, greške koje je pravio, priznanja koja je dobijao, bivše ljubavi, biše prijatelje, bivše ljude, bivšeg sebe.

Toliko toga je izlazilo iz njega, da je to zadivljujuće. Nakupljalo se godinama, taložilo poput bisera i čekalo da bude otkriveno. To nisu bile tek nabacane priče, već vrlo umešno ispričane sa jakim porukama na kraju.

Shvatio je u jednom momentu da nije bilo uzaludno živeti taj život, sresti sve te ljude, biti deo jednog društva, jedne države koje više nema.

Odjednom od stradalnika postaje heroj u svojim očima, neko, ko je do kraja ispunio svoj život i može da umre srećan.

- Mogu da umrem srećan – ponovio je to nekoliko puta u sebi – zar to nije vrhunac života? Radio sam posao koji sam voleo, ljudi su me voleli, ostavljam decu iza sebe, unuke, ostavljam ove reči... -

Izbegavao je da govori o smrti i odlasku do poslednjeg momenta ali to pitanje se nametalo samo po sebi. Nije govorio “kada odem” nego “ako odem”. Odlagao je da o tome progovori u nadi da će pričanjem uspeti da prevari smrt, poput Šeherezade i sultana, poput Aske koja je nadigrala vuka, ali nije mu uspelo.

On je izdržao, telo nije.

* * *

Zamolio je jednog od svojih učenika da presluša snimke, odbaci suvišno i umnoži ta pričanja za njegove prijatelje, za ljude koji su ga poznavali, da to ostane.

Ukućani su znali da snima, to ih je spasilo da ne bi morali da provode vreme sa njim. Imali su svoje probleme, unuci u školi, deca na poslu, dok bivše žene nisu ni znale da je tako bolestan.

Vrlo brzo je usnio svoj poslednji san, nije se moglo više ali njegov glas i dalje vijori.

Snimke sada preslušavaju svi. I deca, i unuci, i prijatelji, i neprijatelji, familija, svi.

Ljudi su oduševljeni su mudročću čoveka koga su, navodno, tako dobro poznavali, a nisu ni slutili da se u njemu sve to krije.

Doktor u svojim govorima nije štedeo nikoga, ni sebe, ni druge. Iznosio je prećutane stvari koje su poprilično uzdrmale provinciju. Kao jedan od glavnih doktora u gradu znao je sve o svima, i ono najbolje, i ono najgore, govorio je i jedno i drugo. Mnogima je podigao ugled, veličajući njihovo poštenje i čast, a mnoge je srozao, pričajući šta su sve radili da bi dospeli tu gde jesu.

Postao je preko noći glas savesti jednog grada, i vremena, njegove

ispovesti za mnoge postale su omiljena literatura.

Doktor je sve to naslućivao čim se trudio toliko. Zaokružio je time svoje životno delo. Njegove reči su pečat i kruna njegove karijere.

Da je pisao, pitanje je ko bi čitao, ko danas uopšte čita takve stvari? Verovatno ne bi bio zadovoljan napisanim, ili bi odustao vrlo brzo od umora, ovako je mogao neometan da leži u krevetu, zatvori oči, i govori satima. Polako, o svemu, da odgovara na pitanja koja sam sebi postavljao, nekom izmišljenom svedoku, koji sve to beleži.

Osetio je prostor, koji se otvara pred njim, i želeo je što bolje da ga popuni.

Znao je da je njegova reč autoritet za mnoge u gradu, znao je da mu se veruje i da će njegova ispovest probuditi mnoge uspavane duhove.

I meni nedostaju doktorova pričanja, družili smo se poslednjih godina. Spoznao sam njegovu mudrost mnogo pre objavljenih snimaka.

Neretko uhvatim sebe da i dalje u mislima razgovaram sa njim.

Njegove reči su glas savesti svakog iskrenog i pravdoljubivog čoveka. Duboko promišljena i doživljena misao jednog vremena, ali ne teorijska, gde se samo naklapa o nečemu, već duboko iskustvena, zasnovana na godinama i godinama samoće i razmišljanja o svetu i životu.

Doktor je umro, a njegove reči žive, deluju življe nego ikad.

Kao što je uspeo da izleči druge, uspeo je, na kraju, da izleči i sebe, svoj duh, svoju savest.

Ostvario je svoj san, umro je srećan.

PROFESOR I STUDENT

- Spasio sam vam život, profesore – prepada čovek elegantno odevenog starca na ulici.

- Ko ste vi? Šta hoćete od mene? – gundā starac.

Student nakon mnogo godina sreće svog profesora, i započinju razgovor:

- Oborili ste me deset puta na jednom ispitu, dve godine sam ga spremao neprekidno. Učio sam kao manijak. Samo to sam učio! Onda sam digao ruke i napustio fakultet, a onda i zemlju. Čekao me je posao nakon diplomiranja, devojka, brak, a vaš predmet me je delio od toga. Nešto je puklo u meni, digao sam ruke, otišao u Kanadu, i oterao sve u ... -

- Šta tačno niste znali kolega? –

- Nisam znao kako postoje takvi skotovi poput vas, nadobudni, uobraženi, koji misle da su popili svu pamet sveta, za katedrom su bogovi, a van nje miševi... -

- Kolega, da se ne vređamo? Da ste znali, prošli biste... –

- Mi nismo kolege, a znao sam sve, od stranice do stranice ali vama se nije dalo! I to ne samo prema meni, izivljavali ste se podmuklo, cinično, krvnički. Uhh, šta ste nam sve radili... -

- I? Šta ćemo sada? Ako ste toliko dobro znali tada, sigurno ćete znati i sada, koji je predmet bio u pitanju? –

- Krivično pravo! –

- Dakle, da ste me tada ubili, kao što ste hteli, šta mislite, da li biste bili krivično gonjeni, ili biste se izvukli? –

- Vi ste se izvukli, a ne ja. Pratio sam vas jedne noći do stana, hteo sam da vas prebijem, da vam lomim kosku po kosku. Ne biste me videli ni po danu, bili ste mrtvi pijani, a kamoli noću. –

- Znali ste gde sam živio? –

- Da, bili smo komšije. –

- Na Dedinju? –

- Ne, tada ste još uvek živeli u blokovima... -

- Te noći sam bio na metar od vas. U rukama sam držao bejzbol palicu, primakao sam vam se, ušao sam za vama u zgradu, bilo je 4 sata ujutru... I nisam mogao. Nisam mogao! Samo sam prošao pored vas i rekao – crkni skote! Vi ste nešto promumlali i ušli u stan. A malo je falilo da vas prebijem, rešio bih se bede, a rešio bih i mnoge studente muke. –
- Kolega, a što to sada ne učinite? Tada sam bio pijan, sada sam starac, šta vas sada sprečava? –
- Da vas ubijem? Molim vas profesore, zaustavio sam vas da vam se zahvalim... -
- Da mi se zahvalite? Na čemu? -
- Sada sam državljaniin Kanade, imam posao, svoju firmu, sve, i da ste me u jednom od onih deset naših susreta pustili teško da bih bilo šta od toga bio ovde... -
- Znači, kolega, spasio sam i vašu, a i svoju glavu? –
- Može se tako reći. Da sam vas prebio te noći, položio bih kod nekog drugog, zaposlio bih se, to je bilo lako u ono vreme, i ostao bih ovde da plivam kako znam i umem. A ko zna, verovatno bih se udavio kao većina devedesetih, i posle. Vi ste se, profesore, čujem, dobro snašli? –
- Eto, vidite kolega, vi ste mislili da sam vaš dželat, a ja sam vaš spasilac? Pogledajte gde ste sada, a šta biste bili ovde? Pravnika kakvih ima milion, a šta ste tamo? –
- Isto pravnik, ali jedan od najpoznatijih. –
- Kolika vam je plata, moja profesorka je bila 1000 eura? –
- Moja je deset puta veća, ne računajući dodatne premije... -
- Znači, kolega, svaka vam čast, ovde teško da biste to i godišnje uspeli da zaradite... -
- Pored vas takvih teško da bih za čitav život to uspeo da zaradim. –
- Nemojte tako, kolega, ipak ste vi moj dužnik... -
- I vi ste moj, profesore... -
- Hvala vam što me niste ubili... -
- Hvala vama, što me niste pustili da diplomiram... -

- Ništa, i drugi put. -

Nakon nekoliko trenutaka ćutanja, nastavlja profesor...

- To je svet, to je standard a ne kao ova srpska govna ovde, ne zna se ko pije, ko plaća, sve bih to ja... -

- Šta biste vi profesore? Zbog takvih kao vi sam napustio Srbiju, lečite komplekse celog života nad slabijima, a pričate o standardu. Ko zna ko je sve zbog vas stradao, pamtim i vaš politički angažman. Takvi, kao vi, su nas oterali. Vi ste obarali nas na ispitima, srpsku decu, vi ste time našem narodu jebali majku... -

- Srbi su najgora stoka, kolega, najgora. Lako je vama da budete srpski patriota u Kanadi, budite to ovde i branite vašu zemlju na prvoj liniji fronta! Ne može svako da bude pravnik, i ne treba, da sam video potencijal u vama, pustio bih vas... -

- Hvala, profesore, i ne zaboravite da i dalje znam gde živite... -

- Dođi sinko, slobodno, da utvrdimo gradivo, lako je u kanadskim školama da se bude najbolji među onim debilima... -

- Jeste, profesore, jeste... -

- Jeste, sinko, jeste, zato se svi vi otuda i vraćate, a takvi kao ti samo u Kanadi i mogu da budu najbolji pravnici, ovde bi te pojeli za doručak... -

- Srećno vam bilo profesore... -

- I vama, sinko, i ne zaboravite, drug Staljin je rekao – učiti, učiti i samo učiti! –

- Jebo vas Staljin profesore, i Tito, i Sloba, i Putin, i svi... -

- I tebe sinko Obama, Buš, Klinton, i cela Evropa i Amerika zajedno.

–

- Hvala lepo, ja bar znam za šta živim... -

- Molim lepo, i drugi put! –

Posvađaše se ljudi na ulici, a neka baba u prolazu samo dobaci – Srpska posla, gori smo nego Cigani, i nastavi svojim putem.

DUPE JE POBEDILO

Zašto je nečije dobro dupe zanimljivije od nečije dobre pesme?

Šta to razlikuje nečije golo dupe od drugog golog dupeta?

Nema neke razlike.

A pesme se ipak razlikuju, ali ne privlače ni približno takvu pažnju.

Kada bih slikao svoje dupe, svi bi se zainteresovali...

I rekli bi da sam budala, da sam car, da sam zgodan, da sam ego-centrik, da sam, da sam, da sam...

Svi bi nešto rekli, svi bi imali mišljenje i o tome bi se mnogo više pričalo nego o mojim pesmama.

Moje dupe bi se tako brzo proširilo internetom, koliko nije nijedan moj stih...

Umesto po poeziji, svi bi me prepoznavali po dupetu, kao da ga samo ja imam?

Moje dupe postalo bi gledanije od moje glave...

Ni najbolja pesma koju bih napisao ne bi izazvala takvu reakciju?

Zašto je danas dupe zanimljivije od pesme?

Zašto će ljudi pre da se udube u njegovo tumačenje, nego u poetsku analizu?

Šta to krije čarobni razdeljak, što nijedna umetnost ne može da ponudi?

Tačno.

I to je možda najbolji opis sveta u kome živimo.

Sve se polako pretvara u jedno bezlično dupe, i tu poezija nema šta da traži.

Dupe je pobedilo.

Živelo dupe!

A poeziju ko jebe kada nije bila u stanju da se razvije do jednostavnosti jednog dupeta...

I PROSTITUTKA JE NEČIJA ČERKA, MAJKA, SESTRA

Priča mladić u polupripitom stanju svojim prijateljima - Šta će mi devojka? Platiš kurvu pored puta, nekoliko crvenih novčanica, i rešio si svoj problem! Prostitutke za to služe, plaćam im, neću valjda da ih žalim! Znaš kakve ribe sve ima, uhh, pamet da ti stane. Na tebi je samo da biraš i kažeš šta hoćeš. Ima jedna mala, znaš kakva je, ne znam joj ni ime, a nabija se samo tako. Sve su to kurve ionako, samo što su ove poštenije, bar priznaju da to rade zbog novca... -

Zaboravio je da je i ta prostitutka nečija ćerka, nečija sestra, nečija drugarica iz škole. Zaboravio je da ona ima roditelje, familiju, prijatelje. Zaboravio je da ona ima prošlost, sadašnjost, budućnost...

Da ne radi to zato što hoće, ili voli, već zato što mora. Time možda spašava nekoga, nekoga spašava a sebe ubija.

Zaboravio je da je imala dečije snove, kao što ih je on imao.

Da je bila nečija simpatija, da će možda postati nečija majka. Da je ljudsko biće, da voli pse, more, putovanja...

Možda slušaju istu muziku, možda ih muče slični problemi, možda toliko toga dele...

Ne, on nju pokupi kraj puta, isprazni se, plati joj koliko misli da treba, izbacij je iz kola, i više ga ne zanima, osim kada se hvališe njome.

Ne pita je ni kako se zove, ni odakle je, ni zašto je tu, ni da li joj je potrebna pomoć, ništa.

Ona ćuti, takođe. Čim je tu gde jeste, mora da se ponaša onako kako se očekuje...

Slušam ga kako ređa svoje uspehe, i zamišljam nju nakon njega – izmrcvarenu, poniženu, ni ne znaju ime jedno drugom, ne znaju ništa.

Ona to radi zbog neke svoje nesreće. On, nesposoban da pronade devojk, iz svoje.

On ima novac, ona ima telo.

On ima da plati, ona ima da da...

On se iživljava, ona jedva preživljava...

On uživa, gladan ženskog tela, ona ga podstiče, primorana da bi zaradila i opstala...

Prosto, jednostavno, kao i svaka druga trgovina, platiš i dobiješ ono što ti treba...

Kako je samo hladnokrvno objašnjavao šta joj je sve radio, kao da se radilo o plastičnoj lutki a ne devojci. Toliko ga je ponelo hvalisanje da je stvorio utisak da joj je bio najbolji do sada i da je ona toliko bila napaljena da je otkinula za njim...

* * *

Nedavno sam na putu sreo devojk u ranim dvadesetim. Treperila je kao slavska sveća pri izdisaju. Staklasti pogled. Obučena da isprovocira...

Mislim da je to bila ona...

Sreli su nam se pogledi, glavom mi je prošao isti onaj tip koji se hvalisao i pričao detaljno šta joj je sve radio, zaboravljajući da bi ona po prirodi posla radila to sa svakim, samo da joj se plati.

Pobegao sam glavom bez obzira nespreman da joj kažem bilo šta...

U putu mi je prošlo glavom kako se prostitucija širi i na druge sfere života. Sport, školstvo, zdravstvo, politika – samo plati, i imaćeš. Imaćeš ugovor, imaćeš diplomu, imaćeš najbolji mogući tretman. Samo plati i bićeš zadovoljen...

Samo plati i imaćeš čime da se hvališeš i nad kim da se izživljavaš...

Samo plati, kada si nesposoban sam do toga da dođeš...

Samo plati, samo plati, samo plati i sve je tvoje...

NEMOJ DA PROĐEŠ KAO JA

Čitav život je presedeo u selu.
Nije ga bilo jedino dok je studirao...

I samo je čitao i čitao,
Posmatrao i razmišljao,
Nespreman za porodicu,
Biznis,
Bilo šta što uključuje dvoje.

Danas ima pedeset i nešto,
I osim starih roditelja koje čuva nema nikoga.
Osim knjiga,
Hiljada knjiga koje je uglavnom pročitao.

Čitao je samo velike pisce.
Mislio je samo velike misli.
A oko njega sve malo, prizemno...

Osim mudrosti nije stekao ništa.
Mislim da nema ni neprijatelje.
Savršen je sagovornik drugima
Samo sebi ne može da pomogne...

Bilo je i žena, raznih.
Ali je na kraju napušten od svake
Ostajao sam...

Kada se sretnemo, stalno mi ponavlja –
“Budi nešto, Stefane, budi bilo šta!
Samo imaj porodicu, zanimanje,
Pripadaj negde, bilo kome, samo pripadaj!

Nije istina u knjigama...
Istina je kada dočekaš pedesetu bez igde ikoga,
Sam kao pseto,
Ljut na sebe i svet,
I sve što ti preostaje je samo da se ubiješ.

Imaj nekoga,
Uradi nešto, bilo šta!
Samo nemoj da prođeš kao ja..."

IMA BOGA, IAKO NE POSTOJI

Nikada nisam pio, ali savršeno razumem alkoholičare.

Nikada nisam uzimao lekove za smirenje, ali su mi jasni ljudi zavisni od toga.

Slično je i sa narkomanijom.

Porodičnim nasiljem.

I ostalo.

Nikada nisam, ali mi je savršeno jasno.

Čovek nosi u sebi ogromu bol, stravičnu. Ta bol je, u stvari, neiskorišćeni potencijal, koji, ako ne ispliva na površinu, postaje destruktivan i okreće se protiv čoveka.

Kada ne možeš da živiš ono što želiš, ti neprekidno bežiš, spuštaš pogled, stidiš se sebe, drugih ljudi.

Otuda mrak, ne zato što je privlačan, nego zato što je svetlost iščezla i čovek se oseća postićeno naspram nje.

Poput drveta koje nema dovoljno vode, sunca, prostora, ono se uvija, krivi. Ono je i dalje drvo, ali ni nalik onom koje je moglo da postane. To deformisano drvo je, u stvari, deformisani čovek, koga razara stravični unutrašnji bol koji nečim mora da se ublaži.

Zato je čoveku potreban Bog, ne zato što on realno postoji, nego zato što čovek prebacujući svoje strahove i frustracije sa sebe na božansko, oslobađa sebe odgovornosti da od njega sve zavisi.

Reći će - Božija volja. Bog je tako hteo. Tako je moralo da se desi. Satansko delo. Đavo je umešao prste. -

Čovek u silnom potonuću nema za koga da se uhvati. Otuda prizivanje Boga kao sile koja sve razume, određuje i prašta, a opet je dovoljno mudra da ukaže na put. Ta mudrost je, u stvari, čovekova podsvest, koja je uobličena u božanskom glasu, a „svete“ knjige uputstva za život prenošena vekovima.

To ne govori Bog iz čoveka, nego čovekova predstava o Bogu kojoj se on klanja i koju sam proizvodi u skladu sa onim što jeste i što želi da bude. Božija promisao je ljudska promisao u kojoj se traži i vidi božansko, apsolut, totalitet... pomoću koga čovek dostiže svoju celovitost.

Nema Boga ali ima vere u Boga, čim ima vere u Boga samim tim ima i Boga. Čovek je ono u šta veruje, ili misli da veruje.

Čoveku je potreban Bog jer bez njega, bez objedinjavajuće ideje nema ništa drugo.

Ima samo bol, stravičnu bol, užasnu, razarajuću, koja ga kida, ponižava, gura u nepodnošljive situacije, i tera ga da bude ono što nije.

Čoveku je potrebno spasenje, da čitavu svoju nesreću pripiše mističnim silama u vidu zla koje su, navodno, ovladale njime dok se, u stvari, radi o potisnutim potencijalima.

Vera u Boga definitivno pomaže, jer direktno utiče na savest i svest... Kažem, vera u Boga, a ne sam Bog. Boga je stvorio čovek, a ne obrnuto.

Kada čovek istinski veruje u nešto tako veličanstveno, on i sam postaje veličanstven težeći tome.

NE ZNATE VI ŠTA JE BOL

Ni ne sećam se koliko sam imao godina, znam samo da sam pola leta preležao u bolnici.

Zapaljenje pluća, neki najteži oblik, a i još nešto, usput.

Imao sam samo jedan bolnički prozor, na poslednjem spratu, i odatle sam posmatrao sav društveni život.

Ljude, ptice, ulice, zgrade, solitere, avione, zvezde, sve što sam mogao da vidim...

Bolnica je bila u centru grada, i svi su bili u centru grada, samo sam ja virio skriven gore, iza rešetaka.

Mladi su imali sportsko leto, mladi su imali koncerte, išli na bazen, išli nekoga da grle i ljube, mladi su imali, a ja nisam imao ništa.

Nisam imao ni mladost.

Mogao sam sve to samo nemo da posmatram – udaljen, odbačen, zaboravljen.

Gladan ljudi, gladan života, gladan slobode...

- Gde su ti prijatelji? – pitao sam se u sebi. Nije ih bilo.

Gde ti je rodbina? Tek po koji...

Gde su ti ljubavi? Ljube drugog.

Tada još nisu došli kompjuteri, mobilni telefoni, ništa što bi moglo

da mi skrene pažnju sa samog sebe i sopstvene nemoći.

Kao da si odsečen od sveta...

Prolazi ti leto, a ti sam.

Prolazi ti život, a ti sam.

Neprekidno neka dešavanja, svako nekome ide u susret, nosi neku radost, a ti sam.

A ti sam, a ti sam, a ti sam...

U godinama kada su ti potrebni svi, nemaš nikoga.

U godinama kada si najpotrebniji sebi, plašiš se sopstvene senke.

Tada sam počeo da razumem pse lutalice, prosjake, ludake i ostale.

Tada sam, po prvi put, obratio pažnju na njih, a i sreo drugačijeg sebe.

Sebe, osuđenika na samoću; sebe, posmatrača; sebe van svih i sebe za sve...

Glad je bila stravična. Glad za hranom, koju sam voleo, a nisam smeo da je jedem. Glad za ženom.

Glad za prijateljima. Glad za pažnjom, i najmanjom, bilo kakvom.

Emotivna glad, kao provalija treštala je u meni.

Tek kada padneš i propadneš vidiš gde si, gde se nalaziš, i koga stvarno imaš, ako nekoga uopšte i imaš.

Iako je bilo leto, bilo mi je strašno hladno. Sišao sam jedva dole, do parka, svojevolutno, da niko ne zna, da izbliza vidim sva ona lica koja su živela život koji sam posmatrao sa prozora.

Kako su me samo čudno gledali u prolazu, onako izbledele i slabog...

Šta li su komentarisali u sebi?

Seo sam na klupu u parku. Na drugoj su se cerekale neke devojke, na trećoj momci. Nisu se smejali meni, smejali su se nečemu svom. Bili su mojih godina. Neke od njih sam i znao, a oni ni na trenutak da obrate pažnju, da bar pitaju šta mi je, da li mi nešto treba?

Posle parka, otišao sam do grada, samo jedan krug...

Prolazio sam pored kafića, kafana, prodavnica u koje sam svakodnevno svraćao. I ništa.

- Prihvatite me, prihvatite me, prihvatite me – ponavljao sam u sebi – obratite pažnju na mene, samo mi pružite ruku, pogled podrške, saosećanja, bilo šta! Samo da osetim da postojim! -

Zamislio sam da sam umro tih dana. Isto bi svi živeli svoje živote, išli bi na bazen, smejali se na sav glas, retki bi me se setili, a onda nastavili dalje.

Pogledao sam umrlice na banderi. Nije bilo mog lika i imena. Uh, dobro je, živ sam!

A da li sam?

Posle grada spustio sam se do svoje ulice, da vidim komšiluk, i tamo je sve bilo isto. Kako sam ih ostavio, tako sam ih i zatekao. Svako u nekom svom ludilu. Nisu ni primetili da me nema, niko od njih.

Vratio sam se u bolnicu, na svoj poslednji sprat, u svoj krevet, kraj svog prozora, gde sam bio najsigurniji. Ni tamo nisu primetili da me nema. Ni bolesnici u sobi, a ni oni koji su nas lečili.

Shvatio sam da ne boli bolest, ni sve ono što nemaš, a želeo bi. Boli nemogućnost da se osetiš kao čovek. Kao biće vredno pažnje.

Gledao sam one rešetke na prozorima. Do tada mi nije bilo jasno čemu služe, tek u tim momentima sam shvatio.

Tada sam po prvi put poželeo da budem ptica i da odletim negde daleko, što dalje, ali rešetke su me zaustavile.

Tada bi me primetili, svi, da sam poleteo, obratili bi pažnju na mene, znam to, ali bilo bi kasno.

Možda bi me tek tada razumeli...

Tek tada, kada bi shvatili da me nema...

NAKON SVIH OVIH GODINA

MAJKINA PRIČA

Nekada je volela Bijelo Dugme, Čorbu, celu YU rok scenu,
Sada gleda Turske serije i Farmu.

Nekada je izlazila, volela život, ljude,
Sada se ne seća kada je poslednji put izašla.

Nekada je to bila sasvim pristojna devojka,
Sada je žena i deluje poprilično zanemareno,
Da ne kažem zapušteno.
Šta se desilo?

Zašto se okovala u kuću?

Nekada nije mogla da se zaustavi.
Svaka žena je bila njena drugarica,
Svaki muškarac njen drug.

Sada ne podnosi nijedne, ni druge.
Ona, u stvari, sebe više ne podnosi!

Nije zadovoljna kako izgleda.
Nema posla,
Nema para,
Poznata priča.

Nakon sigurnog posla u SFRJ-u,

Radila je kao kuvarica,
Radila je kao čistačica,
Ni sama više ne zna šta je sve radila.
Zna samo da ništa nije zaradila.
Premlada za penziju,
Prestara za život.

Premlada za kraj,
Prestara za novi početak.

Samo se vrti u krug.
Ni tamo ni ovamo.

Više ne veruje u demokratiju kojom su je zaveli,
U Boga veruje površno.
O nekom boljem životu više ni ne razmišlja.

Za koga, u stvari, živi ta žena?

“Za svog sina”, kaže mi.
“On mi je jedini preostao.”

To je priča moje majke.
A to je, nažalost, priča većine srpskih majki,
A bojim se i žena.

Napuštenih,
Zaboravljenih,
Prepuštenih sebi...

Koje se nikada nisu laktale,
Grabile za sebe,
Nego poštovale propisano,

Državu, zakone, vladajući moral...
Ne, nije to stvar samo krize srednjih godina!
To je stvar krize duha u kome živimo,
Koji zatvara ljude u sebe,
I uz usamljenost budi najtragičnije u čoveku.

Zatvor, u navodnoj slobodi,
Gde sve možeš, samo ne možeš da budeš srećan.

LEPE ŽENE

Volim lepe žene, ali ne na način na koji ih voli većina muškaraca, onako sebično, da budu u njihovom društvu, da izlaze sa njima, da im pripadaju i da ne nabrajam šta sve.

Kod mene je drugačije, suptilnije. Dovoljno mi je što svojim pisanjem učestvujem u njihovim životima, što mi se javljaju i što su na mojoj strani.

Što, pre svega, samom svojom pojavom bude u meni potrebu da razmišljam o njima. Sama svest da su tu negde, čini me srećnijim.

Lepa žena nije samo naslađivanje telesnih strasti, već, pre svega, odmor za dušu, posebno kada se izrodi ono nešto i kada se čitav vaš odnos svodi na obostrano divljenje vašim darovima.

Lepa žena te nagoni da fantaziraš o njoj, maštaš, a to, bar što se mene tiče, nikada nije izgubljeno vreme.

Kada kažem - lepa žena, ne mislim na one devojke koje se sređuju za svaku situaciju, već na one prirodno lepe, koje su takve i nakon buđenja, i kada plaču, i kada im nije dobro, šta god da rade. To je ženska lepota, ne ona sa naslagama šminke, već ona diskretna, otmena, koja osvaja i kada nije u elementu.

Lepa žena zna da uživa, da se prepusti i opusti, šta god da radi pravo je zadovoljstvo gledati je. Način na koji hoda, način na koji te posmatra, način na koji sipa vino, prostire veš, priprema hranu. Lepa žena je najuzvišeniji estetski prizor...

Mene lepe žene odmaraju, volim da slušam o njihovim životima, nesnalaženjima, nedostatku ljubavi, o muškarcima koji nisu onakvi

kakvi treba da budu. Kakav god da je problem, slađi je kada su one deo njega.

Volim da ih slušam, posmatram kako se uvijaju dok govore, spuštaju pogled, skreću glavu na stranu, zabacuju kosu, smeše se. Volim sve to, ali još uvek nisam naučio da razgovaram sa njima. Nekako se pogubim od njihove silne lepote, učini mi se nerearno da one razgovaraju baš sa mnom, i pričaju baš meni. Na trenutak poželim da dobijem više od običnog razgovora, poželim ih samo za sebe, i time sve upropastim...

Zato je lepu ženu najbolje voleti sa distance, kao sliku u umetničkoj galeriji – dozvoljeno gledanje, ali ne i dodirivanje.

Lepe žene su baš takve, poput umetničkih dela, koja uvek zrače, stvorene da bi bile voljene i negovane. Kada ih vidiš, ili razmišljaš o njima, ti osetiš neku blaženost koja izbija iz njih, neku toplotu, neku svetlost, misteriju...

Lav Tolstoj je sve to dobro znao kada je pisao Anu Karenjinu. Ana je mogla da bude neka mala, pogurena, ružnjikava starica, samo što u tom slučaju taj roman nikoga ne bi zanimao. Ko bi maštao o starici, poistovetio se i žalio za njom? Tolstoj je vrlo vešto, još tada, naslikao jednu savremenu ženu u svoj svojoj čulnosti, i kroz njen lik su mogle da se ugledaju sve lepe i nesnađene žene sveta koje su imale jedno, a htele nešto sasvim drugo.

Pisanje i razgovori su mi omogućili da zavirim u živote mnogih lepih žena. Vole da mi se otvore, jer su ubeđene da ću neki deo njih preneti na papir, a one tako vole da se traže i prepoznaju u napisanom.

Lepe žene uvek traže sebe. Imaju ugraviran taj poseban osećaj za

lepo tako da, vremenom, njihova lepota se širi na izbor odeće koju nose, dizajn stana u kome žive. U stvari, sve što dotaknu postaje lepo, mirišljivo, graciozno, obojeno posebnim bojama...

Lepe žene su nagrada i stimulans muškarcu, najveći mogući. Ako mu se posreći veza sa nekom takvom, on je, može se to slobodno reći, već uspeo u životu.

Lepu ženu možeš nazreti već u devojčici od desetak godina, i naslućiti u kakvo će se božanstvo razviti. To jasno možeš videti po njenom hodu, crtama lica, boji tena. A lepu ženu možeš nazreti i u starici iza čijih se bora naslućuje sve ono što je bila nekad.

Lepim ženama nije dovoljno što su drugi zaljubljeni u njih, ne, one su pre svega zaljubljene u sebe. I to je zaljubljenost, koja ih nikada neće izdati. Muškarci dolaze i prolaze, a one ostaju sebi lepe, najlepše.

Upravo razmišljam o jednoj takvoj i ispisujem ove reči, u nadi da će je učiniti još lepšom dok ovo čita...

SVI MISLE DA SU UMETNICI

I Željko Mitrović misli da je umetnik...

I Kristijan Golubović misli da je umetnik...

I Jelena Karleuša misli da je umetnik...

I Era Ojdanić i Bora Drljača misle da su umetnici...

I sve zvezde "Granda" misle da su umetnici...

I ko još sve ne misli da je umetnik.

I kako ja na kraju da kažem nekome da sam umetnik,

A da se pre toga ne pokrijem od sramote?

Kako da objasnim deci ko su umetnici,

Kada ona ne mere umetnost radom, talentom i patnjom,

Nego parama, popularnošću i prisutnošću u medijima?

Bolje diskretno da ćutim, i ne odgovorim na ono –

Svaki čovek je umetnik...

Ako je to tačno, zbogom velika umetnošću!

I dobar dan, epoho genijalnih ljudi,

Zbog čije genijalnosti ničiji genije više neće moći da zasvetli u punom sjaju!

LJUDI KOJI ODGLUME SVOJ ŽIVOT

Postoje ljudi koji odglume čitav svoj život.

Odgłume ljubav, brak, prijateljstvo.

Odgłume strast, požrtvavnost, iskrenost.

Glume u krevetu, glume na radnom mestu...

Glume sreću, tugu, radost, bes...

Glume, glume, glume, a nemaju veze sa glumom...

Samo su kukavice...

Sve što rade, rade zato što se to od njih očekuje, ili da ne bi skrenuli pažnju na sebe.

Kada se svi smeju – smeju se i oni...

Kada svi slave i igraju – slave i igraju i oni...

Kada svi tuguju – tuguju i oni...

Negde duboko u njima postoji klica pobune, tračak sumnje protiv svega toga, ali se ne usuđuju da progovore.

Kažu - bolje je ovako, bar smo prihvaćeni od drugih, kada od sebe već nismo...

Prigovore retko, i to samo ljudima kojima veruju, ako uopšte nekome veruju.

Kakav je to život bez spontane reakcije?

Kakav je to život, gde moraš da preispitaš sve što kažeš i uradiš?

Šta natera čoveka da bude ono što nije?

Da večito bira nečiju narav, i da povlađuje spuštajući glavu...?

Mislim da odatle sve počinje...

Sve ono, za šta se posle najčešće kaže – sada je prekasno...

TI SI DOBAR ČOVEK

Ti si dobar čovek, i zato što si dobar čovek, ti stojiš svima na usluzi. Dobar si, jesi, i kako da kažeš nekome “ne”? To nije lepo.

- Može. Da. Uvek. Zašto da ne? Nema problema! Slažem se. U pravu si! Za tebe uvek! Ma, ne brini, završavam ti to, samo se opusti... – I tako čovek ugađajući drugima, rešavajući tuđe probleme, postane sam sebi najveći problem. Gura svoje potrebe na stranu, jednu po jednu, tovari teret, koga nije ni svestan. Prećuti kada poželi nešto da kaže, napregne se kada treba da se opusti, umesto sebi on sve drugima...

Čuva tuđe samopouzdanje, leči komplekse drugih, obraća pažnju na svaki detalj da taj neko, jelte, ne bi bio povređen. Povlači se u stranu...

Prođu dani, godine...

I kada tebi nešto treba, ali stvarno onako treba, odjednom nema nikoga, ali baš nikoga.

Kome sada da se obratiš? Ti, koji rešavaš tuđe probleme. Ti, koji si savršeno dobar i poslušan. Ti, ti, ti, veliki Ti, najveći Ti, neustrašiv i neuništiv, koji si sada tako mali i minijaturan.

Zatim počneš polako ali sigurno da toneš. Ne znaš tačno šta te muči, ali osećaš da te nešto izjeda posred grudi. Neka praznina, koja preti da te proguta. Ljudi vide da sa tobom nešto nije u redu, počinju polako da te izbegavaju, jave se eventualno ako treba nešto da im se završi.

Ti si odjednom sam, prokleta sam. Mrzovoljan, umoran, nisi ni za šta. U međuvremenu si nakupio hiljade pohvala, onih „hvala“ od kojih sada nemaš nikakve koristi jer svi ti ljudi žive svoje živote, dok si im

ti bio samo prečica do nečega.

Po prvi put, onako najiskrenije, postavljaš sebi pitanje - Zašto imam potrebu da svakome podmetnem svoja leđa i da nosim svačiji teret, a svoj da guram na stranu?

Zašto sam tako sazdan, da rešavam brige svih, a svoje ni da pomenem? Zašto plačem nad tuđim grobljem, a meni se uveliko kopa raka? Da li sam ja stvarno toliko dobar kao što želim da se predstavim, ili mi je samo stalo da me ljudi prihvate i vole? -

Odjednom shvataš da je silna tvoja velikodušnost bila način da pobegneš od sebe i zaboraviš na svoje probleme, ali i ne samo to, pomagao si u nadi da će ti ljudi biti večno zahvalni.

A neće, bili su tada, možda...

Ljudi su takvi, uzimaju ono što im pružaš. Prvi put su zahvalni, drugi put su zahvalni, već treći put se to nešto podrazumeva, a peti, šesti, sedmi, već se ljute ako im ne daješ ono na šta si ih navikao. Ako tada ne popustiš, postaješ im smrtni neprijatelj.

A ti?

Jadan ti!

Ko će tebi da daje?

Ko će o tebi da brine?

Umesto da si ulagao u ono što će da ti se vrati, ti si delio šakom i kapom, otvoren za sve, i kada su došle godine kada sve dođe na naplatu, kada se svode računi, odjednom nema nikoga i ničega.

Ali, nema veze, ti si dobar čovek. Tešiš se. Gleda te Bog. Vidi sve to odozgo. Da! Čekaju te rajski vrtovi na nebu.

A to, što si se okružio đavolima na zemlji, ma ko te pita za to...

Crkni.

LJUDI ANĐELI

Sve je manje onih ljudi koji su u stanju da samom svojom pojavom neguju našu dušu i probude ono najbolje u nama.

Takvih je pun internet, filmovi, muzika, knjige, ali u realnosti ih je sve manje.

Oni samom svojom pojavom, stavom, rečima, istog momenta izmame osmehe na našim licima i uvedu nas u neku posebnu dimenziju, u koju nismo uvek spremni sami da uđemo.

Nisu opterećeni sobom, deluju spontano, vrcavo, šta god da kažu to je komedija, praznik, erupcija optimizma.

Uživanje je gledati ih i slušati.

U njima nije ubijen život, nada, vera, volja...

Oni ne moraju da budu ne znam kakvog spoljašnjeg izgleda, ili uglađenosti, ali moraju da imaju srce i dušu.

U njihovim očima staje čitav svet, u emociji koju nose kriju se sva moguća pomirenja...

Kada gledaš njihove oči, kao da gledaš daleka mora i okeane...

Kada slušaš njihove reči, kao da ti najdivnija melodija miluje dušu.

Oni bude takav spokoj u nama, da smo u stanju satima da ih slušamo.

Trčimo za njihovim društvom.

Zahvalni smo svetu što postoje i što nose sa sobom, u sebi, neku tako divnu radost i oduševljenje da smo ponosni što ih uopšte poznajemo. Nažalost, sve je manje takvih ljudi...

Epoha u kojoj živimo stvare proračunate, bahate, isprazne ljude. Bez emocija, bez otvaranja, i kada se neko otvori, to je više kuknjava za propuštenim, ili isfolirano prenemaganje, nego pesma duše.

Takvi samo kradu energiju, a ne daju ništa. Većito nezadovoljni, ogorčeni, ljuti, spremni da ujedu za svaku sitnicu...

Zatvoreni su, skućeni, sazidani u svojim frustracijama, koje vrlo često isplivavaju na površinu.

Nedostaje im ukorenjenost u nešto dublje, veće.

Koliko god da su obrazovani, okićeni silnim titulama, oni nemaju duhovnu širinu, koja bi im dala mogućnost da zaplivaju životom neopterećeni sobom i onim što ih okružuje.

Njih sve nervira, svemu prigovaraju. I kada uživaju, uživaju lažno, više zbog utiska opuštenosti koji žele da ostave na druge, nego zato što im nešto stvarno prija.

Sreo sam svega nekoliko ljudi, čije mi prisustvo miluje dušu.

Njih sredina nije prepoznala i nagradila, oni su gurnuti na stranu, svet neguje i nagrađuje neke druge ljudske profile, biznis tipove, brzotrkače, kameleone i lažljivce svih mogućih sfera, dok ove i ovakve, ismeva, proglašava ih zanesenjacija, ludama, budalama.

Samo da razvijem energiju poput njihove, da ljudima u mojoj okolini bude što prijatnije sa mnom, da uživaju u mom prisustvu.

I moram da priznam da mi ne ide baš najbolje, teret koji vučem sa sobom ponekad je prevelik, izliva se, ali bar znam šta je orijentir.

Orijentir je da se neko u mom društvu oseća prijatno i kada ćutim. Kada to postignem, postigao sam ono najveće, a to je da svoju ličnost dovedem u takvo stanje da proizvodi dobre talase koji bude u ljudima radost.

Kao što sam uspeo možda sa ovim tekstom...

NOVAKOVA KATARZA

Zamišljam Novaka Đokovića kako se budi jednoga jutra i shvata kako je ono što radi u životu jedna velika zabluda.

I njegove pobjede, i njegova publika, i njegova misija slobode u svetu...

Jedna vešto izrežirana zabluda u kojoj je on iskorišćen kao glavni glumac, pritom astronomske plaćen, ali za nešto što nema ni približnu vrednost.

Zamišljam kako nakon neprespavanih noći, nakon katarze koju je doživeo, saziva konferenciju za štampu koju prenose svi mogući mediji i započinje govor:

“Dragi prijatelji,

Drago mi je što ste ovde... Nakon danonoćnih razmišljanja, želeo bih nešto da vam kažem. Siguran sam da se mnogima od vas to neće svideti, biće suprotnost svemu što sam govorio i radio do sada, ali znam da će mi savest biti mirna.

Ne želim više da budem idol, bog, mitska ličnost, želim samo da budem običan čovek.

Želim svoju privatnost, svoj mir, svoju tišinu, čemu ovolika frka oko mene?

Da li zato što bolje udaram reketom od drugih?

Gotovo da nema mesta na svetu gde mogu na miru da prođem, ne sećam se kada mi je poslednji put neko pristupio prirodno, a da ne krene odmah da se usteže, da mi se klanja, ili da me diže u nebesa! U stanju ste satima, nedeljama i godinama da gledate moje mečeve. Pratite svaki moj korak, sve što radim. Zašto?

Vama je to, izgleda, zanimljivije od svega što je svet stvorio? Od čitanja knjiga, druženja, putovanja, čovečanstva? Vi ste, pored svega onoga što se dešava vama i oko vas, u stanju da pratite moj život i slične medijski konstruisane živote, neprekidno.

Zašto mislite da je moj život ispunjeniji od vašeg?

Zašto mislite da činim svetu dobro time što pobeđujem, kada uvek

u sportu neko mora da pobedi?

Ja sam samo jedan običan mladić, koji je imao više snage i volje od drugih, uporniji, talentovaniji, borbeniji, ali nisam to što vi mislite da jesam, posebno nisam ono što je stvoreno o meni.

Nisam bog, nisam nikakvo čudo, nisam nikakav nadčovjek, naprotiv... Shvatio sam da je sport protivan veri kojoj pripadam. Piše da ne gledamo u čoveku protivnika, a u tenisu ti je svako protivnik, i svakoga želiš i moraš da pobediš. U sportu nema poniznosti, milosrđa, opraštanja – ili ćeš ti njega da zgaziš, ili će on tebe.

Čitavog života gazim, gazim i gazim, kao kolege bokseri, kao kolege fudbaleri, da li smo zbog toga ikone modernog doba?

Piše: "Ne stvarajte sebi idole", a ja sam idol milionima?

Kakav je to svet u kome sam ja bog?

Pogledajte na šta liči, svakog trenutka može da izbije nuklearni rat, socijalne razlike su sve veće, a vi se bavite mojom ličnošću!

Čemu ja služim, da probudim uspavano čovečanstvo da se okrene protiv globalnog uništenja, ili da držim ljude u hipnotičkom snu, dok prate lopticu kako odskače sa jednog na drugi kraj terena?

Kakve mi uopšte vrednosti stvaramo?

Ne želim da deca nauče da stalno moraju nekoga da pobeđuju da bi bila srećna i u svakome vide konkurenciju.

Ne želim da deca sazrevaju na iluzijama.

Oprostite što sam vas uvukao u sve ovo, u meni se taloži sve veće gađenje jer postajem ono što nisam.

Ja sam samo teniser, bojim se da je ovo otišlo predaleko...

Potreban sam im da pišu o meni, štampaju knjige, prodaju ulaznice, snimaju filmove, potrebno im je moje ime, moja slava, koju su vešto konstruisali, kao i svaku drugu, zarad opstanka sistema laži i prevare.

Vi ne znate kako to funkcioniše, vi ne znate koliko ljudi u tome učestvuje, ne shvatate da su to samo vešto režirane predstave, mišolovke na koje vi treba da se upecate.

Ja sam ta mišolovka, a vi ste ti upecani miševi, nesvesni života van

mentalnih okvira u kojima ste zarobljeni!

Da li znate koliko novca dobijem za jedan svoj meč? Većina vas to ne zaradi za čitav život!

Da li znate koliko dobijem za reklamu, gde je iskorišćen moj lik? Ne smem ni da vam kažem!

Da li znate koliko je ljudi zavedeno mojim primerom sanjalo sportski san, potrošilo svoju mladost, a o njima se nigde ne govori?

Shvatio sam da nikoga ne obrazujem time što prebacujem lopticu sa jedne na drugu stranu terena, nikoga time nisam učinio duhovnijim, pametnijim, nikoga time nisam učinio boljim čovekom, niko zbog mene nije osetio potrebu da menja svet i da se bori protiv nepravde, niko zbog mene nije postao revolucionar.

Tačno, ja vas motivišem da napredujete i budete bolji u tome što radite, ali ne zaboravite, ja ne lečim ljude, ja ne obrazujem ljude, ja ne oplemenjujem ljude! Znam da ste se poistovetili sa mnom, znam da me doživljavate kao nekog vašeg, ali to je samo privid, koji su stvorili mediji...

Šta ima svet od mojih pobeda? Da nije mene, pobeđivali bi drugi. I posle mene će pobeđivati drugi.

Osećam grižu savest, osećam pokajanje što sam samo jedan od klovnova u cirkusu, zato što me koriste, moje ime, moj talenat i moja postignuća i od toga prave brendove, reklame, podižu spomenike.

Kao Tolstoj, što se odrekao svoje titule i umetnosti, tako i ja želim da se odreknem, jer ne želim da manipulišem, ne želim da me koriste nacionalisti, globalisti, svi. Ne želim da zauzimam nečiji prostor i da od nečega što je, realno, nevažno postajem svetska senzacija!

Zašto to prave od mene, a i šta svet, a i vi, imate od toga?

Zar ne shvatate da, što sam vam ja bliži, što sam prisutniji u vašim kućama, sve su vam dalji prijatelji, familija, ljudi uopšte, realan svet? Zar ne shvatate kako funkcionišu šou-biznis i masovna psihologija?

Voleo bih da mogu da prošetam Beogradom, a da se za mnom svi

ne okreću.

Voleo bih da ponovo budem jedan od mnogih, kao dok sam bio klinac, a ne najveći, jedini, neko u koga su uvek upereni reflektori. Vi vidite samo glamur, pehare, pobede, armije fanova širom sveta, a ne znate kako je meni.

Vi vidite predstavu, a ne znate šta se dešava iza kulisa.

Pobedio sam, i šta sad?

Najbolji sam, i šta sad?

Ceo Univerzum je moj, i šta sad?

Sazvao sam ovu konferenciju sa željom da poručim ljudima da ne gube više vreme na praćenje mojih mečeva. Da umesto mog života prožive svoj i sagledaju stvarnost koja ih okružuje, da se angažuju, a ne kroz spektakle i šarene laže, koji samo služe razvoju potrošačkog društva, koje nemilosrdnom brzinom briše sve pred sobom...

Da shvate da sport nije ono što se o njemu priča, već jedna opasna igra, gde od nekoliko miliona ljudi bljesne samo jedan. I bolje da vam ne govorim koja cena mora da se plati!

Stid me je, što sam ljudima oduzeo toliko vremena. Stid me je, što se toliko priča o meni. Stid me je, što su moje slike svuda i što je toliko ljudi u svim mogućim oblastima života bačeno u drugi plan zbog mene.

Shvatite, to je jedna ozbiljna kapitalistička prevara! Koriste me kao sportistu, kao predstavnika nečega što nema veze ni sa borbom za socijalnu pravdu, ni sa moralom, ni sa duhovnošću, koriste moj lik i delo, koji su sami konstruisali, i na tome okreću novac i zamajavaju ljude!

Ozbiljno razmišljam da se povučem. Dosta mi je bilo pobeda, intervjua, bezbroj puta ponovljenih priča, uvek istih izjava... Želja mi je da se vratim među ljude, u realan svet, tamo gde mi je i mesto.

A pre svega, sebi...

Hvala vam svima na pažnji.

Vaš drug Novak."

MENADŽERSKI FAZONI

Pravio sam drugarici društvo, dok je kupovala u šoping centru.

Videla je nešto, nekad, i morala je to ponovo da vidi, a možda i kupi.

Dok sam je čekao, movajući se okolo, prišla mi je prodavačica, devojka koja nema više od trideset, i počela je da me osvaja na dobro poznati trgovački način.

Volim kada me osvajaju, to znači da sam zanimljiv, ali ne volim kada me osvajaju kao kupca, potrošača, već kao čoveka.

- Delujete mi kao neki umetnik! –
- Da, da, kao neki... - odgovorio sam.

Na osnovu mog izgleda procenjivala je šta bi moglo eventualno da mi se dopadne.

Cene su, naravno, bile bar pet puta veće nego realne, a ona kao da je na meni vežbala sve ono iz “umeća prodaje” i ostalih menadžerskih knjiga, koje je apsolvirala do korica.

- Nisam došao da kupujem... -

- Ni ne kupujete, nemojte tako da razmišljate, možda vam se nešto dopadne. Niste se slučajno našli ovde, ništa nije slučajno, sve se u kosmosu dešava sa nekim razlogom, možda vam nešto od ove odeće promeni život! Ko zna koga sve možete njome da privučete... -

Od svih tih krpa i krpica, koja su me okruživale, najviše mi se dopala devojka.

Već sam nas zamislio kako šetamo pored Dunava, kako se vraćamo iz grada, ili radimo neke ludorije, samo mi je nezamislivo da ona veruje da ću da nasednem na njene marketinške trikove.

- Imam jednu jaknu za vas, genijalno bi išla uz vas ten. Vi ste visok mladić, elegantan, pogledajte... -

- Da, da, vidim i cenu... -

- Ne opterećujte se cenom, prave stvari nemaju cenu, odeća je deo vaše ilčnosti, harizme! -

Jakna je koštala nešto manje od hiljadu eura, a njen osmeh bar desetostruko.

- Da li ima nešto što je besplatno? – pitao sam je - Volim besplatne stvari, njima se najviše radujem... -

- Ha, ha, ha, vi ste i duhoviti, to je jedna najveličanstvenijih osobina! -

Nije mi samo jasno kako je u meni uvidela priliku za biznis, očigledno je sve radila šablonski. Zove se Jelena, tako joj je pisalo na ceduljici koju je nosila na grudima.

Videlo joj se u pogledu da je svesna da joj tu nije mesto. Ali, ko zna, možda vreba zgodnu priliku, bar je među ljudima, na otvorenom, čeka svoju šansu da se za nju neko zakači, neko pravi. Delovala je stvarno normalno, verovatno je studirala, izdržavala porodicu, radila je ovaj posao ne zato što voli, nego zato što mora...

- Odeća je ogledalo čoveka, jedna mala izmena na vama i ljudi će vas sasvim drugačije gledati. -

- Ljudima, koji mene gledaju, baš i nije toliko važno kako sam obučen. -

- Varate se, gospodine, niste svesni... -

Kako mi je samo odjeknulo ovo "gospodine"! Kakav sam ja gospodin? Možda u njenim očima, ali čuvam se tih formalnosti, kao

maloletnica na prvom sudaru sa starijim frajerom. Dobro, nisam ni ja neko nevinašce, ali naspram njenih trikova pomoću kojih je pokušala da me uvuče, na momente sam se osećao baš tako.

- Pogledajte ovaj duks, Džoni Dep nosi isti ovakav u onom filmu! -

- Nisam baš neki njegov fan... -

- Ili, pogledajte ovaj, neka varjanta Toma Kruza i Bred Pita, na italijanski način! -

- Njih dvojica me posebno ne zanimaju... -

- A vidite ovaj, nose ga samo VIP muškarci! -

Uhh, ova bi oterala i sigurnog kupca, a kamoli mene. Privuklo me je nešto u njoj, priznajem, mada mi je, iskreno, smetalo što me je sve vreme tretirala kao idiota.

Svestan sam da je njena priča mnogo šira i dublja od presretanja mušterija u tržnom centru i pokušaja da im nešto proda. Šta li sve, jadna, mora da radi, da bi preživela?

Čega li se sve naslušala, i nagledala? Ne volim trgovinu, volim razmenu, a to je sve dalje od ovog sveta...

- Nešto ste mi poznati odnekud? – pitala me je.

- Radim kao raznosač pica u ovom kraju! – našalio sam se.

- Ne, ne, nešto zanimljivije od toga! – nastavila je.

- Držim svoj privatni cirkus, a ja sam glavni klovn u njemu. - hteo sam da je nasmejem.

- Ne, ne, vi ste pisac? Čitala sam vas na internetu! – prepoznala me je.

- Pročitao sam i ja tebe, mnogo pre nego što si mi uopšte prišla.

Izgleda sam kupio ja nju, a ne ona mene. To je i najveća moć umetnosti, da osvojiš čoveka i pre nego što ga upoznaš. U međuvremenu, dok je drugarica tražila idealnu kombinaciju za, ni ona ne zna šta, Jelena je iskoristila desetominutnu pauzu i odvela me je na piće.

- Šta ti se desilo? – pitao sam je.

Odjednom se u potpunosti promenila, kao da je skinula masku sa sebe, vešto utreniranu laž, sve one neprirodne naslage, koje je morala da nosi da bi opstala u tom svetu, i pretvorila se u nešto milo, iskreno, drago.

- Ma ništa, izašla sam iz programa u kome sam kada prodajem.

- Kakvog programa, nisi ti robot?

- Ne razumeš ti to, mi moramo da se programiramo, tako se to kaže, i prodamo robu. Živim od toga. Fiksni deo plate je mali. Kod koga kupi mušterija njemu se povećava bonus. Kapiraš? Godinama se usavršavam i mislim da sam jako dobra u tome. Inače, studiram pravo, samo nikako da završim. Edukujem se, to je moj život, a ovaj posao je, naravno, samo privremeno, mada sam već pet godina ovde... -

Gledam njeno lepo lice i velike oči, kako venu u ovom veštačkom vazduhu, među ovim veštačkim ljudima, zidovima. Nadaju se, kako mi je priznala, da sretnu nekoga da ih izvuče odavde. Svaki čovek je šansa, ponovila je to toliko puta, možda je i u meni videla neku šansu čim mi je ponudila tako skupu jaknu...

- Da li si srećna ovde? -

- Glupo pitanje. Ko može da bude srećan ovde? Gledaš što više stvari da prodaš, otimaš se sa kolegama oko kupaca, svaki dan isti, ostaviš svoju ličnost kod kuće i razmišljaš samo kako da preživiš do prvog u mesecu. Ovde ti je pakao. Deluje sve našminkano i ružičas-

to, ali veruj mi, iza svake te boje se krije laž i prevara! –

- Zašto ne odeš odavde? -

- Gde da odem? Otišla bih iste sekunde. Tu sam, gde sam, pokušavam da uštedim nešto novca, razmišljam o Nemačkoj, Norveškoj, Kanadi, imam iza sebe puno nekih propalih veza i vezica. Živim od danas do sutra. To ti je ona klasična priča, kada sanjaš jedno, a živiš nešto sasvim drugo. -

Ovakva Jelena mi se mnogo više svidela kao čovek, ali ovakvim otvaranjem potpuno mi je razbila iluziju o njoj, kao devojci. Sve tamo što je kreirala, uništila je u sekundi pričajući mi svoju pravu priču. A pojedine prave priče i nisu baš zapričanje...

Naučena je da na terenu ne pokazuje da ima problem. Ona predstavlja firmu za koju radi, menadžere i sve ostalo, što pripada, meni tako dalekom svetu.

- Znaš - nastavila je svoju teoriju - kada prođeš tridesetu, shvatiš da je malo toga onakvo kako ti se pre činilo. Sve počinje da ti smeta, da te žulja, ne primaš se na prvu, ne nasedaš više na ono što ti se nudi i jedino što ti je važno je da ostaneš normalan, bukvalno.

- Ti se osećaš normalno?

- Ne znam ni sama. Konstantno razgovaram sa sobom. Nekad je ovako, nekad onako, bojim se da se ne izgubim u svemu tome, u silnoj toj trci za priznanjima i prestižom i da se predam. -

Jelenina pauza je prošla, pružila mi je poslovno ruku i u sekundi se preobratala u ljubaznu prodavačicu, vrativši se u svoj programirani izgled. Pokušao sam da se našalim, na šta se samo strogo profesionalno nasmejala i otrčala kod prvog slobodnog kupca.

Drugarica je u međuvremenu nakupovala brdo nekih stvari, za koje nisam siguran da će ikada stići i da ih proba, a kamoli da ih izno-

si u ovom životu. Zahvaljivala se ljubaznim prodavcima na pažnji koju su joj ukazali (ponašala se kao da niko nikada nije obratio pažnju), i pravdala mi se kako je potrošila sav novac, ali je, duboko uzdahnuvši konstatovala da će se bar dobro obući, te da, stoga, ne žali.

Vreme prolazi, a ja se ponekad setim Jelene, koja prodaje stvari po pet puta skupljoj ceni. Razmišljam o drugarici, koja kupuje te stvari i to je čini srećnom, a razmišljam pomalo i o sebi, i pitam se šta sam uopšte tražio tamo toga dana?!

Jelena mi se dugo nije javljala, mesecima, a onda je, baš malopre, stigla poruka od nje:

- Stefane, i dalje traje Novogodišnji popust, sniženje je i do 50%, ima dobrih stvari za koje sam sigurna da bi ti se svidеле. Iskoristi ovu šansu, ko zna kada će ponovo biti ovako povoljno! -

Kako da joj verujem? Gde je bila do sada? Da li svima šalje tu poruku, ili samo meni?

Ko bi ga znao, nego, bolje da ja požurim, reče da još samo malo traje Novogodišnji popust, idem da iskoristim svoju šansu...

BIVŠI LJUDI

Sve češće srećem ljude koji mi se predstavljaju kao “bivši ljudi”.
Bivši, jer nisu više ono što su bili. Oduzeto im je...
Nekad život, danas samo gorčina...

Kažu da su godinama bili idealisti, sa verom u ljude, ljubav, državu.

I onda su krenule prevare. Političke, porodične, prijateljske, sve na P...
I sve je otišlo, baš tamo, kako kažu – PM.

Mislili su da se izvlače, dok su tonuli sve dublje.

Živo blato svakodnevnice ih je progutalo.

Kao da ih je neko presekao na pola i izvukao im život.
Kao kada automobilu izvadiš motor.
Kao kada ptici oduzmeš nebo.
Ribi reku.

Gledam ih, i strah me je, da ne prođem kao oni...
Slušam ih, i strah me je, da ne slušam budućeg sebe...

Kolika je uopšte čovekova snaga?

Da li вреди verovati, ili se treba razočarati i dići ruke na vreme?

Pričaju mi o prijateljstvima, bratimljenjima, a sada, kažu, mrtvo
more, i gomile neznanaca koji prolaze pored njih.

Pričaju mi o brakovima, deci, a sada, u samoći, ispijaju svoje pos-
lednje flaše.

Pričaju mi o politici, nadanjima, a sada im je muka svega, svih...

Stariji su od mene tridesetak godina, ali kroz par decenijskih zakreta ću i sam imati toliko.

Da li ću nekoj budućoj deci pričati to isto, ili ću samo ćutati?

A i šta više govoriti?

Kome?

Izgleda da se čitav život svodi na to, da što manje najebeš u životu. Da zaobiđeš pogrešne, i da se zaustaviš kod pravih...

Zato me i jeste strah da se zaustavim i pripadam bilo kome. Osim sebi. Samo se na tom terenu osećam sigurno.

NJEMU JE TATA BOGAT ČOVEK

Njemu je tata bogat čovek
I sve će da mu ostavi.
I firme,
I stanove,
I vozni park,
I 300 000 evra u kešu...
Uz toliki novac idu i poznanstva,
A uz njih idu i uticaji, lobiji...
Da ne pričam kako je to stekao.
Da ne pričam šta je sve radio.
Reći ću samo, tatin sin i ja smo vršnjaci.
Obojica imamo po 26.
Njegov početni kapital je
Sve to, i 300 000 eura u kešu.
A meni, ništa od toga,
I preko 300 mojih pesama...

Istorijski gledano, ja sam bogatiji.
Jer, kako god da okreneš, za 200 godina
Od njega neće biti ništa, ni od tih para,
Dok će moje pesme i tada živeti.

Međutim, praktično gledano,
Da ne kažem realno,
Ja sam ga, ljudi moji, najebao...
Sa sve pesmama u paketu...

Ako živite u Srbiji,
Onda vam je sasvim jasno o čemu pričam.
Ako živite u Srbiji,
(Tačnije, preživljavate)
Onda i sami možete da potpišete ovu pesmu.

SVI MOJI ŽIVOTI

A VI, BUDUĆI

Realno sam imao sve uslove
Da provedem čitav život na bezdušnom šalteru neke banke,
Ili da u kelnerskom odelu ispunjavam želje pijanih gostiju.
Mogao sam da ne vidim ništa dalje od svog grada
I da mi čitav život prođe u kuknjavi za životom.

Ovako, sve što radim, a radim sve više
Je da onog budućeg Mene,
Ostarelog i nemoćnog, ne dočekam samog u sobi,
Bez topline doma i dečije graje.

Svaka moja pesma je pozivnica prijatelju da me tada poseti,
Ili nekoj bivšoj ljubavi koja me upravo ljubi,
Ili nekom bivšem meni, da me podseti kakav sam sve bio.
Ili nekim novim mladićima, da me vrate u dane koje sada živim.

Pripremam se za starost, još u mladosti.
Pripremam se za kraj, još na početku.

Godine su zaustavile mnoge uragane.
Prigušile su i najmoćnije vatre.
I moje će, mada im se neću olako dati.

Realno sam imao sve uslove da prođem kao i drugi,
Da biram između ovih i onih stranaka,
Da biram između prava i ekonomije,

Srbije i zapada,
Guče i Egzita,
Ovoga i onoga...
Ovako, mogu da izaberem sve.
Da pišem o svemu,
A da mi niko ne stoji nad glavom.

A vi, budući!
Vi, koji još niste ni u najavi,
Posetite ostarelog pesnika,
Bilo za života, bilo kraj njegove humke!
Ni tada neće biti u stanju da vam pozajmi novac,
Ali inspiraciju ćete uvek pronaći.

A vi, sadašnji,
Tek tada ćete shvatiti pravu moć poezije!
Tek tada, kada sve drugo prođe...

IMA JEDNA

Ima jedna trešnja koju sam, jednom, ubrao kraj puta.
Ništa slađe u životu nisam probao.
Ne mogu više da nađem taj put, ni to drvo.
Beru ga i slade se neki drugi.

Ima jedno lice koje sam, davno, imao kraj sebe.
Nikome se u životu nisam toliko radovao.
Ne mogu više da ga prepoznam u moru bezličnih.
Ljube ga i vole neki drugi.

Ima jedna godina u kojoj smo svi bili na okupu.
Svi, i oni, kojih nema više.
Sve mogu, samo ne mogu da ih vratim.
Svoja detinjstva sada žive neki drugi.

Ima jedna jesen koja upravo počinje
I nosi sa sobom neke nove novembre.
Sve prolazi, znam, i ova će,
Ali ako negde treba da stane, neka stane ovde.

Da jednom kada se vratim
Znam da su postojali dani kada mi nije falilo ništa.

Ovo su upravo ti dani!

Ovo su upravo te dvadesete!

Ovo je upravo taj život, koga ću nekada moći
Samo da se sećam!

SAMO ME NISU NAUČILI DA ŽIVIM

Čemu me sve nije naučila porodica,
Samo me nije naučila da živim...

Čemu me sve nije naučio fakultet,
Samo me nije naučio da živim...

Čemu me sve nisu naučili mediji,
Samo me nisu naučili da živim...

Čemu me sve nisu podučavali i savetovali,
Samo me nisu naučili da živim...

Vremenom uvidiš jednu ogromnu
Iluziju koja se krije iza svega toga.

Provaliju, između onoga što navodno moraš da budeš
I između onoga, što stvarno jesi...

Shvatiš da si postao jedan civilizovani kreten,
Kome je na silu navučeno tesno odelo konvencionalnosti,
Koji zna kada i kako da se nasmeje,
Kako da se predstavlja i deluje, nazovi, normalno,

Samo ne zna da izađe iz svega toga
I mora, poput invalida, da se većito oslanja na štake...

Mentalne štake...

Seksualne štake...

Zabavne štake...

Zdravstvene štake...

Za sve su mu potrebna pomagala.

Hiljadu i jedan dodatak naučene bespomoćnosti.

Ni u čemu sam sebi nije dovoljan...

Ni sa sobom, ni sa drugima...

Pritom, sve vreme misli da je mnogo kulturan,

Dok je, u stvari, kontrolisan!

Misli da je mnogo pametan, informisan i bitan,

Dok je, u stvari, sistemski kodiran i živi po diktatu...

Sve dok ne stane, i prestane

I kaže - šta ja to radim?

Za koga?

Čemu?

Neću više!

A mora...

Ma ne mora!

Treba osloboditi život u sebi...

Prirodnu strast i radost, osloboditi se štaka,

I zakoračiti u svoju suštinu...

Zagrliti život kao voljeno biće,

I udahnuti ono najveličanstvenije u njemu...

Slobodu.

SUVIŠNI ČOVEK

Kako sam samo nekada, sa blagim podsmehom, gledao sve te ljude!
One, koji prodaju na buvljaku,
Pijaci,
Rade na građevini.

Kako sam samo žalio rođenog oca što je običan majstor
I ništa više od toga...

Bio sam ubeđen da to nije moja sudbina,
Da ću se izvući,
Spasiti,
Da će mi moja pamet omogućiti nešto bolje.

A onda, kako godine prolaze,
Kako upoznajem sebe i svet oko sebe,
Shvatam drugu stranu svakog životnog poziva
I naslućujem, kako i mene čekaju slična radna mesta...

Ne radi se više o nesposobnosti čoveka da se snađe,
Već o potrebi da se ne bude ničiji sluga...

Kako mi sada drugačije deluju svi ti likovi sa buvljaka,
Ili seljaci, koji prodaju plodove svog rada...
Ili građevinci, koji se peku na suncu...

Kako mi uzvišeno i nedostižno deluje moj otac
I njegovih četrdeset radnih godina!

Život definitivno nije ono što se o njemu sanja,
Već ono nemilosrdno naliče koje nas čeka u zasedi.
Posebno danas, kada svako grabi za sebe.

Posebno danas, kada ništa više nije izvesno.
Posebno danas, kada malo šta može da se očekuje od drugih.

Sve češće se osećam izgubljeno na toj stazi...
Osećam ljude kako likuju oko mene i podsećaju me šta su mi gov-
orili...
Sveden sam na posmatrača, slučajnog prolaznika...
Postajem ono, što nikada nisam želeo da budem...

Suvišni čovek...

Suvišni, ali ne za sebe već za svet oko sebe...

ZAMISLITE

Zamislite Dostojevskog kako ostavlja u zalagaonici sve što ima, samo da bi mogao da se prehrani? Ili kada svakodnevno dolazi u poštu, u Nemačkoj, u nadi da će da stigne pomoć iz Rusije, i nikako da dođe.

Ili velikog Tolstoja kako na maloj železničkoj stanici umire bežeći od porodice i žene?

Ili Ničea kako plaća prostitutki u nekom evropskom bordelu, nesposobnog da samom sebi pronađe ženu?

Zamislite Ivu Andrića i Momu Kapora kako u istoj školi u Sarajevu ponavljaju sedmi razred. U istoj školi, samo Kapor četrdeset godina kasnije. Zamislite njih dvojicu, onako ranjive i nadarene, kako su se osećali kao ponavljajući?

Zamislite kako Hemingvej nakon pada iz aviona, u 62oj godini, u nemoći svog novonastalog stanja puca sebi u glavu? I to na vrhuncu svoje slave.

Ili zamislite Puškina, tada najvećeg pesnika Rusije, kako gine u besmislenom dvoboju od neuporedivo spremnijeg oficira Dantesa? Dantesova ćerka je Puškinovu sliku, kao ikonu, držala na zidu, i stalno je prigovarala ocu da je pucao u srce Ruske kulture.

Ili zamislite Ljermontova koji je prošao slično kao Puškin? Samo što je Martinov kada je shvatio koga je ubio tražio da ga sahrane bez ikakvih obeležja zbog griže savesti koju je osetio.

Ili zamislite Nikolu Teslu kako mu je najbolji sagovornik jedan golub? I kako poslednje godine života provodi u dugovima i siromaštvu zaboravljen.

Ili zamislite šta je prolazilo glavom Branku Ćopiću dok je leteo sa Brankovog mosta?

I sada, nakon svega ovoga, kako god da se osećate, koliko god da ste veliki, genijalni i slavni

Razmislite samo kako je bilo njima, takvima

I biće vam bar malo lakše.

Zato što su pobedili čim čitate ovo o njima.

A i vi ste, očigledno.

Znači da vas je promašio Dantesov metak.

Da niste bili u avionu sa Hemingvejem.

Da imate bolje sagovornike od golubova.

Da niste pazarili sifilis poput Ničea.

Da vam zalagaonice još uvek nisu sve uzele, a ni kockarnice.

Da sa Brankovog mosta još uvek niste zabeležili svoj poslednji skok.

I da za razliku od Ive i Mome, vučete neuporedivo manje traume iz škole.

Ili se bar nadam da je tako.

KAKO SE KALIO ČELIK

Kao sin jedinac nisam imao sa kim da se igram. Morao sam u samoći stalno da izmišljam sebi uvek nove igre.

Mislio sam da je to sasvim normalno, međutim, danas, kada vraćam slike vidim do koje mere je išla moja mašta, i kakav se stvaralački potencijal krio u meni.

Svakodnevno sam u svojim maštarijama snimao jedan novi film, smišljao dijaloge, kreirao likove.

Obasjan nadahnućima, neopterećen vremenom i prostorom, pritom, ni na sekund nisam pretpostavio da u tome ima nečeg posebnog.

Mislio sam da to može svačija mašta, a i malo ko je oko mene tome pridavao poseban značaj.

Sve je to gurano na stranu, nikome o tome nisam pričao, niko to nije znao.

Smišljao sam hiljade scena, uloga, uživljavao se u svaku od njih.

Doveo sam do vrhunca dečiju samoću u kojoj mi ni na sekund nije bilo dosadno...

Sve strane zida u sobi bile su izlepljene mojim crtežima...

Nažalost, nikada se time nisam ozbiljnije bavio. U stvari, nikada se ni sa čim nisam ozbiljnije bavio, osim tek onako, usput.

Došla je socijalizacija, škola, ukalupljanje u ono "nešto", što se zove "društvo" i "javni moral".

Umesto smišljanja uvek novih igara, kao do tada, krenulo je danonoćno igranje video igara.

Umesto dosetljivosti, razvijao sam automatizam. Umesto da osposobljavam ruke, da se oslobađam u prostoru, počeo sam da se povlačim u sebe i da gubim ono najlepše što imam.

Stvaralački zanos i radost tih trenutaka...

Umesto crtanja, krenula je jurnjava za loptom, praćenje sportskih prenosa i svih mogućih televizijskih programa, koji su me godina-ma držali u hipnotičkom snu...

Umesto oslobađanja tela i pokreta, kroz ples i muziku, nastupile su teretane i poistovećivanje sa snagatorima bez duha i istinskih ideala. Gubilo se ono nežno, spontano, neposredno, lucidno... Budilo se ono bahato, agresivno, zajedljivo...

Umesto učenja stranih jezika, sviranja instrumenata, krenule su kladionice i opšteprihvaćeni životni šablon koji ide uz to.

U svemu tome se izgubio onaj mali, talentovani dečko, a ona nežna stvaralačka priroda počela je da se pretvara u nešto grubo i nedefinisano. Počeo sam da se pretvaram u jedno veliko ništa, ljuto na sebe i svet. To "ništa", bilo je cinično, sarkastično, ni u čemu dovoljno dobro, da bi uopšte nekome moglo da privuče pažnju.

Prosek proseka, a i ispod proseka u mnogo čemu.

Osećao sam se nezapaženo, nezanimljivo, dosadno, prazno, i svi oni kompromisi koje sam činio protiv sebe da bih se prilagodio društvu obili su mi se o glavu.

Oko punoletstva je nastao totalni pad. Neposredno upoznavanje sa svetom laži, u kome si sveden na posmatrača, klimoglavca, pasivnog izvođača radova.

U meni je počela da se budi ona druga strana, prava strana.

Krenuo sam u potragu za onim dečakom, koji je u međuvremenu negde zalutao.

Koji je žrtvovao ono malo nešto što je gajio u sebi, za jedno veliko ništa. Samo da bi me prihvatili, samo da bih imao devojkicu, prijatelje, društveno priznanje, bilo kakvo.

I, razume se, niti su me prihvatili oni, niti sam prihvatio sebe.

Sve u šta sam verovao počelo je da se topi. Dovodio sam sve u pitanje, i prijatelje, i malograđanski moral, i fraze kojih sam se tada držao, i silazio sam sve dublje, dublje i dublje.

I u toj potrazi za sobom i prekinutom životnom energijom, koju su pogrešni oponašani modeli odvukli na stramputicu pronašao sam smisao.

Moj život je preko noći postao svačiji život...

Moj put je preko noći postao svačiji put...

Moja melodija je zasvirala, moji izvori su probili stege društva u kojima sam godinama cvileo i režao ukalupljen...

Počeo sam da govorim glasno protiv svega onoga što me je uvlačilo u imaginarni kavez iracionalnih strahova, kojih nisam bio ni svestan. Vreme prolazi, smišljam priče i dan danas, k'o nekad u detinjstvu, svakoga dana nove, drugačije, svakakve.

I dalje više poštujem samoću, od lažnih društvenih konvencija.

I dalje više verujem unutrašnjem Ja, nego svakoj medijski proklamovanoj istini...

Od nedavno ljudi za mene govore da sam posebno darovit i ne znam šta sve.

Nisam baš siguran.

Oni ne znaju šta sam sve mogao da budem, samo da mi je na vreme formiran stvaralački ambijent i mogućnost da se osposobim za stvaranje, a ne da se stidim onog najvrednijeg u sebi.

Danas imam pisanje, koje se svodi na sanaciju svih onih rana koje mi je zadao život...

Ali, gde je muzika, gde je slikarstvo, gde je scenski nastup, gde je pevanje, gde je sve ono, što je tinjalo u meni, a niko to nije znao da prepozna?

Tragična je nesposobnost ljudska da prepozna ono istinsko, cvet u nastajanju, ono veličanstveno!

Proganja me slika sebe kakav sam sve mogao da budem, da sam na vreme dozvolio svom unutrašnjem biću da ispliva na površinu, da glasno progovori, zapeva, uprkos svemu, i svima, a ne stalna zatrpavanja i potiskivanja onog suštinskog.

Danas, nakon svega, želim to da oslobodim u sebi, a i u drugima.

Nastojim da svakim svojim nastupom, a i tekstom, zagolicam to u čoveku, i odškrinem vrata kroz koja neminovno mora da zakorači ukoliko želi pravog sebe, iskrenog sebe, celovitog sebe.

To je put, sve ostalo su izgovori.

KAKAV SAM ŽIVOT MOGAO DA IMAM

Kakav bih samo život mogao da imam...
Da obilazim ex-yu prostore i da čitam ljudima poeziju!
Sredovečnim damama,
Deci,
Svima!

Da pravim predstave, zasmekavam, radujem...
Da za svakoga pronađem odgovarajuće reči!
Da ono pulsiranje u meni,
Opijenost životom,
Prenešem na sve!

A ja moram da studiram
I da čitam ono što me ne zanima...
Moram da radim
I da budem ono što ne želim...
Još hiljadu "moram",
Od kojih me svako udaljava od sebe!

A samo bih nastupao!
Kao vašarska luda,
Kao ulični zabavljač,
Kao dete, koje bi samo da se igra...
Spašeno svih mogućih briga...

Svet je ono što mi kreiramo,
A ne ono čemu se prilagodimo!

Ipak nas zavedu sva ta pravila.
Ono, što iz dna duše preziremo.
Prepadnu nas ozbiljnošću,

Navuku nam tesna odela,
Ubede nas da tako treba...
Mišljenja i očekivanja većine.
Lažni osmesi, potiskivanja, skrivanja...

Dođu dani, kada mi se vrišti od sreće!
Ali kako? Reći će da sam lud!
Dođu dani, kada bih svakoga da grlim!
Ali kako? Reći će da sam manijak!
Dođu dani, kada se sve radosti sveta skupe u meni!
Ali čemu to? Ionako se jezik mržnje bolje razume!

Kako samo na momente blesne ono istinsko!
Osećaj, kada se spojiš sa nebom.
Trenutak, kada si u potpunosti svoj.
Nakon toga sledi pad.
Tovar, od hiljadu tona rasprši ideal.
Ljudi ti saspu svoje nesreće u lice.
Godine sve podmuklije nadiru.
Računi, koji moraju da se plate...

Stani! Treba reći na sve to,
I zagrliti život kakav voliš,
Sebe kakvog voliš,
Koliko god ti to ne dozvoljavali!
Koliko god te uveravali da je to nemoguće...

Moguće je!
Čim si u stanju da osetiš sve to,
Čim razmišljaš o svemu tome,
Znači da te još uvek nisu ubili!
Znači da još uvek ima nade!

MENI TO NE TREBA

Nikada nisam dobio nijednu književnu nagradu.
Nijedna moja pesma nije postala deo neke antologije.
Nisam učestvovao ni na jednom konkursu.
Ne pripadam književnim krugovima,
Niti sam se pojavio na nekom književnom festivalu.

Niti želim, niti me to zanima.

Želim samo da stvaram i da na druge prenesem radost stvaranja.
Želim samo da odem što dublje i da to "što dublje" probudim u svima.
Želim samo da pišem, pišem i pišem i dokažem da granice ne postoje.

Drugi neka sede u žiriju, biraju, da bi sledeće godine bili izabrani.
Drugi neka skupljaju materijal za književne biografije – meni to ne treba.
Drugi neka pišu za nagrade, antologije i festivale.

Ja ću za ljude. I mislim da to ljudi i osećaju.

To mi je najveća nagrada, najveći festival i antologija.
Oni neka pišu poeziju, ja ću da je živim...

I na kraju, kako znam da sam u pravu?
Srećan sam, i sve što radim, pretvara se u poeziju...

Gde ćeš bolju nagradu od toga,
Kada su tvoje reči u stanju da dopru do svakog čoveka?!
A unutrašnji glas u meni ne prestaje da pulsira.

KAKO SAM NASTAO

Ispričao mi je otac nedavno kako sam nastao.

Kaže da ga je moja majka pozvala da joj popravi nešto u stanu
I da se sve desilo slučajno...

- Uхватиła me na brzinu – tako je objasnio moj dolazak na svet.

Kada čuješ tako nešto u dvadesetšestoj,

Priču lišenu ljubavi, romantike, snova...

Kada čin vlastitog rođenja svedeš na slučajnost,

Shvatiš da u životu baš i nije sve onako kako izgleda.

Kada čuješ tako nešto u dvadesetšestoj,

U godinama, kada i sam treba da veruješ u ljubav i brak,

U godinama, kada i sam treba da osnuješ porodicu,

Shvatiš da baš i nemaš na koga da se ugledaš.

I da si mogao i da se ne rodiš...

Niti da si uopšte bio u planu...

Majka i otac odavno nisu zajedno.

On drugim ženama popravlja po stanovima.

Samo, nakon mene, bez jasno vidljivih tragova.

Majka sedi, uglavnom, sama kod kuće,

A ja sve više shvatam da je malo falilo

Da nikada ne napišem ovaj tekst.

Niti bilo koji drugi...

Mogli su da me uklone na vreme,

Ili jednostavno odbace, sporazumno...

Ili je ona mogla pre dvadeset i nešto godina

Da pozove nekog sasvim drugog majstora?

Kome biste vi onda govorili

- Bravo majstore, bravo majstore!

KADA BI ZNALE NA KAKAV SVET DOLAZE

Slušam jutros na lokalnom radiju: "Noćas su rođene dve bebe, dečak i devojčica, srećno im bilo..."

Srećno im bilo, da.

Nego, pitam se, da li znaju u koji i kakav svet dolaze?

Verovatno danas njihovi roditelji lumpuju, kao i stričevi, dede, babe... Slavi se i peva, a ja razmišljam o njima kao budućim ljudima. Šta ih sve čeka?

Nadživeće sve nas i živeti u onome, što mi tek sejemo.

Da li će i oni ponavljati: "Dvehiljadite su krive za sve", ili će tražiti neke nove, originalnije razloge za odustajanje?

Oni bar imaju detinjstvo, kakvo-takvo, ali ga imaju. Tu jedinu, realnu, šarenu lažu, gde se sve može...

Mi smo i to potrošili.

Šta li će da budu kada porastu?

Obično se kreće od ideja: pilot, sportista, glumac, pevačica... Obično se završi se na kiosku, šalteru od 9h do 17h, građevini, ili se sanja, kako godine prolaze, bilo kakav posao.

Da li će njih dvoje ikada da se sretnu, ili će samo nemo da prolaze jedno pored drugog?

Rođeni su u istom danu, krevet do kreveta, u istoj bolnici, raspored zvezda na nebu im se poklapa, horoskopi, ali pitanje je da li će se nešto i u njihovim životima poklopiti.

Toliko toga bih im rekao, ali rano je.

Kada dođe vreme verovatno ih neće zanimati, kao što ne zanima većinu, okolina će imati sasvim dovoljno vremena da ih oblikuje po svojoj meri.

Znaće sve, samo neće znati kako da budu srećni i ispunjeni.

Njih dvoje još uvek ništa ne znaju, i bolje, živeće u tom blaženom neznanju narednih godina. Misleće da je svet crtani film, a ljudi deda mrazevi i dobre vile koje im donose slatkiše i igračke.

Već vidim njega kako raste, kako razmišlja o prvoj cigareti, razbo-

jništvu, već vidim nju kako počinje da razlikuje svoje anatomske razlike od muških.

Vidim ih kako rastu, odjednom nisu više deca. Ona upisuje fakultet, on bi prvo da radi, i zaradi, i tek onda...

I tek onda šta?

Kako samo lete godine?

Uvek to pomislim kada držim neku bebu u rukama, vrlo brzo ta beba počne da mi se javlja na ulici.

I ja sam bio beba u mnogim rukama, kažu da me na stotine njih držalo. Ko zna možda i zato toliko osećam ljude, i ljudske sudbine... Mnogi od tih ljudi koji su me držali nisu više među živima.

Ko bi rekao?

Tako i sa ovom decom koja tek treba da rastu...

Činiće im se, u početku, da će im roditelji biti zauvek mladi, da je čitav svet krojen po njihovom a onda će, odjednom, krenuti da se ređaju saznanja...

O ljudima koji baš i nisu onakvi kako se predstavljaju...

I ja sam sve stariji, znam da bi moji voleli da imaju unuka, a deda praunuka.

Čeka se na mene a ja odlažem i ženidbu, a o deci i da ne pričam.

Još uvek nisam raščistio ni sa svojim detinjstvom, prerano je da budem glavni kreator tuđeg.

Strah me da nešto pokvarim? Strah me da ih pustim da koračaju ovim svetom, i da gledam kako pate, kako im se urušavaju snovi, kako ih lažu, i da od talenata iz detinjstva ostaju samo uspomene i prisećanja.

I ženu treba da izaberem, ili ona mene, i u tom silnom odabiru čovek najčešće ne izabere ništa, i ostane sam.

Privilegija, ili kazna? Ko zna.

I sve te bebe će imati bebe, i mi smo nečije bebe, i ko zna koliko će iza nas ostati beba.

Kako to lepo zvuči na papiru dok se ispisuje?

Ali život, prokleti život, i sve ono što ide uz njega...

Sve ono čega nismo ni svesni, to me plaši...

A i bojim se da ću slušati sve češće na radiju – “Već danima u našem porodilištu nije rođena ni jedna beba, ovo je nezapamćeno. Šta se to dešava, niko više ne želi da bude tata i mama?!”

BILO JE ŽENA

SAVRŠENE ŽENE

Koliko samo, na prvi pogled, savršenih žena hoda ulicama.
Nedostižnih, nedostupnih, nedodirljivih.
Kada prođu pored tebe pomisliš da nisi vredan njihove pažnje.
Jedva i da te pogledaju.

Muškarci poveruju u slike koje one stvaraju o sebi.
Zaborave da i one proživljavaju svoje lične tragedije
I žive nešto sasvim drugo, od utiska koji žele da ostave.

Nikada nisam verovao u koncept savršeno srećne žene.
Uvek sam iza toga video masku.
Nežno biće, željno pažnje i divljenja,
Duboko povređeno, željno ili da ga ostaviš na miru,
Ili da mu priđeš kao što niko nije do tada.

A misice, pevačice, glumice...
Popularnost, obožavanje, glamur,
To su samo titule koje su im potrebne,
A realnost je ona unutrašnja praznina,
Glad za prihvaćenošću,
Osećaj samoće,
I sa sobom i sa drugima.

Savršena spoljašnjost je ulaznica za nešto,
Ili nekoga?
Fasada, koja više skriva nego što otkriva,

A najčešće, samo plamen koji treba da raspali varnicu,
Koja se, kasnije, ili rasplamsa, ili vrlo brzo ugasi.
Uvek sam, u svakoj od njih
Tražio realne živote koje žive.
Muškarce, koje vole,
Poslove, koje rade,
Porodice, kojima pripadaju.

I pronalazio sam upravo to!
Nešto, sasvim drugačije od onoga što se predstavlja.
Pronalazio sam usamljene devojke,
Zatočenice svojih života,
Pogrešnih odluka,
Pogrešnih ljubavi...

Ali, pronalazio sam i potrebu
Da bez obzira na sve
Ostanu poželjne i privlačne.
I da se, koliko god da im je loše
Na njima to ne primeti!

Zato su savršene žene.
Zato što savršeno skrivaju svoju nesreću!

ZNAMO TO OBOJE

Znao sam da je lepa, to su svi znali, ali nisam znao da joj fali toliko ljubavi.

Ko bi rekao? Kada je gledaš, kao da je čitav svet, ono najlepše sjedinjeno u njoj. Sve one boje i melodije koje su potrebne za sreću...

Ali, to je izlog u koji se gleda, maska koja treba da zavede, mala slatka ženska prevara na koju sam, priznajem, i ja naseo.

Nju još niko nije voleo na način na koji bi ona to želela, niti probudio ženu u njoj, do kraja.

Toliko ljubavi u njenom životu, svakakve, i svačije, a ona bez prave, jedine.

Prolazile su godine, jedna za drugom, prvo fakultet, pa onda sve drugo.

Prvo posao, pa onda sve drugo.

Prvo karijera, pa onda sve drugo.

Prvo, prvo, prvo, govorila je, a od ljubavi tek po neki nagoveštaj, koji se vrlo brzo pretvarao u promašaje.

I sve se to desilo. I fakultet, i posao, i karijera, priznanja o kojima većina može samo da sanja, a njega ni u naznakama.

Tražila ga je svuda, gde sve nije, i u ovima, i u onima. Poznaje muški svet, samo ne poznaje njega.

Jednostavno ga nema. Nije se pojavio.

Mislila je da jeste, njegov lik je zasvetleo u mnogima, radovao je njena maštanja, nade, ali svetlost je nestajala i pretvarala se brzo u nešto drugo.

Trčali su za njom, ubeđivali je, molili, obećavali. Mnogi, ali znala je da sa njima nije njen put.

Pored svakog se osećala ili sama, izgubljena, nekako nebitna, zapostavljena, ili isuviše bitna da drugu stranu nije ni osećala.

I?

Dvadesete su se istopile i pretvorile u tridesete.

Došla su pitanja o kojima do skoro nije ni sanjala.

Šta god da radi, kao da stoji u mestu, vrti se po sobi, nada se, očekuje, iščekuje, i polako počinje da pristaje na kompromise.

Nije to više ista ona devojka. Ona lakoća počinje da usporava. Ona raspevanost dobija jednu tamniju boju.

Izašli smo pre neki dan, slušao sam je satima, i u jednom trenutku sam je uhvatio za ramena, zastali smo na sred ulice i rekao joj: "Prelepa si, znaš? Prepametna, predivna, anđeoski čista, veruj mi! Nemam razloga da te lažem. Ti si možda jedno od najlepših bića koje sam sreo! Imaš sve, a imaćeš i njega. Samo se strpi. Sačekaj! Možda trenutno nemaš nikoga, ali imaš sebe. To mnogi sebi ne mogu da priušte. Šta će ti neko pored koga bi se osećala kao da si niko? Sačekaj, i desiće se ljubav. Veruj mi".

Hoće, znam, naprosto mora, a zna to dobro i ona.

Zapravo, znamo to oboje.

TEBI TREBA NEKO DA TI SE DIVI

Tebi treba neko da ti se divi, pre svega tvom izgledu, u tim si godinama, ali nisu u pitanju samo godine.

Potrebna ti je armija fanova da ti govori “najlepša si”, “predivna”, a ti njima “hvala lepo” i ostalo što govore zvezde...

A oni, koji bi da te vole, koji traže u tebi nešto dublje, njih odbijaš. Da bi te neko voleo moraš da ga pustiš kraj sebe, da ti vidi pravi lik, tebe u svim mogućim varijantama, a ja nisam siguran da ti postojiš još negde osim na internetu.

U realnom svetu si obična devojka, tiha, povučena, a na virtuelnom nebu postaješ neko za kim zastaje dah...

Priznajem, redovno konzumiram, pardon komuniciram, sa tvojim fotografijama. Ne spadam u voajere, ali tvoje su mi toliko bliske, da nema dana da se ne zagledam u neku od njih.

Sviđaš mi se, telesno mislim. Izgledaš baš onako kako treba da izgleda žena. Kao ličnost znam da se plašiš i sopstvene senke. Isuviše si svesna svoje lepote, držiš se kao paunica po strani, meriš i odmeravaš sve oko sebe, i to već počinje da te zamara. Želela bi glavne uloge, želela bi da se više priča o tebi, ali sve ti to nekako izmiče.

Godine prolaze, tebi ostaju samo fotografije kojih je svakim danom sve više, a i muškog sveta, koji polako počinje da te zamara zbog pogrešnog pristupa.

Slikaš se, uglavnom sama, gde god stigneš. Sebe samu ionako možeš da uslikaš hiljadu puta, da bi ispalo onako kako želiš...

Najviše je onih sa plaže, tu se najviše vidi, ali i skriva. Umeš tako vešto da zagolicaš mušku maštu, a opet da sve postaviš tako diskretno da se, u tvom slučaju, erotika ravna sa umetnošću.

Imaš i one iz dnevne sobe, one koje uslikaš pred polazak u grad. Na njima najviše provociraš, pogled ti je naoštren da u samom startu prepadneš sve one koji bi eventualno skupili hrabrost da ti priđu.

Najbolje su ti one u kućnoj varijanti, kada učiš, šetaš psa – tu si

nekako najviše ti. Ležerna, opuštena, svoja, ali do takve tebe je najteže doći.

Prvo treba osvojiti onu napucanu iz grada, ili onu nedodirljivu sa plaže, do kućne varjante se najteže dolazi, a ko dođe – blago njemu. A takva Ti mi se, iskreno, najviše sviđaš, ali šta vredi, kada si zazidala sebe u zlatni kavez i već godinama ne puštaš nikoga...

Imaš mali milion fotografija, do pre nekoliko decenija bi sve to bile savršene reklame za najotmenije parfeme, kreme za lice, uloške, međutim, danas se toliko namnožilo foto-modela, da osim internet stranica i pojedinih muških privatnih arhiva, u koje ubrajam i svoje, retko gde mogu da završe.

Volim tvoju lepotu, rekao sam ti toliko puta! Volim je, ali kao da se kod tebe sve na tome završava. Kada ti kažem kako te doživljam, ti to poričeš, kažeš da ne smatraš sebe posebnom, drugačijom, a opet se uvek iznova slikaš, slikaš i slikaš...

Šta time hoćeš da dokažeš svetu?

Da si poželjna, neodoljiva, da imaš savršenu liniju, ili savršeni izgovor za nešto drugo?

Ili se jednostavno nadaš nekome, očekuješ ga, nekoga, ko će da te prepozna i spase?

Plaši me tvoj svet, iako si ga ti tako slatko upakovala da deluje kao pokretna fabrika radosti i lepote.

Ti znaš da nije tako.

I ja to znam.

I ne mora to više niko da zna, osim nas dvoje...

Samo što, za početak, siđi malo sa piste i pruži ruku nekome stvarnom, nekome, ko će znati da voli tvoju pravu lepotu, nekome, ko će znati da dođe i probudi pravu tebe.

TREBA MI SAMO JEDAN DAN SA TOBOM

Treba mi samo jedan dan sa tobom, ili samo jedna noć
Hotelska soba recimo, lagana muzika, vino
I nas dvoje kako ležimo jedno pored drugog i prepričavamo naše živote

Želim te dugo, predugo, znaš to
Od naše ljubavi, stvarne, imamo svega nekoliko slučajnih susreta
I tvoje "neću" u bezbroj varjanti

Prošle su godine, ti nisi više tako nedodirljiva, tvoje snove sada žive
neke druge devojke
Manje sanjaš, više živiš, a baš, ako ćemo iskreno, i ne živiš
I fali ti upravo neko da te izvuče iz života
Iz svih onih okolnosti u koje si se zapetljala

Dogovorili bismo se, unapred, da imamo pravo na sve, osim da se
dodirujemo
Možemo jedino da se kucnemo čašama, ili da ti pridržim odeću
dok se svlačiš

Voleo bih da čujem tvoju priču, pravu
Ne onu koju mi prodaješ preko uvek sređenih fotografija, internetom
Imam i ja tebi toliko toga da kažem
Reči koje ispisujem samo oponašaju ono što osećam
A osećam mnogo, veruj mi

Volim ženu u tebi, znam to
Sve tvoje nesavršenosti, nesigurnosti i nesnalaženja
Drugачija si od svih koje znam, jesi
Volim tvoju prefinjenost, otmenost, uzdržanost, a i otkačenost

Oduvek sam se pitao kakva si u krevetu
Da li se daješ i repuštaš, onako divlje, do kraja, u znoju i vatri

Ili samo nezainteresovano legneš i puštaš muškarca da te voli
Da li si strasna, željna dodira, siline, ili samo stidljivo grliš i maziš
Kao srednjoškolka koja ne zna šta hoće

Zamišljam kako ležimo u krevetu, u hotelskoj sobi, i pričamo
Otvaraš mi se, i što više pričaš osećaš kako sam ti bliži
Spremna si da prekršiš dogovor, imaš potrebu da me zagriš
Ali umesto toga plačeš, skupilo se toliko toga u tebi
Lepa si mi svakako, lepa žena je uvek lepa
Šta god da radi

Nikada nisi pustila da budem tvoj muškarac, uvek sam bio samo
umetnik. Plašiš me se, znam. Plašiš se moje slobode, zanosa,
sposobnosti da uvek budem neko drugi

Prolaze sati, minuti, nas dvoje i dalje ležimo okrenuti jedno ka drugom
Divim se crtama tvog lica, tvojoj kosi, boji tvoga glasa koja me obuzima

Svašta mi prolazi glavom
Kako vodimo ljubav, i to onako ludački, kako živimo zajedno,
započinjemo nešto, a ne znamo šta
Osećamo povezanost, razumevanje, potrebu da se naše noći nika-
da ne završe

Ti, prva, kršiš dogovor i prebacuješ se na moju stranu kreveta
A ja, napokon, počinjem da grlim i ljubim ono o čemu godinama
maštam
Tvoje grudi, ruke, ramena, usne, vrat, butine
Spuštam se i jezikom tamo dole, i idem do kraja

Treba mi samo jedan dan sa tobom, ili samo jedna noć
Tim rečima sam započeo ovu pesmu

Sada shvatam, na kraju, da mi sa tobom ni jedan život ne bi bio
dovoljan

SAMO NE POMINJI NJU

Ako se sretnemo, negde, nekad, ti i ja, možemo da pričamo o svemu. O putovanjima, o umetnosti, o politici, o čemu god. Samo mi, molim te, ne pominji nju...

Ako se sretnemo možemo o svemu. Ti kreni, ja se uključujem. Samo me ne pitaj za nju, ništa. Pravi se kao da ne postoji...

Nemoj ni o raskidima, davanjima, uzimanjima, zagrljajima. Ljubav nikako ne pominji. Ni tvoju, ničiju. Neću to da slušam. Nemoj o tome. Nemoj u ovom veku, posle može. Možda...

Kada se vidimo, ti pričaj, ja ću da slušam. Pričaj o svemu, šta ti god padne na pamet, samo mi je ne pominji. Nemoj nikako da izgovaraš njeno ime. Niti bilo šta što počinje na M. Ništa njeno. Nemoj. Nemoj, molim te...

Ako vidiš da sam nesrećan, a jesam, samo me razumi, zagri, i to će mi biti dovoljno. Samo mi ne pominji nju, ni reč... Ne pitaj ništa, jer će se vratiti bol, nemir, ona pitanja da smo možda ipak mogli, da me i dalje voli ili da nije srećna sa njim?

Ne pitaj, jer onda ću poželeti da je pozovem, onda ću poželeti da je vidim, onda ću poželeti da je ljubim. A to neće izaći na dobro... Samo mi je ne pominji.

Rećiću ti ukratko, samo sad i nikad više. Ona neće. Ja hoću. Ona ne voli. Ja volim. Ona ne daje ništa. Ja dajem sve. Ona je sa njim. Ja sam bez nje.

Ona je lepa, to se valjda podrazumeva. Ja sam lud, to se valjda vidi. Ona je najlepša, bar za mene. Ja sam izgubljen, za ceo svet.

Ja sam bolestan. Ja sam nenormalan. Ja sam, ja sam, ja sam...

Toliko. Ne pitaj me ni ko je, ni šta je, ni šta hoće od života. Ne pitaj me ništa! A ja ću ti reći, jednom, sve ono što sada ne mogu. A ti ćeš me razumeti...

Sada nemam snage, izvini...

U stvari, imam snage, i te kako imam snage da ti pričam o njoj, da se borim za nju, ionako to sve vreme i radim ali ne želim više. Moram da stanem, moram da se zaustavim, moram da započnem novi život.

A ne mogu.

A ne mogu bez nje...

Samo mi je ne pominji. Bar ne u ovom veku, posle može. Možda...

GLE DAM TE NA SCENI

Gledam te na sceni kako pevaš
Savršeno!
Otprilike isto tako izgledaš
Savršeno!

I znaš šta mi je krivo?

Što ću do kraja života moći samo da te gledam!

Imaće te drugi,
Voleće te drugi,
Ljubiće te drugi.

A ja ću moći samo da te gledam.

Nekad uživo,
Nekad na internetu,
Ali nikad u krevetu,
Ili zajedničkom kupatilu.

Ti još nisi zvezda.
Možda nikada nećeš ni biti.
Lovićeš svoju šansu,
Nekog svog gospodina,
A meni ćeš da se smeškaš,
Kao i svakom drugom gostu.

Otmeno,
Zavodljivo,
Damski.
Zahvalna što sam tvoja publika,

Možda jedina.
Nećeš ni pretpostaviti da te u toj masi
Možda jedino ja razumem,
A da su svi drugi samo u prolazu.

Možda ne mogu da ti obezbedim karijeru kakvu želiš,
A ni život,
Ali zato mogu svake večeri da te nagradim jednom ovakvom pesmom!

Danas ti to, verovatno, ne znači ništa,
Ali doćiće dani, kada će ti značiti sve.

Daleko su ti dani,
A ti i ja, izgleda, još dalje.

ZAŠTO MUŠKARCI VOLE KUČKE

Čitam ovih dana žensku literaturu o osvajanju muškaraca, i ne samo da se ne razlikuje puno od muške, nego se čitava priča svodi na odlaganje zadovoljstava, kao i u muškoj, i tretiranje sebe kao nešto teško dostižno.

Daleko se više skriva, nego što se otkriva, a ljubav nije ni u naznakama...

Vremenom će ovakve knjige postati dnevna lektira i ljudi će od trikova i taktiziranja toliko emotivno sagoreti, da na kraju niko nikome neće verovati ni reč.

Sve se odlaže, daje se malo po malo, odmerava se onaj drugi, ne otkrivaju se prave namere i tako u nedogled. Partner se sve vreme drži u stanju blage napetosti, jer se time, navodno, podstiče njegova želja, strast i svest o tome da svakoga trenutka može da bude ostavljen.

Muškarac ne sme da primeti da je žena luda za njim, izgubiće interesovanje, jer zašto bi se trudio oko nečega što već ima?!

Tako i žena sa muškarcem, što pre završe u krevetu, gubi se ona tajanstvenost prvog odnosa i postaje se "lak" plen?

Zatim saveti ženi kako da bude žena, a ne muškarac, i kako da mu se uvuče pod kožu. Kako da mu podilazi, da njemu prepušta „muške“ poslove i da ga čini jačim nego što jeste.

Nikako ne sme da dovede u pitanje njegov "ego", njegovu muškost, a opet ne sme ni da mu se prepusti, čim je dobije – izgubila ga je...

Zatim saveti muškarcu kako da bude muškarac, a ne žena, i kako da

joj dokaže dominaciju – zato što žena sve prašta, samo ne prašta muške slabosti...

Nigde se ne pominje duša, poezija, oplemenjivanje odnosa, osećaj da zbog nje imaš potrebu da zagriš rukama čitav svet, ne! Ljubavna igra se pretvara u šahovsku partiju velemajestora, gde se emotivna igra igra u nedogled.

Ljubav se svodi na neprekidno igranje igara, a krajnji cilj je... nema ga?!

Tumači se svaki znak, svaka poruka, svaki detalj, gde je gotovo zabranjen svaki emotivni zanos, sanjarenje, sve mora da se prilagodi muško-ženskoj dinamici, jer u protivnom, partner gubi interesovanje.

Kao što savremeni filmovi traže dramatiku i intenzitet, tako i veze po ovom modelu moraju neprekidno da drže partnere u stanju blage napetosti. Sve je dozvoljeno, samo nije dozvoljeno prepuštanje. Partner treba da misli pre svega na sebe, sve ostalo je kvarenje seksualne dinamike!

Ženi se savetuje kako da bude „kučka“ i kako da sagradi oreol nedodirljivosti, nezavisnosti. Što je nezavisnija, samim tim je privlačnija! Što je nepristupačnija, samim tim je i zanimljivija! Što je nedodirljivija, samim tim joj oreol svetice bolje stoji!

Žena treba da uveri muškarca da je on glavni, dok, u stvari, ona drži niti veze u svojim rukama i radi ono, što je za nju najbolje.

Muškarac treba da stvori utisak kod žene o svom statusu i o neodoljivosti svoje ličnosti, ali ne nametljivo, već da žena sve to vremenom otkrije.

Ne preporučuje se nikakvo “muvanje”, ili “osvajanje”, to treba da se

prepusti "onom drugom". Što veće otvaranje, iskrenost, pozivanje na emocije, veća mogućnost odbijanja, samim tim i poraza..

Život je sveden na pozorište, ljubavni odnos na scenu, ljubavnici su glumci, a njihova tela, ljubav, seks i ostalo su rekviziti, pomoću kojih se igra!

Veze postaje strateški prostor, partner investicija, a sve drugo proizvodi kojima se trguje...

Hiljade i hiljade teorija, saveta, trikova, a tako malo priče o ljubavi koja oslobađa i rasterećuje...

Razmišljam o devojci koje mi se sviđa i nadam se da ona ne maltretirala mozak svim ovim stvarima. Ako se bavi time, onda smo daleko od svega onoga što se zove ljubav, iskrenost, spontanost, poverenje...

Onda smo najveći protivnici jedno drugom, a najmanje ljubavnici.

Onda smo ništa, iako smo mogli da budemo sve...

STRIPTIZ BAR

Jednom mi je devojka koju sam voleo rekla da će otići u Minhen da radi u striptiz-baru.

Nisam to mogao da podnesem i ubeđivao sam je da to ne radi...

Svratio sam tada u jedan beogradski bar da vidim kako to izgleda.

Devojke, ne samo da su igrale oko šipke, nego su, za nadoknadu, ispunjavale želje gostiju.

Svako je imao neku svoju fantaziju. Meni je samo bila da je ne prepoznam među svim tim licima.

Ona je danas u Nemačkoj, tako zarađuje za život...

Kada bih svratio tamo i kada bi me pitala šta želim – platio bih joj da se obuče.

A mene je spasila samo jedna stvar – više je ne volim.

KADA OSTARE

Razmišljam o devojkama koje danas gaze sve pred sobom, o vulgarnosti koja izbija iz njih na svakom koraku, o potrebi da zavode i okreću sve oko malog prsta, i da, uz minimalno ulaganje, uzimaju sve za sebe.

Kakve li će biti kada ostare?

Kada od seksualnosti ostanu samo fotografije i sećanja?

Da li će iz njih ikada progovoriti mudre starice?

Fine, otmene dame, koje govore ćutanjem, posvećuju se svojim unucima, mnogo više daju nego što traže. Spremne da se žrtvuju za decu, porodicu, ideale...

U kakva džangrizala će se pretvoriti današnje devojke?

Kada danas odjekuje ovakva praznina iz njih, nedostatak pažnje i ljubavi, šta će se deseti kada do kraja ostanu same?

Od čega će živeti i sa kim?

Koga će trpeti i ko će njih moći da trpi?

Kada ih tek očekuje tržište rada, loši brakovi, razočarenja, sve ono čega danas nisu ni svesne.

Žena je žena i u starosti...

Tada dolazi do izražaja ona životna energija koja se godinama skuplja, mudrost, strpljenje, blagost i ostalo.

Ako to izostane, ostaju samo jed i gorčina...

Ako to izostane, najčešće ne ostaje ništa...

KURVA PRED BOGOM

Saša ima trideset godina i nikada nije bio sa ženom. Bilo je nekih pokušaja ali sve se vrlo brzo završavalo. Sav posvećen fakultetu, kasnije struci, odlagao je ljubav i sve što ide uz to, za neka bolja vremena. Godine su prolazile, bolja vremena nisu došle, a on bez iskustva. Uplašen, nesiguran, stegnut pred svakom ženom koju bi sreo...

Postavljao je sebi pitanje - da li je njega uopšte moguće voleti?

Nije mu bilo jasno, svi su imali iskustva, bar nekakvog, i klinci, a on ništa. Čitao je o tome, razmišljao, može se o tome sa njim pričati nedeljama, ali u praksi se zaledi i gotovo!

Vaspitavan je tradicionalno, posvećen veri, ne fanatično ali ne ni po nekom trendu.

Za njega je žena majka, domaćica, sveto biće, a nikako objekat za seksualno pražnjenje i izživljavanje.

Imao je strpljenja za ljude, bio je u stanju svakoga da sasluša, pomogne, ali ženama to nije bilo zanimljivo, i bežale su od njega. Pokušavao je da ih privuče dobrotom, iskrenošću ali to osim nekoliko njegovih poznanika niko nije poštovao. Smatrale su ga zaludenikom i u njemu nisu videle nikakav izazov.

Priče su jedno, a muški nagon nešto sasvim drugo. Želeo je da bude sa ženom više od svega. Opsednut je time još od puberteta. Umesto da je zadovoljavao svoju potrebu, zanosio se pričama o "bludnom sinu" iz Biblije, gde jasno piše da je onanija greh i prizivanje demona. Suzbijao je svoju seksualnost, stvarajući od najprirodnijeg nešto pokvareno, podlo, prljavo.

Nakon godina oklevanja odlučio je da plati ženi, onoliko koliko traži, u nadi da će time da rastereti strahove koji su ga proganjali.

Nabavio je sve moguće oglase, počeo da ih proučava, i na osnovu najsitnijih detalja određivao je i naslućivao tip ličnosti koji se iza njih krije.

Nisu mu se svideli oni perverzni, delovali su isuviše napadno, privukli su ga oni umereni, sa što manje podataka, u kojima je prepoznavao suptilnost i žensku čednost. Potajno se nadao da će naleteti na devojku koja spava sa muškarcima iz nužde, a ne zato što joj je to profesija, ili zato što voli.

Nakon višenedeljnog oklevanja uspostavio je kontakt sa jednom, zakazali su sastanak odmah sutradan kod nje. Bila je očigledno bez novca, čim joj se toliko žurilo, dok je on hteo da je upozna bolje, da pričaju satima, i da nakon toga odluči da li će da spava sa njom, ili ne, i da joj pokloni svoju “nevinost”.

Ništa od toga njoj nije bilo jasno, niti je želela da razgovara sa njim. Prekidala ga je usred njegovih opisnih rečenica, skraćivala priču, i rekla mu kada da dođe, šta će da dobije, i koliko će da ga košta.

Nije imao kud, pristao je. Dvoumio se u prvom momentu pošto mu je delovala isuviše lako, kao neka kurva, a posle se nasmejao, prekrstio i rekao – ona to i jeste, bože me prosti...

Pronašao je njen stan, malenu sobu u potkrovlju radničke kolonije. Posle kraće neizvesnosti i trčkanja oko njenih ulaznih vrata, pozvonio je, a ona mu je vrlo brzo otvorila.

Nije znao kako da se ponaša, pokušavao je da je šarmira, zaboravljajući da je njen posao da spavaju zajedno, da joj on plati, i gotovo. Nema zbližavanja, nema priče.

Skuvala mu je kafu, slađu, postavila neka tehnička pitanja u vezi poza i njegovih želja na koja je on samo blentavo slegao ramenima. Kao da je ona došla kod njega, tako se ponašao, a ne obrnuto. Držao se očinski, zaštitnički, kao brat prema sestri, što je nju

izluđivalo jer je naviknuta da sa mušterijama ne ostvaruje bilo kakav emotivni odnos.

Zanimalo ga je sve drugo, osim seksa. Posmatrao je nameštaj u stanu, njenu odeću, obuću, knjige. Stvarao je slike u glavi. Na momente se osećao superiorno pred njom, a na momente, pogotovo kada su legli, kao đak prvak pred direktorom škole.

U jednom trenutku je video njen indeks, njene poprilično visoke ocene. Video je njene stvari, uglavnom sirotinjske i pohabane od nošenja. Video je frižider ispunjen jeftinim sitnicama. Sve je bilo staro, iznošeno. I ona je delovala na momente tako, iako nije imala više od 23, 24...

Koža joj je bila nekako bez sjaja na koji je navikao kod žena koje je gledao na televiziji. Nije imala ni grudi, niti onakvo telo, kakvo je zamišljao. Sva je bila nekako povijena, mada privlačna i lepa, pogotovu kada se skinula i legla pored njega.

Nije ni pretpostavila da on do sada nije bio sa ženom. Htela je da što pre započnu odnos, međutim, on se vrlo vešto izvlačio i skretao temu. U jednom trenutku je stavila ruku na njegove pantalone, počela da ih raskopčava, nakon čega joj se on bacio u zagrljaj poput sina koji grli svoju majku.

Nju je to nerviralo, ljutila se na njega i zamolila ga da ode ukoliko je ne želi, samo da se ne približava njenim emocijama...

Imao je u svojoj glavi viziju božijeg čoveka, ubeđen da može da spašava ljude, da je to njegov zadatak, misija. Hteo je da je spasi od greha, iako njoj, realno, nije bilo ni do čega, posebno ne do njegovog moralisanja...

Ležali su satima jedno pored drugog, ona na leđima, on bočno, pored nje. Milovao je. Oboje su bili goli. Mazio je svaki deo njenog

tela. Vrat, butane, međunožje, kosu, stomak, grudi. Pribijao se uz nju ne znajući tačno šta radi, dok se ona samo vešto nameštala želeći da mu udovolji.

Raširila se koliko je mogla, i dozvolila mu da zadovoljava svoje fantazije...

Nije bilo seksa ni na trenutak, ni nalik, samo predigra dvoje mladih uplašanih ljudi koji su imali ono što treba onom drugom...

Nije bio iz bogate kuće, mada je imao sasvim dovoljno, dok je ona morala na sve moguće načine da se snalazi kako bi preživela.

Osetila je kod njega nešto što nije osetila ni kod jednog drugog muškarca. Potrebu da se posveti, da je voli do kraja života, a i da je izvuče iz samačke sobe koja miriše na buđ i memlu. Iz sobe u kojoj je već mesecima unazad spavala sa raznoraznima sa novac.

Niko je nije poštovao kao on, ni približno, samo se pored njega osetila kao žena, iako je on imao ubedljivo najmanje iskustva od svih njenih do sada...

Šta li je sve želeo da je pita dok je milovao?

Šta li je sve ona želela da pita njega dok se nameštala, ugađajući mu?

Dao joj je sve ono što se daje ženi koja se voli, zavoleo je u trenutku, i sve one nežnosti godinama pripremane, projektovao je na nju... Zaspala je, on je pokrio, ostavio joj novac, mnogo više od redovne tarife, i otišao je.

Ona je plakala danima, i to ne za njim, nego za sobom onakvom kakva je sa njim.

Po prvi put od nje nije traženo da zadovoljava nečije najperverznije želje, da puzi, da kleči, da vezuje i da bude vezivana, po prvi put je mogla da se opusti i bude voljena...

Nakon nekoliko dana ga je nazvala. Obradovao joj se kao dete omiljenoj igrački, iako nije odmah pristao da budu zajedno.

Smetalo mu je njeno zanimanje, na šta se ona pravdala da je on prvi muškarac sa kojim je spavala za novac i da je to tek počela da radi...

Sada su zajedno, on više ne mora da plaća kurvu, a ona više ne mora da bude ničija prostitutka i može, zahvaljujući njemu, da razmišlja o poslovima domaćice, žene, majke, svetog bića...

Šta se u međuvremenu desilo sa njom?

Da li razmišlja o svim onim muškarcima sa kojima je do sada bila dok sluša njegove veličanstvene hvalospeve o njenoj lepoti?

Napravio je od nje božansko biće, ženu kakva se samo jednom rađa, dok nju sve to polako počinje da zamara.
Pita se da li se isplati da ga sluša, ili da pobjegne što dalje?

Na životnoj raskrsnici je, razmišlja da li da se uda, ili da vrati stari oglas u novinama?

Izgleda da je nekada mnogo lakše i sa đavolom tikve saditi, nego imati posla sa bogom.

Tačnije, sa bogom u ljudskom obličju...

Koliko god da je dobar, u jednom trenutku dosadi...

SVE ŠTO MI NIJE DAO ŽIVOT

Sve što mi nije dao život,
Dala mi je poezija.

Sve što sam izgubio,
Vratilo mi je pisanje.

Sve prijatelje, koji su otišli,
Sačuvao sam kroz reči...

Sve žene koje me nisu htele,
Voleo sam kroz umetnost.

Ali, kako da sačuvam tebe?

O tebi ne bih da pišem,
Tebe bih da volim!

Treba mi ljubav, a ne pesme o ljubavi.

Treba mi žena, a ne pesme o ženi.

A šta tebi treba?

Između mene i drugih, uvek si birala druge.

Između mene i drugih, uvek si birala sebe.

Meni će bar ostati pesme...

A šta će tebi ostati?

Bićeš žena u godinama...
Nekad zanimljiva...
Nekad lepa...
Sva u onom, davnom “nekad”.

Sva u onom, prošlom “juče”.

Možda ću ti nekad posvetiti pesmu.
Možda zbirku.
Možda čitave tomove knjiga.

Ali ne i sebe...

Što te više budem voleo u pesmi,
Manje ću voleti tebe.

DNEVNIK JEDNOG LUDAKA

MAŠINA ZA ŠTAMPANJE PARA

Nikada mi nije bilo jasno zašto se ne doštampa novac za one koji nemaju, nisu u stanju da rade, ili jednostavno nemaju gde da rade? Ne mora da im se podeli puno, tek toliko da mogu da prežive, ili da se bar malo rasterete pritiska preživljavanja.

Novac, to su najobičniji papiri, ništa drugo.

Briga me za inflacije, deflacije, i ostalo.

Treba podeliti minimalac ljudima, treba ih usrećiti i gotovo.

Voleo bih da mi neki krimos ustupi mašinu za štampanje novca, samo bih štampao male valute, neprimetne. Samo bih štampao i delio...

I to one, kojima može da se kupi burek sa jogurtom, ili devojci da se kupi cvet, omiljena čokolada, kilogram banana, ili nešto sitno, minimalno, ali ogromno u trenucima kada se nema ništa.

Mnogi bi rekli da je to kršenje zakona, a ja bih im rekao da je to usrećivanje ljudi.

Mnogi bi rekli da to nije produktivno, a da li je produktivno da toliki ljudi pate?

Namerno bih gubio novac ispred škole, namerno bih ostavljao u poštanske sandučice onih koji nemaju. Namerno bih ostavljao na najluđim mestima, svuda...

Pored mene, prosjacima ne bi propao dan, srednjoškolcima takođe, svi bi imali za svoj omiljeni slatkiš, piće, obrok, ili šta ih već usrećuje.

Kada nemaš ništa, malo je i više nego dovoljno. Znam kako je, i živim za to malo, a kako sam sve živeo bolje da ne pričam...

Znam, vi ćete ponovo reći da nije to rešenje. Naravno da nije, treba

menjati sistem, slažem se, ali neće ga sigurno menjati oni kojima je sistem uskratio bilo kakvu svest o sistemu, i ubio ih u pojam?!

I kada bi me strpali u zatvor, znao bih da nisam ukrao, samo bih davao i davao, i najbolje se osećam kada dajem...

Sa tom mašinom bio bih bolji čak i od Robina Huda. On je krao od bogataša, a ja bih samo stvarao novac, i delio u nedogled...

Nagrađani ljudi bi mislili da je to dar od boga, dok je, u stvari, dar od čoveka. Kao što je na ovoj planeti, osim prirode, toliko toga dar od čoveka...

Mi živimo u organizovanom siromaštvu, nismo ni svesni koliko pojedini ljudi oko nas imaju, šta sve skrivaju u bankama, podrumima, sefovima... Kada bi se to podelilo na ravne časti, svi bi mogli da žive lagodno...

Sreo sam toliko bogataša u životu, ali nijednog velikodušnog. Koliko god da imaju, malo im je, želeli bi više. I oni koji daju, ne daju da bi pomogli, nego da bi se za njih čulo, i njihovo ime proslavljalo. Za mene novac nema neku vrednost, osim ako mogu da usrećim nekoga, ili nabavim sebi ono najosnovnije...

Zato i pišem bez opterećenja, i svi moji tekstovi su dostupni svakome, ako čovek hoće da pripoveda neku humanost, mora i da je živi.

Hajde svi da je živimo!

Hajde svi da dajemo ono što imamo!

Ljubav, osmehe, pažnju, saosećanje, solidarnost, požrtvovanost...

Tesla je stvarao za čovečanstvo, ljudske potrebe, čoveka... Hajde svi da se ugledamo na njega...

Dosta smo slavili i slavimo one koji su grabili samo za sebe...

Slaveći njih, ni ne slutimo da slavimo kapitalistički sistem, koji je čovečanstvo doveo do ovde, gde smo sada.

Na ivici smo ekološke provalije, zbog sveopšte grabeži za sebe, sebe i samo za sebe.

ZA TEBE KAŽU DA SI ALKOHOLIČAR

Prijatelju za tebe kažu da si alkoholičar, težak slučaj, nepopravljiv, a ja znam tvoju muku.

Iako ne pijem, da pijem, koliko me nekad boli, popio bih pola okeana.

Najmanje, mada ni to ne bi bilo dovoljno...

Umesto za pištoljem, konopcem, žiletom, ti potežeš za flašom.

Nisi ti zaljubljen u tu gorku tečnost, nego u plimu koja te ponese kada jecaji nadru.

Nemaš više gde, ni sa kim, tamo gde moraš, odatle bi da bežiš...

I bežiš, već godinama lutaš, flaša sve dublja, a ti sve tanji.

Ženu koju si imao, sada imaju drugi.

Deca koju voliš, nisu tvoja deca.

A snovi, život... Kako to sada smešno zvuči!

Piješ lagano, otmeno, nežno, gospodski, otrov se sliva niz grlo.

Nemaš više od koga da se kriješ, ostaje ti samo da se sakriješ od sebe.

Sve što si želeo pripalo je drugome, ostao si sebi...

A sebi očigledno nisi dovoljan.

Piješ, u tebi se tuga razliva.

Piješ, i na trenutke zaboravljaš što uopšte piješ!

I to traje, sve dok se ponovo ne napiješ.

A napolju sunce, leto, mladost.

Uzalud, kada ti zauvek ostaješ zaključan unutra!

U sobi, u sebi, van sebe...

ČOVEK KOJI NIKOME NIJE POTREBAN

Baš su i meni sinoć javili, tragedija, šta drugo da kažem.

Ne znam kako je sa vama ali ja razumem tog čoveka, odlično ga razumem. Bio mi je blizak iako se nismo poznavali. Blizak, jer sam igrom slučaja i sam mogao da završim tako.

Srećom nisam, mada ne treba izazivati zlu sudbinu...

Imao je tačno četrdeset godina. Živeo je u zgradi preko puta moje, na petom spratu. Naše terase su gledale jedna na drugu. Stalno smo se sretali i mimoilazili, ali nikada nismo progovorili ni reč. Baš pre neki dan smo čekali jedan pored drugoga u redu na kasi, malo je falilo da ga pozdravim, ali uporno je izbegavao moj pogled. Ko bi rek'o da će to biti naš poslednji susret?

Koliko znam, ni sa kim se nije zblizavao, posebno ne poslednjih godina, u kojima se potpuno zatvorio. Živeo je tiho, povučeno, odsečeno od sveta. Uvek je išao svojim putem i gledao svoja posla pognute glave.

Nije to bio ružan čovek, ne može se to reći za njega. Naprotiv, bilo je nečeg aristokratskog u njegovom držanju, ali se videlo, naročito poslednjih meseci, da sve manje brine o svom izgledu. Bilo mu je dosta svega, ne znam kako drugačije da objasnim njegov postupak.

Dobro mi je poznat njegov lik, prepoznao bih ga u gomili, iste sekunde, delovao je produhovljeno, isposnički. Mada sam sve do danas vrlo malo znao o njemu i njegovom životu. Sve što sam znao, načuo sam od drugih, doduše, sve su to bila nagađanja i pitanje je šta je od toga istina.

Tek sam malopre, na sahrani, saznao više od rodbine i nekolicine

prijatelja koji su došli. Zaprepastilo me je koliko je bio usamljen i nesrećan, nisam ni pretpostavio da to može da dobije tolike razmere...

Znam, rećićete da nije ispravno da pišem i govorim o čoveku sa kojim nikada nisam progovorio ni reč, ali nešto me tera da zapisujem ove redove. A kada se već o nečemu piše, onda je red i da se pročita, vi slobodno prosudite i recite svoje!

* * *

Najgore što čoveku može da se dogodi u životu je da mu se ne dogodi ništa. To je najveće prokletstvo.

Ništa ne boli kao provincijska učmalost, osećaj kada znaš da si na periferiji dešavanja i da ćeš uvek biti na periferiji. Kada imaš razvijenu svest o svemu, a nemogućnost da bilo šta promeniš i odupreš se apatiji koja je sve veća.

Šta god da se dešavalo u gradu, državi, ili u svetu, sve je prolazilo mimo njega.

Deca, automobili, umetnost, poslovi, događaji, razgovori, ogovaranja, sve je prolazilo bez njegovog pečata... Prošao je, u stvari, čitav njegov život, a on ni u čemu nije učestvovao.

Držao se po strani, u strahu da nije dovoljno dobar, da će možda nešto da pokvari, ili nekome da zasmeta.

Sve ga je vređalo, provociralo, plašilo, i šta god da je započeo ni u čemu nije mogao da pronađe svoju nit. I najbanalnija društvena aktivnost za njega je predstavljala opasnost, koju je jedva podnosio i iz koje je gledao što pre da pobjegne.

Osećao se osujećeno, nepotrebno, suviše, mislim da su to prave reči, koje ga opisuju. Činilo mu se da nije bio nigde, da nije video ništa, a opet je, duboko u sebi, znao da nije tako i da vredi mnogo više. Činilo mu se da ni u čemu nije bio dovoljno dobar i šta god da je probao u životu, naročito u mladosti, ili je bilo ismevano, ili nije bilo nikakvog odjeka.

Da je bar živio u nekom velikom gradu, onda bi mogao da se sakrije, promeni identitet, dok je ovako bio potpuno uhvaćen u malograđansku mrežu, gde su mišljenja o njemu bila strogo definisana. Tako to ide sa provincijama, čoveku se još od rane mladosti navuče oklop i svaki njegov pokušaj oslobađanja završava se omalovažavanjem i intrigama. On nije mogao da prihvati sebe takvog, tako da nije imao kud.

Žalio se prijatelju kako su ljudi iz njegove generacije živeli i proživeli svoju mladost, završili škole, zaposlili se, osnovali porodice, pronašli sebe i svoja zanimanja, dok je on sve vreme stajao po strani i nemo posmatrao sve to...

Kako da voli druge, postavio mu je pitanje, kada ni sam sebe ne može da voli? Kako da ode u neki veliki grad kada se plaši i malog? Kako da voli inostranstvo kada nikada nije bio tamo? A i šta bi ponudio svim tim nepoznatim ljudima, kada ga i ovde nisu primećivali?

Toliko puta je razmišljao da oduzme sebi život, ali se plašio da stavi druge na trošak, a i bojao se da ga pogrešno ne shvate. Kada su ga pronašli obešenog, pronašli su i koverat sa novcem koji pokriva troškove sahrane. Nikome nije želeo da se zameri, čak ni za života, u smrti.

I pored njegove brige za druge, on je za većinu stanara bio nenormalan čovek, ludak, bolesnik, mada, bilo je i onih u zgradi koji su ga smatrali izuzetnim, jer se nije mešao u tuđe živote, niti je zauzimao

bilo čije mesto. Nikada ništa nije uradio što bi im zasmetalo, ni dobro, ni loše. Nije imao ni ambicije, tako da nije imao ni neprijatelje. Nikoga nije uvredio, nikome se nije svetio, samo je pratio svoju liniju sudbine i od nje nije odstupao...

Negde duboko u njemu nastao je raskol, a i tiha pobuna protiv svega, koju je samo on razumeo. Posvađao se i sa sobom, a i sa sredinom u kojoj je živeo. Posvađao se sa svim onim, što daje čoveku motiv da živi i da se uključi, bar formalno, u društveni život. On to nije mogao, ili nije želeo.

Teško je samo da se odluči da li je bio heroj, ili kukavica? Herojski je neučestvovati u primitivnim zabavama, pljačkanju naroda, obmana koje se šire kao zaraza, a kukavički je, možda, ne učestvovati ni u čemu i uskratiti sebe svih zadovoljstava ovoga sveta...

Koliko je samo takvih junaka koji stidljivo stoje na kapiji života očekujući nekoga da ih uvede! Nekada i sami zakorače, promuvaju se u gomili, a onda preplašeni prizorima laži, interesa i maski... beže u svoju sobu, u svoj svet, gde su najsigurniji...

To nisu bolesni ljudi, oni su zdraviji od većine, to je nesreća društva, a i vremena, koje im nije pružilo ruku i dalo šansu u nečemu gde bi se pronašli. Oni su inteligentniji i osetljiviji od mnogih. Da nisu, vrlo lako bi se uklopili i zaigrali u ritmu koji diktira mentalitet i kolektiv. Jednostavno se nisu snašli, oslobodili i pronašli nešto, ili nekoga, ko bi im dao snagu i šansu da započnu nešto drugačije od onoga što imaju.

Ko zna šta se sve krije u njihovim dušama, kakvi sve neskladi, patnje, i kakva sve pitanja koja svakodnevno sebi postavljaju? Ko zna, koliko u njima ima nenapisanih stihova, neizrečenih želja i neodsviranih melodija, koje verovatno nikada neće biti zabeležene...?

Ko zna, koliko je jaka njihova volja za životom i ljudima? Samo treba da dođu do nekoga, ko bi im pomogao da sve to ispliva na površinu.

Do njega niko nije došao, ščepala ga je smrt i odvela sa sobom.

Kažu da su njegove poslednje reči bile ispisane na velikom belom papiru zalepljenom na unutrašnjoj strani vrata. Papir već dva dana kruži komšilukom. Citiram:

“Ja sada idem, zbogom.
Ne pitajte zašto, to je moja odluka.
Napokon sam uradio nešto što sam želeo.
Ipak sam, znači, postojao, čim me više nema.
Tek sada to znam,
i srećan sam zbog toga,
a nadam se da ste, najzad, i vi to saznali?
Hvala vam što brinete.
Zbogom.”

I NAJSTARIJA STAROST JE DO JUČE BILA MLADOST

Nema ništa gore, nego kada se prema starom čoveku ljudi odnose kao da je oduvek bio star.

Kada mu oduzmu sve ono što je proživio i svedu ga na smetnju, na nešto suvišno, nebitno.

Zaborave da je i on nekada imao mladost, školovanje, prve ljubavi, sate i sate provedene pred ogledalom, nekoliko decenija radnog staža, pročitane policu knjiga iza sebe, svoje omiljene filmove, pevače, gradove...

Ne, sve se to zaboravlja. Starim ljudima se oduzima pravo na mišljenje, na sve ono što su nekada bili, radili.

Zaboravljaju da je i najstariji starac nekada bio mladić, i to verovatno življi od većine današnjih...

Zaboravljaju da je i najstarija starica nekada bila devojka, i to verovatno razigranija od većine današnjih...

Više puta sam prisustvovao scenama gde se deca izivljavaju nad svojim roditeljima, pritom, znam da su ti njihovi roditelji, sada starci, nekada bili divni, predivni, prema njima.

Nekada, dok su bili u punoj snazi.

Nekada, dok su još mogli da rade, i da ih izdržavaju.

Nema ništa gore od poniženog starog čoveka. Kada mu se oduzme pravo da učestvuje bilo gde, samo se preskače i izbegava, kao da ima zaraznu bolest.

A upravo starost nosi mudrost. Kada se stope sva životna iskustva, kada utihnu ambicije, želje, nagoni, i kada se život svede na priče o životu. Gledam tako ponižene starce, kako trpe uvrede mlađih, a do juče su sve davali za njih.

Gledam ih, i zamišljam sebe, kako ću kroz pola veka i sam biti u njihovoj koži.

Zamišljam kako će me gurati u gradskom prevozu neka samoživa deca, kako će potcenjivati moju fizičku slabost, ili sve što budem izgovorio. Govoriće: "Šta zna ova matora drtina, već je sa jednom nogom u grobu, vidi na šta liči, kao zombi. Što više ne umre, osladio mu se život – diše naš vazduh, jede našu hranu, živi na državnim jaslama, budala matora..."

Oni neće ni pretpostaviti da ću biti mlađi duhom od svih njih zajedno.

Međutim, priroda odradi svoje, kako god čovek da se oseća, telo neminovno propada.

I to baš tada, kada treba da se stavi kruna na nečiji život, da se odsvira poslednji marš, dostojanstveno, ponosno, u slavu svega onoga za šta se radilo, žrtvovalo, živelo.

Baš tada sve to izostaje, i ostaju samo poniženja, mučenja, izbegavanja, depresije, samoće.

O bolestima i da ne pričam...

Dostojanstveno stariti, kako to lepo zvuči.

Još ako se čoveku posreći da dostojanstveno stari sa nekim, uz nekoga, gde ćeš lepšu starost.

KADA TE EMOTIVNO BLOKIRAJU

Dogodi se čoveku da se blokira u društvenom smislu, jednostavno se toliko otuđi od ljudi da postaje nesposoban za komunikaciju. Zatvori se u sebe i svaki odnos sa drugima postaje težak i veštački.

U njemu počinje da se budi strah od ljudi, onaj iracionalni, neobjašnjivi, da počinje da strepi i od najobičnijeg susreta sa najdobronamernijim ljudima.

Njegova komunikacija se, bez problema, odvija preko interneta ili telefona, tu svako priča svoje bez socijalnog pritiska, ali u realnom prostoru se toliko oseća isključeno i ukočeno, kao da ne postoji.

Sve vreme se čini, dok ga posmatraš, kao da negde žuri, kao da je prezaposlen, dok je zapravo njegova nelagodnost tolika, da on ne može da istrpi ni najobičniji razgovor. Ne može da podnese onakvog sebe kakav je sa ljudima.

Pritom se bori grčevito, obrazuje se, trenira, nastoji da stvori o sebi sliku voljene i prihvaćene osobe, ali se drži podalje od ljudi. Kada mu se neko direktno obrati na ulici, ima osećaj kao da ga je neko presekao na pola.

Izbegava očni kontakt, slavlja, mature, stare prijatelje. Njegov društveni život je sveden na formalnost. Kao i seksualni odnosi. I kada se dogode, to je više korišćenje tela onog drugog kao sredstva za masturbaciju, nego kao istinski spoj.

U silnom izbegavanju društva postaje kritičar svega postojećeg, koji za sve ima racionalni argument. Njegova isključenost je tolika, da se u njemu budi potreba da omalovaži sve ono čemu ne pripada, ili gde se ne oseća dobrodošlim. Svet za njega postaje pakao, drugi ljudi.

Sve razume, jedino sebi ne zna da objasni šta se tačno dešava sa njim? U njemu se stvara sve veći jaz između spoljašnjeg i unutrašnjeg sveta. Onaj u njemu je bogat, raskošan, ali toliko odsečen od onog spoljašnjeg, da ne uspeva ništa svoje da podeli sa drugima. Plaši se odbijanja, stidi se.

Ranije je bio omiljen u društvu, spontan, prirodan, međutim, u njemu je počela da se rađa jedna stravična asocijalnost koja ga neprekidno nagoni da se sklanja.

I pored obrazovanja, titula, neospornog društvenog ugleda, kao da mu nešto iz njega crpi energiju, samopouzdanje, i vrlo brzo klone duhom. Sve što se ne tiče njegovog sveta ubija ga u pojam, ruši mu fantastičnu predstavu, koju je kreirao o sebi koju jedino u samoći može da održava.

Tragao je, ispitivao i preispitivao, od psihologije, religije, astrologije, svega. Gde sve nije zaronio i pokušao da pronađe odgovore za ništavilo u koje je sve više upadao.

Posle godina i godina lutanja, shvatio je da su lek za njegovu situaciju drugi ljudi, njihovo prisustvo, kao i sticanje poverenja u njih. Počeo je da razgovara sa ljudima na pijaci, u gradskom prevozu, počeo je polako da se otvara, i u tom emotivnom oslobađanju je pronašao izlaz.

Manje vremena je provodio na internetu, više sa ljudima.

Manje vremena je razmišljao o životu, više je počeo da živi.

Kao da je prodisao, u njemu su se nedugo zatim otvorili svi oni blokirani kanali i počeo je lakše da govori, da se kreće, raduje i os-

eća ljude i svet oko sebe.

Sve manje je imao potrebu da kreira lažne slike o sebi, u želji da mu se svi klanjaju i dive. Prostim jezikom rečeno, spustio se na zemlju, prihvatio je sebe onakvog kakav jeste, i shvatio je da je i on čovek.

Naučio je da deli sebe sa drugim ljudima, svoje probleme, patnju. Uspeo je, samo zato što je prihvatio druge ljude i pustio ih u svoj život.

KAVEZI ŽIVOTA

Stavi čovek pticu u kavez i nije mu jasno zašto neće da peva.

Kaže: “Hranim je na vreme, dajem vodu, ali neće ni glas da pusti.

Tamo odakle sam je uzeo, pevala je non-stop, a kod mene ništa.”

Objašnjava mi da je tamo bila u kavezu, velikom, i da ih je bilo mnogo više.

Ne razume zašto sada neće da peva, kada ne mora ništa da deli, sve pripada njoj.

Kod njega je, sećam se, bila zatvorena u malom kavezu, na zidu, u zagušljivoj sobi, prepunoj buke od TV-a.

Jutros mi kaže da je ptica uginula, odjednom, ponovo nije mogao da shvati razlog.

Kaže da ga je samo namučila poslednjih meseci što je morao da je hrani, a ni glasa da pusti.

Još kaže da joj je želeo najbolje, ali da se loše ponela prema njemu.

Posmatrao sam dok je nosi onako malenu u šaci i baca u kantu za đubre, bez ikakvih emocija, kao stvar.

Razmišljam o tom čoveku, navodnom ljubitelju ptica i glavom mi prolazi:

“Očigledno nije imala ni jedan jedini razlog da zapeva.”

Slično je i sa ljudima koji su prestali da žive, pevajući zbog nekih svojih kaveza, ako ne i gore.

Niko nas, izgleda, ne ubije kao oni, koji nas navodno vole i žele nam najbolje, za naše dobro.

To naše “dobro” je, u stvari, kavez u koji nas sazidaju i ne puštaju.

Zato nema pesme, a duša plače...

GLAD

Ništa nije tako ponižavajuće kao glad za hranom.

Bolest je neminovna, na nju se gleda kao na višu silu. Kao na nešto na šta čovek ne može uvek da utiče.

Smrt takođe. Čovek i za nju smisli neki izgovor.

Ali glad, onaj ponižavajući osećaj kada nemaš šta da staviš u usta, i osećanje nemoći koje to izaziva, je beskrajno.

Čovek se snađe za danas, sutra, otaljava tako godinama, živi, preživljava, jede šta ima, ukoliko ima, ali neminovno dođu dani i trenuci, kada nema ničega.

Pored svih napora, poslova koje je odradio, dogodi se da ne može da dođe do hrane.

Jednostavno nema, a stid ga je da traži, da moli, da pozajmljuje.

I onda trpi.

Vrti se po sobi i smišlja šta i kako.

Ukoliko je mlad, osnivanje porodice mu je poslednje o čemu razmišlja. Kako da izdrži kuću i školuje decu, kada ni sebe nije u stanju da prehrani?

Ako je star, proklinje čitav svoj život i sve što je radio i zaradio, kada ne može bar dostojanstveno da odživi svoje poslednje godine.

Ukoliko je dete, onda istrpi, zaigra se, zaboravi, ugrabi tamo i ova-mo, snađe se, ali glad najviše pogađa čoveka srednjih godina.

Jer, uz glad obavezno ide i stid, a nema ništa gore od stida ponosnog čoveka.

Pre će umreti, nego da prizna u kakvom se stanju nalazi...

I to u godinama kada je u punoj radnoj snazi, kada još uvek može da povuče za desetoricu, a onemogućeno mu je da radi.

Tačnije, sve što radi, najčešće nije isplativo, ili je ponižavajuće do beskraja...

Otuda su neretko preterane priče o nemoralu, kada se uzme u obzir koliko ljudi gladauje, ili koliko ljudi je na jednom obroku dnevno.

Čuvena Sonja Marmeladova se nije bavila prostitucijom zato što je

po prirodi kurva i zato što voli da spava sa muškarcima za novac,
već da bi prehranila porodicu.

Nije mogla da ih gleda gladne i nemoćne...

Koliko je danas takvih Sonja u Srbiji?

Onih, koje nisu prostitutke ali moraju da rade u kojekakvim rupama,
kladionicama, kafanama, tamo gde nema ni reda, ni smisla.

Ili moraju da se vrte oko šipke.

Ili moraju da trpe frustracije bogatih tatinih i maminih sinova.

Glad prijatelji, glad.

Onaj ponižavajući osećaj u stomaku, da ne kažem u crevima, kada
osetiš kako ti se sve skuplja i čini te nervoznim, ljutim, nemoćnim...

Glad, to je ono što me najviše plaši.

A uz glad ide i sve drugo, bolesti, bezakonje, slabljenje samokontrole,
jer čovek, kada nije u stanju da prehrani sebe i svoju porodicu na sve je spreman.

A sve će više biti takvih ljudi.

Možda si i ti jedan od njih?

Možda sam i ja jedan od njih?

Nemojte samo da me pitate zašto je to tako, nego hajde nešto da
menjamo!

Kao ljudi, da bismo živeli kao ljudi...

ZAPISI SA SVADBE

Kako su samo divni ljudi kada ih ne poznaješ.

Sedim na nekoj svadbi, među nepoznatim svetom i osluškujem šta se priča.

Pružaju mi ruku doktori, advokati, seljaci, upoznajem se sa ljudima koje vidim tada i nikada više.

Kako je samo divan svet kada ga ne poznaješ...

Uglađen, namirisan, sveden na onu meru koja svima odgovara...

Ne znaš ko je sa kim bio, ko je šta kome radio iza leđa, već vidiš samo nasmejana lica, doterana za tu priliku, a sve drugo je po strani.

Svi se vole, igraju kolo, nazdravljaju, pevaju, čestitaju...

Jedino ja sedim i posmatram sve to, zaprepašćem magijom života koja mi se niže pred očima. Ne verujem im. Takav sam, iskustvo o ljudima koje se nanizalo ne dozvoljava mi da poverujem u slike...

“Vi ste pisac?“, prilazi mi neka srednjoškolka.

“Kako-kada, dušo.“,odgovaram joj.

“Dobro, da li ste sada pisac?“

“Da, trenutno definitivno jesam...“

Čula je da pišem, i ona bi da piše, samo ne zna kako i čemu.

Stavio sam je da sedi pored mene i pokazao joj rukom: “Vidiš ove ljude, oni na svadbama igraju, na grobljima plaču, u pozorištima se smeju, ako je smešno. Ako je tužno, onda ni ne idu... Svaki ovaj

čovjek ima neku svoju priču, svoju muku, svoj grč. Mi ih vidimo kako igraju i možemo da pretpostavljamo ko su, šta su, ali nikada ne možemo da pogodimo šta se krije u njima. Vidiš li onog gospodina? On da bude filmski glumac, deluje tako, a možda je neki lokalni pijanac koji jedva sastavlja kraj sa krajem. Ili pogledaj onu damu, deluje kao da se čitav svet vrti oko nje, a možda je usamljena domaćica kojoj je svadba jedino mesto gde može da se pokaže. To ti je pisanje. Da vidiš uvek onu drugu stranu, ono što se skriva i prećutkuje, da ispričaš realne priče, a ne da ulepšavaš...”

Nakon devojčice, došli su mladenci. Ne poznajem ni jedno, ni drugo. Deluju drago, kao da nemaju nijedan problem u životu. Svima prilaze otvorena srca i grle ih, kao po prijemu neke velike nagrade. Moram da se pretvaram da sam srećan zbog njih, da im želim sve najbolje u životu, a prvi put ih vidim, ne znam ništa o njima.

Teram sebe da se osmehnem, da izgovorim par očekivanih rečenica, da ne pomisle da sam neki čudak koji je tu da im kvari svadbu...

Posle njih su prišli njihovi roditelji, svatovi, ne znam sve ko, izgrliše me ljudi kao rod najrođeniji, dele sa mnom najsrećnije trenutke, a ja ne znam šta me je to snašlo...

Srdačnost se vežba, kao i sve drugo. Nikada nisam znao da se oslobodim svojih misli. Uvek sam pod njihovom prisilom. Postoje ljudi koji znaju da se opuste, uživaju, ja nisam jedan od njih. Dato mi je da mi se neprekidno odmotava vlastiti film pred očima i to jeste dobro za pisanje, jer u tom izobilju svega može svašta da se izvuče. Ali, kada sam sa drugima, to zna da zasmeta, ta odsutnost i nesposobnost da se uključim u sve ono što se od mene očekuje.

Formalnost ubija, a ko na nju pristane, može da se oprostí od autentičnosti. Nego, šta ja lupetam? Kao da nešto danas uopšte i može da bude autentično!

Vidite o čemu razmišljam dok sam okružen mladencima i svatovima. To je moj problem. Nikada nisam bio u stanju da pobegnem od sebe. Šta god da mi se dešava, prisila vlastitih misli mi ne da mira. Zato ljudi piju, da bi pobegli od sebe...

Svadba se nastavlja. Došao je matičar, torta, trubači, smenjuju se dešavanja, svako preuzima svoju ulogu, a i mikrofon.

Puno je tu sujetnog sveta, video sam i kada se predstavljaju. Svako je u nečemu veliki, jedino ja nemam identitet. Vuku kamermana za sobom, svako se bori da ga najviše ima u njihovom porodičnom filmu, koji se upravo snima...

Dopale su mi se pojedine devojke na svadbi. Prepoznao sam ih po pogledima. Svesne su da su svadbe najčešće kič i trude se da podrže ali uglavnom su uzdržane. Izgleda ni one ne veruju u sve to. Znaju da će mladenci noćas brojati novac, ko im je koliko dao, i prepričavaće ko se kako ponašao. Ljubav će ostaviti za medeni mesec. Na medenom mesecu će je ostaviti za brak. A u braku, ma ko se još u braku voleo...?

Gledala me je jedna od devojaka, ali uzalud, nije bio moj dan. Da sam popio neku, možda bih se usudio, dok ovako, ovakav, nisam imao nikakvih šansi.

Ponovo mi je prišla ona devojčica. Nosila je u rukama papir, gde je napisala priču o mladencima. Šta će sve da bude sa njima...

Stvarno, šta će sve da bude sa njima? Kada za dvadeset godina pogledaju film koji se upravo snima, šta će ostati od svega toga, i da li će uopšte imati potrebu da ga gledaju?

Razmišljam o svojoj svadbi. Da li se isplati toliko mučenje, okupljanje familije, nekog sveta do koga mi baš i nije stalo? Ali, to su

protokoli, "tako se valja", što kaže narod, a narod je, razume se, uvek u pravu. Ma jeste, kako ne...

Nastavljaju da me opsedaju moje misli, što samo znači da treba da zaobilazim kolektivna okupljanja u širokom luku. Nisam ja za to. Ja sam čovek naviknut na samoću, imam utisak da se toliko razlikujem da, šta god da uradim, ljudima je čudno.

Prilazi mi ona devojka, koja me je do malopre gledala, i pružila mi ruku da plešemo. Pretrnuo sam od straha. Totalno sam bio van ritma, u svom svetu. Muzika i nije bila za ples, više za neku brigadirsku radnu akciju, ili vašar. Otišao sam do muzike, šapnuo majstoru za improvizovanim klavirom da zasnira nešto tiho, nežno, normalno...

Kada nisi vešt u igri, najbolje je samo da se nasloniš na ženu, i emocije sve same odrade. Nisam znao ni kako se zove. Dopao mi se njen parfem. Miris kose. Način na koji pleše. Dopalo mi se sve to, iako sam bio kilometrima daleko od svih.

Šta li hoće ova devojka od mene? Da li me poznaje? Sve češće srećem ljude koji znaju sve o meni, a ja o njima ništa. Tačnije, misle da me poznaju. U mom pisanju pronađu sebe, ali teško da pronađu mene. Ja sam uvek nešto drugo, i sve što misle da jesam, demantovaću!

Ispratio sam je do mesta gde je sedela, mahnuo sam njenom društvu. To su sve bile mladine drugarice. Ne znaš koja je lepša od koje. Kod svake me je privlačilo nešto, a najviše njihovi radoznali pogledi koji očekuju da se nešto desi.

Ples mi je podigao samopouzdanje i nastavio sam da igram. Sve sami nepoznati ljudi, deca, žene u godinama, muškarci u punoj snazi. Veselili smo se svi, izgleda jedino ja nisam znao zašto se veselimo...

Ponovo mi je prišla ona devojka i nastavili smo da igramo. Gledali

smo se. Falio mi je dodir, ženski dodir, stisak ruke, tela, verovatno i njoj. Toliko sam bio daleko od sebe da me je sve to vraćalo u realnost. I dalje nisam znao kako se zove, znao sam samo da bih je najradije izveo iz buke i da odemo negde daleko.

Odjednom sam osetio kako me neko vuče za košulju. Devojčica, koja bi da postane pisac, mi je donela nekoliko papira sa tekstovima koje je upravo napisala, i zamolila me da ih pročitam kada budem mogao.

Društvo je počelo polako da pije, svadba da se osipa, a ja i dalje nisam shvatao šta tražim među svim tim ljudima koje vidim samo tada, i nikada više.

Mada su mi se neki od njih dopali, priznajem.

Posebno devojčica, koja će jednoga dana postati pisac...

I devojka koja mi je prišla, koja nikada neće postati pisac, ali će zato postati nečija divna žena. Osećam to...

Jedino se sam sebi nisam dopao. Nisu svadbe za mene, posebno tuđe, valjda ću se na svojoj bolje snaći.

Idemo, fajront!

SAMOUBISTVO BEZ TRAGA

Rešio čovek da se ubije,
Ali ne bi da ostavlja tragove iza sebe.
Tako da pucanje u glavu,
Vešanje,
Trovanje plinom,
Sedativima,
Nije dolazilo u obzir.

Hoće da se ubije,
A da se ne zna ništa o njemu.

Telo se uvek nađe,
Tragovi samospaljivanja.

Želi da njegova smrt ne bude tuga nikome,
A ni trošak.

Kada za njega nije bilo mesto u društvu
Među živima,
Ne želi da ima ni na groblju,
Među mrtvima.

Odlučio je da ode na more
Sam samcijat.
Preko dvadeset godina nije išao.
I da pliva, pliva, pliva...
Dok ga ne pojedu ajkule.
Dok ga ne progutaju dubine.
Dok ga ne odnese pučina zauvek.

I uradio je to jednoga dana.

Niko nije znao šta je sa njim,
Gde je otišao, zašto se ne javlja...
Niko, sve dok se nije vratio...

Dobro pamtim njegove reči -
Kada sam počeo da se davim
Okružen morem, svim onim zvukovima,
Plavetnilom, mirisima mediterana,
Svim onim ženama koje sam pre toga video,
Svim onim čudima koja su mi se osmehnula,
Usladio mi se život!

Borio sam se, borio
Da se vratim na obalu,
I ne znam kako, ali sam pobedio!

Kada me nije progutala dubina,
Neće me progutati ni život!

Od sada svake godine idem tamo,
Ali ne da bih se ponovo ubio,
Nego da bih se ponovo rodio! -

KADA SE DOTAKNU

Postoji onaj trenutak kada se muškarac i žena dotaknu.

To nije ni u krevetu, ni misaono, već onaj dodir bića kada prestaju da smetaju jedno drugom, i kada počinju da dele prostor bez nelagodnosti.

Kada on njoj ne smeta da radi svoje, kada pored njega ima punu koncentraciju za sebe.

Kada ona njemu ne smeta da radi svoje, kada i on pored nje ima punu posvećenost sebi.

To je moguće putem poverenja, razumevanja, kada znaš da si sa nekim načisto.

Kada ga pogledaš i vidiš pogled podrške, odobrenja.

Kada je pogledaš i vidiš nežnost, ljubav, lakoću, blagost.

Kada on oseća njenu patnju, i svojim prisustvom je leči, i obrnuto.

Takav odnos nije samo intelektualni, u stvari, najmanje je intelektualni. Radi se o spoju dva bića koja nisu izgubila sebe, a opet uživaju u onom drugom.

Takav odnos nije smetnja, takav odnos je život.

Nema se osećaj da se nešto posebno ulaže već se uvek iznova dobija i raduje.

I kada se ne priča puno oseća se gotovo sve...

Ona razume njega, njegove istine i borbe, on razume nju, njene istine i borbe.

Oni nisu samo ljubavnici, već i saborci, saputnici na životnoj stazi koji mogu zajedno, a mogu i odvojeno.

Nemaju onaj osećaj da im život prolazi, da nešto propuštaju, ona nekog posebnog, ili on neku posebnu, ne, oni su posebni jedno drugom.

Njima forma braka ne znači ništa, kao ni mešanje drugih u njihov odnos. Oni uživaju gde god da su. Ona neguje njega, on neguje nju. Prisustvo, a i ponos, onog drugog pričinjava najveću moguću radost.

Najlepši osećaj je upravo ona uzajamnost koja se dešava, pesma duše koja isijava iz njih dvoje.

I koliko god da je čovek daleko od ideala, treba da ga čuva u sebi, u nadi da će da sretne nekog takvog, i da oseti nešto slično.

Ako ne i bolje od ovoga, ako bolje od ovoga uopšte i može.

DVOSMISLENOST LJUBAVI

Vođenje ljubavi, najdvosmislenija stvar na svetu.

Može da bude najdivnija, oslobađajuća, a može i najodvratnija, ponižavajuća.

Sve zavisi sa kim, kako i zašto?

Najuzvišenija, gde se spajaju dvoje koji se vole, i najprljavija, gde jedan kupuje drugoga.

Najlepša, kao spoj dva prelepa ljudska tela, i najtužnija, kao spoj dva nesrećna bića koja se prazne mehanički, čisto nagonski, kao kada životinje dobiju teranje, i zaskoče jedna drugu.

Najotmenija, kao dodir dve ličnosti koje preko dodira i erotske igre dolaze do sebe, i najpodmuklija, gde se u igri laži vara ono drugo, i drži uz sebe, za svaki slučaj.

Najdublja, kao spoj duša čija se simfonija svira preko čula i tela, i najkoristoljubivija, gde se putem strasti i interesa koristi onaj drugi.

Ljubavna igra i predigra.

Dodir dva bića i dva univerzuma.

Dodir suprotnosti. Ambijent. Atmosfera. Potreba. Poverenje. Sigurnost. Lakoća. Prepuštanje. Zanos. Pomešani mirisi. Duboki uzdasi. Drhtaji. Vanvremensko. Zadovoljstvo. Prijatna vrelin. Olakšanje. Nirvana.

A i ono drugo? Pakao. Laži. Prećutkivanja. Interesi. Mržnja. Ljubomora. Osveta. Intrige. Zatvaranje. Iživljavanje. Gaženje. Bes i potreba da ubiješ skota jednom za svagda, da ga zadaviš dok ne crkne.

Kada se pronađu dva bića koja se žele, skidanjem odeće kao da skidaju sa sebe svu nesreću ovoga sveta, i u krevet ulaze kao u toplu vodu koja ih uzima pod svoje, i nosi, rasterećuje. Poput laganih morskih talasa i sunčevih zraka koji, kada im se prepustiš, bude potpuno spokojstvo.

Ali prolaze godine, a biće sa kojim živiš postaje svedok svih tvojih poraza i sramota, nekada glavni motiv, sada stid i prezir. Nekada fantazija, danas frustracija koja izaziva najniža osećanja i gađenje.

Život danas toliko brzo troši emocije da se vođenje ljubavi svodi na "tucanje", i na mehaničko besno izživljavanje.

Ljubavna igra umesto poetskog čina postaje režirana predstava gde se tačno zna ko, šta, kada i kako. Prostitutke i žigolo-momci nisu više u javnim kućama već potajno vrebaju iz svačijih misli i pogleda.

A ljubav ne sme da bude to, nikako nije to, već nešto drugo, a da bi se došlo do toga drugog, čovek treba da bude ličnost, sposoban da se pusti i prepusti, spreman da se daje, i predaje onom drugom, da živi za njega.

Muškarac, žena, dve ličnosti...

Biće, eros, glad za onim drugim...

Sloboda, spajanje, igra, uzavrele strasti koje se mešaju...

Ili dve žive nesreće koje kada se sudare nastaje pakao, sve dok od međusobnog ujedanja ne pojedu jedno drugo?

TREBA

Treba čovek da gladauje jedno vreme u životu
Da bi naučio da poštuje hranu.

Treba čovek da ne otvara prozore na nekoliko nedelja
Da bi naučio da poštuje vazduh koji udiše.

Treba čovek bar malo da živi sa povezom na očima
Da bi naučio da poštuje ono što vidi.

Treba čovek da živi sa tamponima u ušima ponekad
Da bi naučio da poštuje ono što čuje.

Treba čovek, bar jednom, da se stvarno razboli
Da bi naučio da poštuje zdravlje koje ima.

Treba čovek da veže ruke, ili noge, na nekoliko dana
Da vidi kako je invalidima koji moraju tako doživotno.

Treba čovek da radi, bar jednom, ono što nikada ne bi radio
Da vidi kako je onima koji moraju tako svakodnevno.

Treba čovek da dodirne dno, bar jednom, do kraja
Da bi video kako su privlačne staze kojima hoda.

Jedino što ne treba to je da nikada nikoga izgubi.
Sve može da se vrati, popravi i uradi.
Samo ne može da se vrati neko ko je zauvek otišao.
Samo ne može da se vrati izgubljeni život.

I zato, čovek, treba stvarno da živi dok je živ.
Svestan svih darova koji ga okružuju.
I svega onoga što vidi oko sebe.
I nosi u sebi, a da toga nije ni svestan.

ONO SVE ŠTO ZNAŠ O MENI

ZVALA SE MARIJA

Zvala se Marija.
Mada je mogla da se zove bilo kako.
Bila je drugačija.
I bio joj je potreban neko drugačiji.

Nije puno marila za svet, imala je svoj.

Sećam se njenih brzih koraka po gradu
Kada proleti kroz masu,
Kao da od nekoga beži
Dok je, u stvari, bežala od sebe.

Pitao sam se gde će, kome
Tek kasnije mi je bilo jasno da se krije
Od svega što je boli
U svoju samoću.

Zanimala me je ta žena.
Nije bila kao i sve druge.

Ni na tren nije pristajala na ovaj svet, ljude.
Htela je, ili nešto veliko, pravo, vredno
Ili ništa.

Živela je neku svoju stvarnost
Daleko od onoga što su živeli drugi.

Sva u knjigama, mislima i melodijama
Sazidana u tvrđavi u kojoj je puštala
Samo retke i odabrane.

Jedne noći, nalik ovoj, svratio sam u njen svet.
Sobu.

I zagolicao njenu maštu, dlanove i tišinu.

Otvorila mi se kao najboljem prijatelju.
Kao poznatom neznancu koga decenijama čeka.
Priznala mi je da se seli iz grada u grad
Godinama unazad
Da se traži i pronalazi...
Ali nikako da se nađe.

Nisam ni slutio njene patnje.
Ni da neko može toliko da bude van sveta.

Nije pristajala na ono što joj se nudi
A za bolje nije bila u stanju da se izbori.

Dok je nisam upoznao
Mislio sam samo da je nezainteresovana i ravnodušna

A nije
Bila je samo isključena
Zbog svega što joj se dešavalo
U njoj, i oko nje.

Ničija samoća nije odjekivala kao njena.
A i lepota, prava, ženska,
neotkrivena za druge
Kao biseri skriveni na dnu mora.

Posmatrao sam je željnu razgovora, dodira, pažnje
Željnu života koji nije mogla da ima...
Kao da je sve prolazilo mimo nje
A ona većito po strani, neprimećena, neizrečena.

Treba mi samo malo – ponavljala je
Samo malo, malo... -

Nedugo zatim se odselila
I nestala kao da je nikada nije ni bilo.
U njenoj sobi sada živi jedan isti takav muškarac
Dalek i nedostupan
Njenih godina
I njenih problema

Nisu se sreli, sve što ih deli je ta soba
Kuhinja
Krevet
Kupatilo
Hladni zidovi
I misli o samoći i potrazi za nekim
Pored koga bi manje bolelo

Šta li je sa njom?

Da li je uspela da se sredi, i pripadne nekome?

Ili, i dalje, luta, negde, daleko
Seleći se iz grada u grad
Iz sobe u sobu
Iz samoće u samoću
Čekajući nekoga da je prepozna.

Ne znam
Znam samo da se zvala Marija
Mada je mogla da se zove bilo kako
I da je te noći, nalik ovoj, isplakala više suza
Nego što i najtužnija pesma može da podnese.

TI SI ŽENA

Ti si žena, lepa žena
Čuvana za neka bolja vremena
Uvek po strani, u iščekivanju
Da sve ovo prođe
I dođe nešto bolje

Uvek ti je bilo važnije
Da budeš fina nego pametna
Da te pogrešno ne shvate
A sebe si pogrešno shvatila
I svoju suštinu
Kojoj nikada nisi dala šansu
Da stvarno poleti
Osim u samoći
Daleko od sveta

Prepuna si pravila i obzira
Uvek opterećena onim –
Šta će ko da ti kaže

Život ti se sveo na čekanje
Ljubavi
Ljudi
Prilika
Svega

Meni je tvoja priča poznata
I sam sam godinama živeo tako
Igrajući po tuđim ritmovima
Slagali su me
Da ono pravo tek treba da se desi

A dešavalo se i dešavalo
Mimo mene
Svaki dan
Uvek
A da ja to nisam ni znao

Često te posmatram kako i dalje čekaš
Veruješ u čudo
A zaboravljaš da si ti to čudo

Veruješ u sreću koja nikako da dođe
A zaboravljaš da si ti ta sreća

Veruješ u radost
A zaboravljaš da je ta radost već u tebi

Treba ti neko da te podigne
I izvede iz ovog sveta
Mračnih zajedljivih priča
Poluprimitivnih ljudi
Niskih strasti i obmana

Treba ti neko drugačiji
Nešto drugačije
Življe
Svetlije
Radosnije

Treba ti neko
A pre svega potrebna si sama sebi

Ali ne onako sebično
Kako se to danas pripoveda

Gde se ljubav prema sebi
Pretvori u mržnju prema svima

Nego jedno novo buđenje
Otmeno, nežno, damsko
Da si u stanju da od svakog trenutka
Napraviš večnost

Ako ne znaš kako
Mogu ti pomoći

Obećavam

Samo mi obećaj da nećeš da se zaljubiš

A ako već moraš
Zaljubi se u život
I u sav onaj nesagledivi beskraj
Koji se prostire pred tobom

NOĆNE ŠETNJE

Često čovek u nedostatku ljudi
Šeta sam
I ponaša se kada nekoga sretne u prolazu
Kao da negde žuri, ide, ili se vraća
Da im ne bi delovao čudno
Dok, u stvari, samo hoda
Bez cilja

Isto onako, otprilike, kako i živi

I sreće bivše ljubavi
Bivše prijatelje, rodbinu
Zapitan da li je i on u međuvremenu
postao bivši čovek

Dani su mu nekako podnošljivi
Prođu
Ali kada dođe večer, posebno vikend
Petak, kao večeras
Kada sve zaživi i zapeva
On ostaje nasamo sa svojom samoćom
Zaključan u nekoj svojoj ilegali

Ne boli čoveka toliko samovanje
Koliko svest o tome da sve živi oko njega
Dok je on sveden na posmatrača i prolaznika

Prolazi parkovima
I gleda ljude kako se opijaju i pevaju
Zatiče ljubavne parove na klupama
Muzičke bendove u nastajanju

Ili raspadanju
Decu, roditelje, narod, život

Vidi sve i svašta
Samo ne vidi nikoga nalik sebi
Neki pogled, ili lice
Koje takođe ne želi da pripada
Tu gde pripada
Sa onima koji su mu suđeni

To najviše boli čoveka
Ne samoća
Nego osećaj da nema sa kim da je podeli

I zato možeš da ga vidiš kako luta ulicama
Ne da bi negde stigao, ili otišao
Nego da bi se, bar malo, osetio delom nečega
I da bi izbliza video šta sve propušta

Iskreno rečeno, malo toga
I kada to shvati, bude mu lakše

Možda nema druge ali bar ima sebe
I to mu niko ne može oduzeti

KADA BOLI

Kada boli
Samo bih da te zagrlim
Ništa više

Da se privijem uz tebe
Kao dete uz majku
I ćutim

Tada se tuga razliva
I pretvara u nešto drugo
Podnošljivo

Svi oni nemiri i gorčine
Sva ona nepodnošljiva teskoba i slabosti
Odlaze u nepovrat

I zato budi tu kada je teško
Kada kida i ujeda
Nismo samo za radost
Nego i za bol kada pritisne

Hrani me tada sobom
Tvojim prisustvom
I čuvaj me ambisa
Kada moje telo nad njim zavijori

Drži me i ne daj
Ne ispuštaj me molim te
Ti si mi, tada, jedina veza sa svetom
A i sobom

Tada postajemo jedno
Dva bića i dve duše
Koje se slivaju i ulivaju
U jednu
Dok čuvaju
I spašavaju ono drugo

Tada mi nije ni do poljubaca
Ni do onih stvari
Ničega
Samo da si tu
Ti i tvoje prisustvo
Tvoje reči i glas
Tvoja toplina i milina
Sve tvoje

Kada boli
Samo bih da te zagrlim
Ništa više
Da me čuvaš
I sačuvaš

Jedino ti to možeš

Jedino tebi tada verujem

PORODIČNI SNIMAK

Gledam porodični snimak zabeležen početkom devedesetih
Tu su svi, da ne nabram
A većine nema više
Do skoro sam se hvalisao kako su svi moji još uvek na okupu
A sada jedva da je neko pretekao

Gledam ih vesele kako poziraju pred kamerama
Nazdravljaju, nameštaju frizure, pričaju svoje najbolje fore
Neuplašeni pred onim što ih čeka
Uz neizbežan osmeh
I šarm u koji se još uvek verovalo tih dana

Žene još uvek žene, poželjne i koketne
Muškarci još uvek muškarci, spremni da kažu svoje
Da kažu i da se iskažu

Tu sam i ja, naravno
U svakom drugom kadru
Glavni glumac i maskota
Od jedva četiri ili pet
Rođendani, slave, nove godine
Slušam, samo se o meni priča
Kao što se obično i priča o deci u tim godinama

Onda su došle sankcije, ratovi, bankroti, razvodi, sudovi
I odjednom taj blaženi svet sa pokretnih slika
Spokojan i nevin
Postaje na smrt ozbiljan
I počinje da se rasipa

Svi ljuti, namršteni, zaboravljaju slave i rođendane
U svađi i sa novim godinama jer ni stare nisu iskoristili kako treba

Mene jedva i da pominju
Nisam više dečak
Kada odrasteš izlaziš iz mode
Počinješ da ih podsećaš na njih same
A to je poslednje što žele

Oni od trideset, tada mladi, premladi
Sada imaju preko pedeset
I jedva da prepoznajem njihov duh
Zagledani u svoj film
Koji im tako brzo prolazi pred očima

Oni od četrdeset, tada u najboljim godinama
Glavni za stolom i u porodici
Sada pred zalaskom, jedva i da nešto kažu
A i to što kažu nema ko da čuje

Oni od pedeset, malo ko je od njih preostao
Samo deda, čini mi se
Tada povlašćeni, u prvom planu
Sada ili ih nema više, ili u svojim ćutanjima

Ni deca sa snimaka nisu više deca
Sada su ljudi
Ni nalik pesmama koje su pevali u detinjstvu

Pitam se gde se zaustavlja točak života
Kada prestaje da ide napred
I da silovito koči i krivuda

Ne znam

Znam samo da nikada neću da izdam
Onog malog Stefana sa snimaka

Nezaustavljivog i neuhvatljivog u svojoj igri i mašti
Koja i dalje traje, možda i više nego tada

A neću da izdam ni sve one ljude koji su tada dušu davali za mene
Nevažno kakvi su sada
Važno je kakvi su bili u svojim najboljim godinama

Želim takve da ih pamtim

I srećan sam što sam ih takve poznavao
Srećne i jake
Neuhvaćene u mrežu vremena koja ih je čekala
I dočekala

FALI MI JUGOSLAVIJA

Fali mi Jugoslavija i živi njeni stubovi
Da odem do Bekima Fehmiua
I poklonim mu se za dostojanstvo kojim je zračio
Da Arsena zamolim za neki literarni savet
I da zapevamo „O, mladosti...“
Da zateknem Miku Antića pripitog
Da naletim na neki plakat Indexa
I Davorina Popovića kako ispija poslednju pred nastup
Da vidim pravo Bijelo Dugme, tada
Ili Kemu kako pevuši „Dušu moja“ svojoj Branki
Ili Balaševića dok se nije umorio
O Čorbi i da ne pričam

Fali mi Jugoslavija i njeni živi bogovi
Radnici koji se ponašaju kao gospoda
I gospoda koja ne pati od veličine
Nego se stavlja u službu opšteg dobra

Fali mi glumačka družina koja je igrala za narod
U narodu, gde god da se pojave
A ne u reklamama
Fali mi pisci koji se druže, pesnici
A ne kao ovi današnji nesrećnici koji ne mogu ni da se gledaju
Fale mi svi ti veliki, usmereni na ljude
A ne silne umišljene veličine kakve traži savremeni svet

Fali mi bratstvo i jedinstvo
Mladost, sloboda, polet, pioniri, solidarnost
Fali mi Split, Skopje, Ljubljana, Sarajevo
Fale mi akcijaši i izgradnja puteva, pruga, mostova
Falim sam sebi onakav kakav bih bio

Da sam rastao tada
U tim divnim generacijama
Kojima pripada moj otac
Pedeset i neke
Šezdeset i neke
Možda i početak sedamdesetih
Kada su rođeni

Fali mi onaj duh, momački i vojnički
Koji se vaspitavao na Makarenku i „Ništa nas ne sme iznenaditi“
Fali mi onaj duh šezdesetih
Studentske borbe ali ne za bodove nego za revoluciju
Predstava Kosa i „Daj nam sunca...“
Deca cveća, hipi, antimilitarizam

Fali mi onaj duh sedamdesetih
Fali sve ono što je tada bilo mlado i u začetku
Što je posle otišlo u drugu krajnost
Kao i sve drugo kada se umeša čist profit i interesi
Fale mi neke slatke iluzije u koje se tada verovalo
I slatko šarenilo sveta koje je sve sivlje i bljutavije

Fali još toliko toga, da ne nabrajam
A najviše fale vibracije koje su se osećale u vazduhu
Slovenci, Hrvati, Albanci, Srbi, Makedonci, Crnogorci, Bosanci
Na jednom mestu, u ljubavi
Pardon, Jugosloveni
Na jednom mestu, u ljubavi

Fali onaj osećaj slobode u grudima
Manji strah od ljudi i budućnosti
Svi oni koji su bili spremni da priteknu u pomoć
Žene koje su tražile manje a davale više

Muškarci a ne fejsbuk zavodnici i internet voaeri
Deca ulice a ne deca kompjutera
Čijim mozgovima je sve tehničko bliže od svega ljudskog

Fali, fali, fali
A najviše falim sam sebi onakav kakav bih bio
Da sam se rodio u tom vremenu
I da sam živio sa svim tim ljudima
Vaspitavao i stasavao
Živo me zanima kakav bih postao
I šta bih pisao
I za koga

Ko zna, možda isto
Jer, srećom, sve prolazi
Jedino su prave inspiracije neprolazne
Prave stvari su pravima uvek dostupne

KAŽU GLUPE ŽIVOTINJE

Kažu glupe životinje
A gledam moju mačku
Nikada u depresiji
Nikada besna
Ne ogovara
Ne preti
Samo prede i uvija se oko nogu
Zadovoljna onim što ima i onim što jeste

Kažu glupe životinje
A gledam mog psa
Nikada alkohol, cigarete
Nikada osuđivan i krivično gonjen
Nikada nikome nije pokvario dan
Samo zahvalno sluša i raduje
Voli pogledom
Zadovoljan onim što ima i onim što jeste

Kažu glupe životinje
A gledam ljude oko sebe
Mračne i depresivne
Ne drži ih mesto
Nikada zadovoljni
Retko kada svoji
Uvek protiv nekoga

I nešto razmišljam
Više o filozofiji života
Mogu da naučim od psa i mačke
Koji upravo leže pored mene
Ovde kod mojih u selu

Nego od većine koja mi nešto poručuje
I uči me šta i kako treba
A ni sebi nisu pomogli

Ne treba ništa
Trebalo samo sreća, mir i spokoj
I onaj osećaj topline oko srca
Ko to može da mi ponudi
I pored koga to mogu da osetim
Verujem mu

Zato, često, više verujem životinjama nego ljudima
Ne zato što ne znaju da lažu
Nego zato što znaju da žive i poštuju
Ono što im je dato

Za razliku od...
Ma znate već koga.

ONA KREĆE NA PUT

Ona kreće na put, uspela je da sredi papire i odlazi.

Ostavlja sve ono što je godinama gradila i kreće u nepoznato.

Napušta svoj grad, svoju zemlju u kojoj je živela svih ovih godina, kafiće gde je izlazila, ljude sa kojima je izlazila, roditelje, familiju, momke.

Napušta kućnu biblioteku, svoj krevet, svog malog psa koji je isuviše velik da bi neprimetno ušao u avion i prešao granicu.

Napušta sve svoje stvari koje ne mogu da stanu u kofer propisane težine.

Napušta sebe onakvu kakva je bila...

Napušta sebe onakvu kakvu želi što pre da zaboravi...

Ostavlja dve velike ljubavi, podjednako velike i neuspešne.

Ima 27 godina, ni klinka, ni žena, nešto između.

Takav je i bio njen dosadašnji život, nešto između.

Završila je fakultet, menjala poslove, tražila se, i pronalazila ponegde, i sa nekim, ali kao da joj je uvek nešto falilo.

Sada joj svi mašu, i znani, i neznani, i svi joj žele sreću.

Ne znam šta je čeka preko okeana, još se nisam usudio da odem.

Imam gde i sa kim, samo nisam siguran da je i meni tamo mesto.

Ona je odlučila da ode, da raskrsti sa predhodnim životom i stavi tačku.

Vratiće se drugačija, svesnija sebe, sveta, ko zna ko će da je oženi, ko zna kome će da se obeća, i da mu rodi decu.

Kako li će da se preziva?

Koje li će sve jezike da progovori?

Kakve poslove da radi?

Da li će kada se vrati biti uobražena gospođa, visoko podignutog čela, prilagođena svetu koga se u mladosti užasavala, ili će i tada biti onaj sentimentalni i nostalgični devojčurak kakva je bila svih ovih godina?

Gledam njen pogled pun suza i sete, a i neke čvrste odlučnosti da ode, da ostavi sve iza sebe i napravi nešto, nešto veliko, što nije mogla ovde.

Moja zgrada je preko puta njene, moji prozori su preko puta njenih, naši pogledi godinama uporeni jedno u drugo...

Gledali smo se stalno i nikada se nismo sreli.

Ona sada odlazi, ja ostajem zagledan u njen prozor na koji neće skoro da se pojavi. A možda i nikad više.

Nedostajće mi da je posmatram kako šeta psa, silazi sa bicikla, vozi rolere, vuče knjige i skripte, dočekuje drugarice, momke i živi jedan sasvim normalan beogradski život.

Imam potrebu da siđem dole, da je zagrlim, da joj u nekoliko rečenica ispričam čitav moj život, i čitav njen, onako kako ga vidim i doživljavam, kao slučajni posmatrač njene lepote.

Ne usuđujem se, a i bojim se da je kasno.

Dok se premišljam da joj priđem, kao i toliko puta do sada, ona već ulazi u automobil, briše suze, maše još nekoliko puta i nestaje u daljini.

Mašem i ja njoj, ali uzalud, ovo je prvo moje mahanje koje ne može da vidi.

Dani se nastavljaju, subote, srede, aprili, mafevi, septembri, tražim je u licima prolaznika, a nje nigde.

Ne znam ko najviše pati za njom, znam samo kome će najviše nedostajati.

Posebno pred prvi sumrak, leti, kada se zagledam u njen prozor, terasu, a nakon toga i u sunce, nebo, zvezde, koji će jedini znati tačno gde je.

Srešćemo se ona i ja, nekad, vratiće se ona, mora, a do tada ću se raspitivati o njoj.

Kada se budemo sreli reći ću joj ko sam i daću joj jedan davno napisani tekst da pročita.

Ovo je taj tekst... A kakva će tada biti ona, reći ću vam.

Jednom.

DEDINA PESMA

Kao da većina naših ožiljaka na duši
Nastaje kada nas zanemare
Posebno u detinjstvu
Tada kreće da se taloži ona patnja
I bol koju osećamo a ne umemo da izrazimo

Čitam tekst o roditeljskoj ljubavi
Kakva treba da bude
I za razliku od oca i majke
Shvatam da mi je deda bio ideal
I da mi je pružio gotovo sve što se navodi u tekstu

I komplimente i vreme i pažnju
I osećaj da smo ravnopravni
I brinuo je o meni
I ništa mu nije bilo teško za mene
I igrali smo igre koje ja volim
I išli smo tamo gde ja volim
I voleo me je sto je najvažnije

Da ne pričamo o fizičkoj zaštiti
Brizi kada se razbolim
Slobodi da budem ono što jesam
I da ništa moje ne dovodi u pitanje

Deda me, zapravo, nikada nije kalupio
Ni religijski, ni nacionalno
Niti mi nametao teror prošlosti
Nije bio opterećen sobom
A sa takvim ljudima možeš sve i svuda
Jer te prihvataju u potpunosti

Kao najboljeg mogućeg
Dajući ti onu vrednost koju priželjkuješ

Dobijao sam podršku za sve što radim
Ono iskreno interesovanje
Dolazio je na moje utakmice
Branio me kada su me napadali
Savetovao me šta je dobro a šta ne
Kao da mu ništa drugo nije bilo važnije od mene

Pritom tih dana je bio savršeno vitalan
Tako da smo mogli u svemu da se nosimo

Deda je bio heroj mog detinjstva
Onaj nevidljivi šraf koji pokriva greške roditelja
Deda koji je odisao duhom nekih drugih vremena
A opet dovoljno moderan da sve razume

Koliko smo samo filmova pogledali zajedno
Koliko mi je samo puta spremio hranu
Koliko me je samo puta odveo na bazen, jezero, reku
Koliko samo puta, gotovo bezbroj

Sada već ima osamdeset godina
Gotovo celu prošlu godinu je proveo u bolnici
I pošto je sve vreme bio u Beogradu
Samo sam ja bio u mogućnosti da ga posećujem
Pošto su ostali, naši, u Paraćinu

I sve što sam mu nosio
Nosio sam mu u ime naših prošlih dana
Svestan da mi je dao nešto što ne može da se kupi parama
Ljubav, odanost, poverenje, radost, sigurnost, čvrstinu, čistotu,
ljudsku širinu

Tek sada to shvatam
Kada vidim da to drugi nisu imali
Tek sada
Svestan da sam uvek, u svakom trenutku
Imao na koga da se oslonim

Tek sada shvatam koliko je bio nenametljivo veliki
Tek sada kada nisam više mali

BIĆU JEDNOM

Biću jednom ostareli pisac
Sa sve onim romanima koje tek treba da napišem
I pričće mi devojka u ranim dvadesetim i reći mi
- Vi ste tako divni, obožavam vas! -

Proćiću rukom kroz osedelu kosu
I pogledaću njenu neprikosnovenu mladost
Kako stoji ispred mene
I ne znam šta ću joj pametno reći
Znam samo da će mi mislima proći
Sve one devojke koje sam sretao svih ovih godina
Nalik njoj
Koje su isto tako prilazile i hvalile
Samo što sam sa njima nešto i mogao da imam
Ljubav, avanturu, nešto od toga
Dok će mi ova, tada, kroz pola veka
Biti ubedljivo najdalja ali i najdraža
Jer ću tek sa njom znati da će neko ipak da me se seća
I da sve ovo što radim nije uzalud

Kako tada
Kada polako budem sve privodio kraju
Tako i sada
Kada sve počinje da dobija svoj pravi oblik i smer

Ko će uopšte biti ta devojka
Čiji svet, uprkos svemu, neće odustati od emocija

Kako li će se zvati?
Sanja, Miljana, Jelena, Katarina, Milica, Tamara

Nije uostalom ni važno

Znam samo da ću tek tada da shvatim, kada mi priđe
Da sve ovo što radim ima smisla
Tek tada
Kada sve ove reči prežive test vremena
I kada neka nova deca u svemu ovome pronađu sebe

